

**Biblioteca Științifică
a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți**

**COLLOQUIA
BIBLIOTHECARIORUM
„FAINA TLEHUCI”**

Ediția a III-a

27 februarie 2015

*(COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM
„FAINA TLEHUCI”, 3rd edition, 20 February 2015)*

Bălți, 2016

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ
A UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

COLLOQUIA
BIBLIOTHECARIORUM

„FAINA TLEHUCI”

Ediția a III-a

20 februarie 2015

(COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM

„FAINA TLEHUCI”, 3rd edition, 20 February 2015)

Bălți, 2016

CZU 02+01(082)=135.1=161.1 C

62

Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci”, colloquia (3 ; 2015 ; Bălți). Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci” = Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci”, Ed. a 3-a, 20 febr. 2015 /red. resp. : Elena Harconița (red. resp.) ; colegiul de red. : Lina Mihaluța, Elena Stratan ; rez. în lb. engl. : V. Topalo ; design/cop./machtetare : Silvia Ciobanu. – Bălți : Bibl. Șt., 2016. – 135 p.

Antetit.: Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți. – Tit. paral.: lb. rom., engl. – Texte : lb. rom., rusă. – Bibliogr. la sfârșitul art.

ISBN 978-9975-50-181-1.

Redactor responsabil: Elena HARCONIȚA
Colegiul de redacție: Lina MIHALUȚA
Elena STRATAN

Rezumate în limba engleză: Valentina TOPALO

Design/coperta/tehnoredactare: Silvia CIOBANU
Machtetare/tehnoredactare: Antonina ANTONOVA

© Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, 2016

str. Pușkin, 38, Bălți, MD 3121 Republica Moldova

tel/fax: (0231) 52445

e-mail: libruniv@usarb.md

web: <http://libruniv.usarb.md>

blog: <http://librunivusarb.blogspot.com/>

Open LIBRARY: <http://openlibrary.org/people/librunivusarb>

Calameo: <http://ru.calameo.com/publish/books/>

ISBN: 978-9975-50-181-1.

SUMAR

Elena STRATAN COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM DE LA UNIVERSITARUL BĂLȚEAN PENTRU PROFESIONIȘTII DEDICAȚI / <i>THE BIBLIOTHECARIORUM COLLOQUIA FROM BĂLȚI ACADEMICS</i>	8
RADU MOȚOC „Doamna” / „Lady”	10
SECȚIUNEA / SECTION COLECȚIILE BIBLIOTECII - GRIJA SI MÎNDRIA UNUI ADEVĂRAT BIBLIOTECAR / COLLECTIONS LIBRARY –THE PRIDE OF A TRUE LIBRARIAN	12
ELENA HARCONIȚA, LINA MIHALUȚA Abordarea sistemică a colecțiilor BȘ USARB / Systematic approach to BȘ USARB collections	12
CĂTĂLINA GÂRLEA Comunicarea colecțiilor în biblioteca universitară: metode și forme. Cazul Departamentului Informațional Biblioteconomic / <i>University library collections communication: methods and forms. The Department of Information and Library Science</i>	21
ANGELA HĂBĂȘESCU, OLGA DASCAL <i>Cooperare și parteneriat eficient în asigurarea info-documentară a procesului de instruire și cercetare în BȘ USARB / Effective cooperation and partnership to ensure the info documentary of training and research process in Balti University Library</i>	22
ANA NAGHERNEAC, ELENA SCURTU, MARIA FOTESCU Bibliografii etnografice: forme noi și tradiționale de prezentare / <i>Ethnographic bibliographies: new and traditional forms of presentation</i>	33
ELENA CRISTIAN Lucrări reprezentative ale tiparului din secolul al XVIII-lea în colecția BȘ USARB / <i>Typical works published in the eighteenth century in University Library collection</i>	40
ELENA ȚURCAN CZU - un limbaj de indexare întotdeauna actual / <i>The UDC is always a modern indexing language</i>	49

TATIANA POGREBNEAC	
Cartea rară în limba engleză în colecția Bibliotecii Științifice USARB / <i>Rare book in english language in the University Library collection</i>	60
SNEJANA ZADAINOVA, MARINA ȘULMAN	
В хранилище веков: Издания русских классиков 19 века в редком фонде BS USARB / <i>In the vault of the ages: Russian classics editions of 19th century in rare books collection of Scientific Library USARB</i>	65
LILIA ABABII, LILIA MELNIC	
Lexicografi de talie mondială în colecția Bibliotecii Științifice USARB / <i>World-known lexicographers in the University Library collection</i>	70
VARVARA GANEA	
Anatomia cărții / <i>Anatomy of the book</i>	76
SILVIA CIOBANU	
Inaugurarea expozițiilor personale ale Ecaterinei COSTIN (19 iulie 1989 – 9 iunie 2011) „ȘTEAUA DE JOI” și Ludmilei COSTIN „POEMELE MAMEI...” / <i>Launching of personnel exhibitions „THE THURSDAY”S STAR” by Catherine COSTIN (19 July 1989-June 9, 2011) and „Mother Poems” by Ludmila COSTIN</i>	82
SECȚIUNEA / SECTION	
BIBLIOTECILE VIITORULUI: POSIBILITĂȚI INFINITE /	87
FUTURE OF LIBRARIES: INFINITE POSSIBILITIES	
VALENTINA TOPALO	
Utilizarea e-revistelor științifice din bazele de date abonate de Biblioteca Științifică USARB / <i>Use of e-journals from databases subscribed by Scientific Library USARB</i>	87
MIHAELA STAVER	
ORA USARB - un instrument necesar pentru instruirea la distanță / <i>A necessary tool for remote training - USARB Open Research Archive</i>	95
VALENTINA VACARCIUC, ALIONA PURICI	
Качественное предоставление информационных услуг в читальных залах Научной Библиотеки USARB: по результатам анкетирования / <i>The Survey Results on High quality information services in the reading rooms of the University Library</i>	104
ADELLA CUCU, TATIANA PRIAN	
Program aplicativ dedicat pentru gestionarea fondului de schimb / <i>Applicative program dedicated to the management of stock exchange</i>	113
GALERIE-FOTO / PHOTO-GALLERY	119
AUTORII / AUTHORS	133

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ
A UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

str. Pușkin, 38, Bălți, MD 3121 Republica Moldova,
tel/fax: (0231) 52445, e-mail: libruniv@usarb.md, web: <http://libruniv.usarb.md>

Colloquia Bibliothecariorum

IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI, ediția a III-a
Vineri, 20 februarie 2015, ora 10.00.

Organizator, locul de desfășurare: Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo”,
Sala de Conferințe, et. 2, str. Pușkin 38, Bălți

PROGRAM

09.30 - 10.00 Înregistrarea participanților

10.00 - 10.20 Inaugurarea **Colloquia Bibliothecariorum** și lansarea volumelor, ed. I și II a **Materialelor Colloquia Bibliothecariorum - Elena HARCONIȚA**, directoarea Bibliotecii Științifice USARB

Mesaje de salut

10.20 – 11.00 Ședința în plen: **DESPRE NOBLEȚEA ȘI DĂRUIREA PROFESIONALĂ A DOAMNEI FAINA TLEHUCI**
Amintiri, reflecții, aprecieri, impact

„Doamna” - Radu MOȚOC, inginer, secretarul Asociației Basarabia și Bucovina, Filiala „C. Negri” din Galați.

11.00 – 12.30 Sesiunea de comunicări: **Secțiunea Colecțiile Bibliotecii - grija și mândria unui adevărat bibliotecar**

1. Abordarea sistemică a colecțiilor BȘ USARB

Elena HARCONIȚA, director
Lina MIHALUȚA, director adjuncț BȘ USARB

2. Comunicarea colecțiilor în biblioteca universitară: forme și metode. Cazul DIB ULIM.

Cătălina GĂRLEA,
coordonator, Sala Polivalentă de Lectură nr. 2, DIB ULIM

3. Cooperare și parteneriat eficient în asigurarea info-documentară a procesului de instruire și cercetare în BȘ USARB

Angela HĂBĂȘESCU, bibliotecar principal, Serviciul Comunicarea Colecțiilor
Olga DASCAL, bibliotecar principal, Mediateca, BȘ USARB

4. Bibliografii etnografice - forme noi și tradiționale de prezentare

Ana NAGHERNEAC, șef serviciu
Elena SCURTU, Maria FOTESCU, bibliotecare,
Serviciul Informare cercetare bibliografică, BȘ USARB

5. Lucrări reprezentative ale tiparului din sec. XVIII-lea în colecția BȘ USARB

Elena CRISTIAN,
șef serviciu Organizarea Conservarea Colecțiilor, BȘ USARB

6. CZU – un limbaj de indexare întotdeauna actual

Elena ȚURCAN,
bibliotecar, Serviciul Comunicarea colecțiilor, BȘ USARB

7. Carte rară în limba engleză în colecția Bibliotecii Științifice USARB

Tatiana POGREBNEAC,
bibliotecar, Serviciul Informare cercetare bibliografică, BȘ USARB

8. В хранилище веков: Издания русских классиков 19 века в редком фонде БȘ USARB

Snejana ZADAINOVA, Marina ȘULMAN,
bibliotecare, Serviciul Comunicarea colecțiilor, BȘ USARB

9. Lexicografi de talie mondială în colecția Bibliotecii Științifice USARB

Lilia ABABI, bibliotecar principal,
Lilia MELNIC, bibliotecar,
Serviciul Comunicarea colecțiilor, BȘ USARB

10. Anatomia Cărții

Varvara GANEA, bibliotecar principal,
Serviciul Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare.Indexare, BȘ USARB

12.30 – 13.30 Pauză de cafea

13.30 – 14.00 Inaugurarea expozițiilor personale ale Ecaterinei COSTIN (19 iulie 1989 – 9 iunie 2011) „STEAUA DE JOI” și Ludmîlei COSTIN „POEMELE MAMEI...”.

Lucrări prezentate de Ludmila COSTIN, directorul Bibliotecii Republicane Științifice Agricole a Universității Agrare de Stat din Moldova.

Design expozițional și prezentare –
Silvia CIOBANU, șef Centru Marketing. Activitate editorială, BȘ USARB

14.00 – 15.30 Secțiunea *Bibliotecile viitorului: posibilități infinite*

11. Utilizarea e-revistelor științifice din bazele de date abonate de Biblioteca Științifică USARB

Valentina TOPALO,
șef Centru Manifestări Culturale, BȘ USARB

12. ORA – USARB - un instrument necesar pentru instruirea la distanță

Mihaela STAYER,
bibliotecar, Serviciul Cercetare.Asistența de specialitate, BȘ USARB

13. Качественное предоставление информационных услуг в читальных залах Научной Библиотеки USARB. По результатам анкетирования.

Valentina VACARCIUC, Aliona PURICI,
bibliotecare, Oficiul Săli de lectură, BȘ USARB

14. Impactul expozițiilor virtuale asupra comunității universitare bălțene

Ala LIȘI,
bibliotecar principal, Serviciul Comunicarea colecțiilor, BȘ USARB

15. Program aplicativ dedicat pentru gestionarea fondului de schimb

Adella CUCU,
șef serviciu Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare.Indexare,
Tatiana PRIAN,
bibliotecar principal, Centrul Informatizare și activități în rețea

16. Analiza principiilor de construire a Vedetelor de subiect, nume geografice de către Biblioteca Congresului SUA și Biblioteca Națională a Franței

Taisia ACULOVA,
bibliograf principal, Oficiul Referințe bibliografice BȘ USARB

15.30 – 16.00 Discuții. Dezbateri

Echipa de organizare:

Elena HARCONIȚA, directorul Bibliotecii Științifice (elena.harconita@mail.ru)

Lina MIHALUȚA, director adjunct (aculina12@mail.ru)

Igor AFATIN, director adjunct Informatizare și activități în rețea (iga_ike@mail.ru)

Elena STRATAN, șef serviciu Cercetare. Asistență de specialitate (elena.stratan1@gmail.com)

Valentina TOPALO, șef serviciu Manifestări culturale (valeandrew@gmail.com)

Silvia CIOBANU, șef Centru Marketing. Activitate editorială (sciobanu64@gmail.com)

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

str. Pușkin, 38, Bălți, MD 3121 Republica Moldova,
tel/fax: (0231) 52445, e-mail: libruniv@usarb.md,
web: <http://libruniv.usarb.md>

Mult stimați colegi și prieteni,

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți (BȘ USARB)

Vă invită respectuos să participați la Colloquia Bibliothecariorum

IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI,

ediția a III-a,

care va avea loc vineri, 20 februarie 2015, ora 10.00.

În program:

Ședința în plen:

DESPRE NOBLEȚEA ȘI DĂRUIREA PROFESIONALĂ
A DOAMNEI FAINA TLEHUCI

Amintiri, reflecții, aprecieri, impact

Sesiunea de comunicări în două secțiuni:

- Colecțiile Bibliotecii - grija și mindria unui adevărat bibliotecar
- Bibliotecile viitorului: posibilități înfinite

Lansarea ediției a 2-a a Materialelor Colloquia Bibliothecariorum

Vă rugăm să anunțați participarea Dvs. cu sau fără comunicare la adresa de e-mail:

elena.harconita@mail.ru, telefon 023152445 până la 18 februarie 2015.

Materialele pentru publicare se vor prezenta în timpul COLLOQUIA
în format electronic (PowerPoint, Word)

Materialele COLLOQUIA, edițiile precedente, pot fi vizualizate aici:

Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci” = Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci”, Ed. a 2-a, 27 febr. 2014; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/colloquia_tlehuci.pdf

„Faina Tlehuci – 90 de ani de la naștere = FAINA TLEHUCI - 90 YEARS OLD, Ed. 1-a, 23 febr. 2013 - http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/colloq_tlehuci.pdf

Cu multă prețuire Elena HARCONIȚA
Directoarea Bibliotecii Științifice USARB

COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM DE LA UNIVERSITARUL BĂLȚEAN PENTRU PROFESIONIȘTII DEDICAȚI

THE BIBLIOTHECARIORUM COLLOQUIA FROM BĂLȚI ACADEMICS FOR DEDICATED PROFESSIONALS

Materialele Colloquia Bibliothecariorum *IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI* adună în a 3-a ediție, rezultatele cercetărilor bibliotecare prezentate la 20 februarie 2015 la Biblioteca Științifică USARB. Participanții - profesioniștii universitari bălțeni și colegii din instituțiile similare din Chișinău au cinstit memoria unui bibliotecar cu renume - Faina Tlehuci și au adus obolul la evoluția științei biblioteconomice naționale.

Elena Harconița, Directorul Bibliotecii Științifice USARB, a relatat despre semnificația deosebită a evenimentului, a vorbit despre rolul liderului într-o organizație info-bibliotecară, despre progresul în domeniu și despre cultura memoriei, care trebuie să fie inerentă bibliotecarului.

Noblețea și dăruirea profesională a doamnei Faina Tlehuci *Amintiri, reflecții, aprecieri, impact* a fost evocată în mesajul inginerului Radu Moțoc, membrul de Onoare al Senatului USARB, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „Costache Negri” din Galați, Dumnealui fiind prezent cu un omagiu respectuos intitulat simbolic „Doamna”: „Această manifestare de rememorare este o consecință firească a respectului și dragostei pe care colaboratorii din cadrul Bibliotecii o au față de remarcabila profesionistă care a pus bazele acestei biblioteci de la proiectare - la un stadiu de primă mărime pentru bibliotecile din republică și din Europa Centrală”.

Nouă studii consacrate elementului fundamental al instituției *Colecțiile Bibliotecii - grija și mândria unui adevărat bibliotecar* au fost prezentate printr-o diversă tematică: Elena Harconița a vorbit despre abordarea sistemică a colecțiilor BȘ USARB (anii 2001-2014); Angela Hăbășescu și Olga Dascal au descris parteneriatul educațional: aspecte internaționale și instituționale; Ana Nagherneac, Elena Scurtu și Maria Fotescu au susținut proiectul Bibliografiei etnografice - forme noi și tradiționale de prezentare; Elena Cristian a trecut în revistă unele lucrări reprezentative ale tiparului din sec. XVIII-lea în colecția BȘ USARB; Elena Țurcan a evidențiat etapele evoluției CZU – un limbaj de indexare întotdeauna actual; Marina Șulman a propus o retrospectivă a colecției de carte rară în limba rusă; Lilia Melnic și Lilia Ababi au adus în fața publicului numele lexicografilor de talie mondială în colecția Bibliotecii Științifice USARB iar Varvara Ganea a propus un studiu detaliat asupra Anatomiei Cărții.

Un moment cutremurător al colocviului l-a constituit inaugurarea expozițiilor personale ale Ecaterinei COSTIN (19 iulie 1989 – 9 iunie 2011) „STEAUA DE JOI” și Ludmilei COSTIN „POEMELE MAMEI...”, *lucrări oferite de Ludmila COSTIN, directorul Bibliotecii Republicane Științifice Agricole a Universității Agrare de Stat din Moldova*, prezentate de Silvia Ciobanu, șef Centru Marketing. Activitate editorială, care a spus că „este pentru prima dată când spațiile Bibliotecii noastre găzduiesc astfel de expoziții: ale regretatei fice și îndureratei mame”. Farmecul culorilor au inundat-o

pe tînăra talentată care a lăsat în urmă o trenă de picturi lucrate în acuarelă, pastel, ulei prin care și-a exprimat gîndurile și visele adolescente... Expoziția POEMELE MAMEI scrise noapți în șir cu acul pe pînză, înecîndu-și lacrimile și durerile inimii în zestrea pe care nici odată nu o va folosi scumpa și unica fică ... opresc toți vizitatorii Bibliotecii pentru un moment de reculegere...

La cea de-a II-a secțiune *Bibliotecile viitorului: posibilități infinite* s-au produs Valentina Topalo, care a vorbit despre utilizarea e-revistelor științifice din bazele de date abonate de Biblioteca Științifică USARB; Mihaela Staver cu Arhiva electronică instituțională *ORA USARB* - un instrument necesar pentru instruirea la distanță. Valentina Vacarciuc și Aliona Purici au prezentat un studiu privind calitatea serviciilor în sălile de lectură; Ala Lîsîi a analizat impactul expozițiilor virtuale asupra comunității universitare bălțene iar Taisia Aculova a făcut un studiu comparativ al principiilor de construire a Vedetelor de subiect, nume geografice de Biblioteca Congresului SUA și Biblioteca Națională a Franței.

În continuare Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistență de specialitate a prezentat volumele, ed. I și II a *Materialelor Colloquia Bibliothecariorum*, editate de Biblioteca Științifică USARB (col. de red. E. Harconița, L. Mihaluța, E. Stratan, S. Ciobanu, V. Topalo, S. Șişcanu) ambele fiind expuse pe site-ul Bibliotecii. Lucrările au fost premiate în cadrul Concursului Național *Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, Secțiunea Biblioteconomie*.

Participanții la Coloquia au discutat, au făcut un schimb de idei și experiențe, dialogul fiind util, iar discursurile motivaționale. Menționăm importanța acestui eveniment profesional și atmosfera deosebită creată de bibliotecarii consacrați științei biblioteconomice, care vin să amplifice recunoașterea valorii profesionale a bibliotecarului, precum și creșterea vizibilității bibliotecilor în societatea contemporană.

Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistența de specialitate, BȘ USARB

„DOAMNA”

„LADY”

RADU MOȚOC

Cu trecerea anilor imaginea și amintirile se estompează în general, rămân acele lucruri excepționale care marchează definitiv personalitatea „Doamnei”.

Decantarea acestor amintiri scot în evidență în primul rând conjunctura în care s-au făcut acele conexiuni culturale la începutul anilor ‘90, când exista o efervescentă a contactelor de pe cele două maluri ale Prutului.

Situația învățământului din Republica Moldova era la început de drum când scrierea latină și limba română câștiga teren cu sacrificii enorme ca orice început.

Bibliotecile publice nu ofereau în măsura dorințelor o literatură de specialitate în limba română, literatura sovietică era dominantă și asigurau în continuare singura sursă informatică de educare a tineretului studios. Cadrele didactice nu aveau informații suficiente despre literatura de specialitate care erau editată în România, unele din acestea erau de mult epuizate și greu de procurat. Spre deosebire de practica profesorilor din România, aceea de a deține în biblioteca personală cărțile de specialitate, în Republica Moldova în anii ‘90 profesorii din motive lesne de înțeles se bazau pe biblioteci care erau dotate cu volume suficiente de informare astfel ca fiecare student să poată consulta un set complet de cărți în specialitatea respectivă.

Așa s-a ajuns ca după 1990 bibliotecile publice și universitare să dețină cantități enorme de maculatură care nu mai erau necesare, fiind în contradicție cu vremurile respective. La Biblioteca „Alec Russo” din Bălți în anul 1991 din cele aproximativ 1 300 000 volume pe care le deținea, numai 5 000 volume erau în limba română și acestea erau până nu demult greu de accesat având un regim de secret.

În această conjunctură trebuie să o prețuim pe „Doamna” care a știut să facă tot posibilul să schimbe acest raport total nefericit pentru educația tineretului. În primul rând s-a asigurat de mai multe colaborări culturale cu speranța procurării de literatură de specialitate în limba română dar și în limbile studiate în Universitate: limba franceză, germană și engleză. A doua măsură inteligentă și deosebit de utilă a fost gestionarea stocurilor imense de maculatură sovietică pe care a propus-o spre casare, păstrând exemplare martor.

Am admirat la „Doamna” modul cum a știut să solicite catedrelor de specialitate liste de cărți strict necesare pentru predarea materiilor nou introduse în sistemul de învățământ. Dar ce a fost esențial pentru mine, un partener sincer și puțin inițiat în necesitățile reale ale bibliotecii a fost relația profesională pe care „Doamna” a avut-o cu Domnul rector Nicolae Filip. Eu venit dintr-o viață universitară ca absolvent a Politehnicii din Brașov dar cunoscând și atmosfera de la Universitatea din Galați, am perceput această colaborare ca fiind excepțională. Domnul rector nu putea concepe inițierea unei Facultăți de Științe Economice până nu se asigura de o consistentă strategie de documentare la biblioteca universitară. Faptul că în toate deplasările în străinătate domnul rector era însoțit de „Doamna” este un exemplu al acestei aprecieri, care asigura această necesitate cu caracter de urgență. „Doamna” era specialistă care

știa să abordeze cu partenerii externi toate necesitățile urgente și să asigure o încredere totală a bunei utilizări.

Imensa bucurie care se declanșa la primirea unui lot de cărți era sinceră și se manifesta cu gesturi de prețuire care nu excludea chiar îmbrățișarea unei cărți și chiar sărutarea ei, gest suprem de afecțiune pentru o iubitoare de carte.

Am spus-o de mai multe ori în public sau în diverse ocazii faptul că datorez enorm de mult „Doamnei” care printr-o colaborare sinceră și deschisă a știut să mă facă să înțeleg necesitățile urgente, care m-au determinat să contactez anticari bine educați cu care selectam acele cărți pe care le solicita „Doamna”. Astfel mi-am făcut o educație de bibliofil ajungând să descifrez tainele noțiunii de „carte veche” și acele elemente care înobilează orice carte: ex-libris-ul, dedicațiile și adnotările marilor personalități.

Trebuie să remarc în același timp și o inițiativă excepțională practică de „Doamna” prin introducerea acelor cursuri de educație, care cred că aveau o durată de două săptămâni cu examen de absolvire a studenților privind accesul la informațiile oferite de bibliotecă.

Biblioteca sub conducerea „Doamnei” era și un centru de cultură prin diferite programe muzicale, conferințe, expoziții de pictură, etc.

Faptul că era considerată a patra persoană importantă din Senatul universitar după rector și prorectori, este o dovadă a aprecierii și importanța acordată acestei instituții și evident celei care conducea această bibliotecă.

Acum este locul unde trebuie menționat și faptul că „Doamna” a știut să promoveze și să se înconjoare de persoane care au dovedit capacități profesionale de perspectivă în care a investit pe lângă încredere și informații tehnologice cu care era la curent.

Această manifestare de rememorare a „Doamnei” este o consecință firească a respectului și dragostei pe care colaboratorii din cadrul bibliotecii o au față de această remarcabilă profesionistă care a pus bazele acestei biblioteci de la proiectare la un stadiu de primă mărime pentru bibliotecile din republică și din Europa Centrală.

Aduc în fața Dumneavoastră un omagiu plin de respect pe care îl mărturisesc cu sinceritate acestei „Doamne” care merită a fi pomenită cu fiecare ocazie spre mândria noastră a românilor care au cunoscut-o.

*Cu plecășiuni moldave
Radu Moțoc*

Galați, 12 februarie 2015

SECȚIUNEA: COLECȚIILE BIBLIOTECII - GRIJA ȘI MÎNDRIA UNUI ADEVĂRAT BIBLIOTECAR

SECTION: *COLLECTIONS LIBRARY – THE PRIDE OF A TRUE LIBRARIAN*

ABORDAREA SISTEMICĂ A COLECȚIILOR BȘ USARB

SYSTEMATIC APPROACH TO BȘ USARB COLLECTIONS

ELENA HARCONIȚA,
LINA MIHALUȚA

Abstract: *Under the impact of new information and communication technologies today the Library remains to be a universal communication space, interacting with society, primarily through its documentary collections. They are a means a form of long-term existence of universal knowledge, experiences, discoveries, inventions, ideas, thoughts, and human feelings of human.*

Keywords: *academic library, library collections, statistics, active users, loans*

Conform unor teorii susținute în ultimii ani biblioteca tradițională pare a fi depășită cu desăvârșire, locul ei fiind ocupat tot mai insistent de biblioteca virtuală. Iată de ce, odată cu începerea erei electronice, bibliotecarii au înțeles că trebuie să regîndească foarte repede rolul bibliotecilor tradiționale.

Ce ne oferă noul mediu electronic? Cum completează ori afectează perspectivele de dezvoltare ale bibliotecilor? Își va păstra oare biblioteca denumirea sa clasică ?

Datele statistice demonstrează că Internetul conține deja mai multe documente decît toate bibliotecile lumii, numărul de utilizatori ai Internetului crește masiv în fiecare an, mai bine decît de două ori. Tineretul declară că nu mai dorește să revină la cuvîntul tipărit pe hîrtie. Desigur, documentele electronice și noile tehnologii informaționale oferă mult mai multe și distincte avantaje de care bibliotecile au nevoie.

Dar și documentele tipărite păstrează semnificația lor, deoarece biblioteca rămîne să fie unicul loc accesibil pentru cei care asigură legătura dintre civilizația contemporană cu trecutul și viitorul, cu oamenii din diferite spații geografice. Care nu ar fi biblioteca – virtuală sau tradițională, ori bibliotecă – hibrid, precum este Biblioteca universității bălțene, ea rămîne un spațiu universal de comunicare ce interacționează cu societatea, în primul rînd, prin intermediul colecțiilor sale documentare. Acestea fiind un mijloc și o formă de existență pe termen lung a cunoștințelor universale, experiențelor, descoperirilor, invențiilor, gîndurilor, ideilor și sentimentelor omenești.

Prin urmare, misiunea principală a Bibliotecii este de a păstra și a spori acest mediu științifico-cultural, care permite fiecăruia, odată intrat în aceste spații, să se simtă implicat personal în creativitatea cultural – științifică, să conceapă Biblioteca nu doar ca pe o instituție care deține documentele și informațiile necesare, dar ca pe un *labirint* (Umberto Eco) al cunoașterii umane, exprimat prin semne și coduri. Ieșirea dintr-un astfel de *labirint* pentru fiecare este doar ca să învețe să citească Biblioteca și

mai ales Colecțiile ei ca pe un Text în care există legăturile și legitățile sale.

Cu atât mai mult noi, bibliotecarii, trebuie să știm a face aceste importante lecturi profesionale.

În mediul profesional devine tot mai cunoscută structură celor patru componente, emisă de biblioteconomistul rus Iurie Stolearov, structură ce se pliază perfect pe instituția bibliotecară: cine, ce, cui, cu ce ?

Cine? Bibliotecarii, 43 ori 83 % sînt deținători ai categoriilor de calificare, profesioniști cu studii superioare, inclusiv 16 cu studii de specialitate, organizatori ai manifestărilor științifice (circa 6 anual), prezentare de 25 – 30 de comunicări la întruniri profesionale instituționale și naționale, editarea a 7-10 titluri de lucrări bio și bibliografice, materiale ale colocviilor și realizării funcțiilor de Centru Biblioteconomic Departamental pentru circa 600 de biblioteci școlare din 15 raioane de Nord și municipiul Bălți.

CATEGORIE superioară	Categorie întâi	Categorie doi	Fără categorie	TOTAL
14	19	10	9	52

Ce? Colecții valoroase și variate, pe diverse suporturi informaționale dezvoltate în timp.

La sfârșitul secolului XX s-au făcut unele tentative de cercetare interdisciplinară a fenomenului de colecții bibliotecare. Astfel, au apărut mai multe concepte, printre care cel culturologic și filozofic, structural - funcțional, cognitiv și semiotic.

În lucrările lui Umberto Eco și J. L. Borges bibliotecă și colecțiile sale sînt o reală colecție de documente, o instituție concretă, cu aspectele ei pozitive și dezavantajele, care corelează cu gîndirea abstractă: labirint spiritual (labirintul cunoașterii umane) și material (clădirea bibliotecii și rafturile cu cărți) în care te poți pierde (Umberto Eco), ori Universul și „o colecție de cărți care îți explică totul în lume" (J.L.Borges), „sanctuarul de sentimente și gînduri", „Templul Înțelepciunii".

În calitate de instituție socio-culturală Biblioteca este reprezentată drept un model de cunoaștere a lumii. Principala cale de acces la și de difuzare a cunoștințelor aici este colecția de bibliotecă – aceste metasemne și documentele sale constitutive - semnele. Conceptul structural și funcțional al colecției bibliotecii susține importanța documentului ca unul dintre cele mai valoroase componente. Lui îi aparține ideea că colecțiile bibliotecii reprezintă un sistem unic și integru, la baza căruia se află documentul. Abordarea sistemică a colecțiilor bibliotecare, în special astăzi, este deosebit de semnificativă. Conform acesteia colecțiile bibliotecare reprezintă un sistem structural complex - parte componentă a unui metasistem, care simbolizează cultura și știința organizate în mod ierarhic și concretizate în diverse forme materiale - Semne și Text.

Funcția Bibliotecii este să combine toate aceste semne indiferent de suportul pe care se află și să îl transforme pe bibliotecar din proprietar în browser - bibliotecar. Dezvoltarea sistemelor electronice de informare extind substanțial aria de căutare rapidă a full-textelor din colecțiile altor biblioteci și agenții de informații, astfel astăzi bibliotecile pot renunța la exhaustivitatea propriilor colecții. Ceea ce de fapt se și întîmplă la Bălți.

În cele ce urmează prezentăm câteva diagrame ce reprezintă evoluția colecțiilor, începînd cu anul 2001.

Fig.1

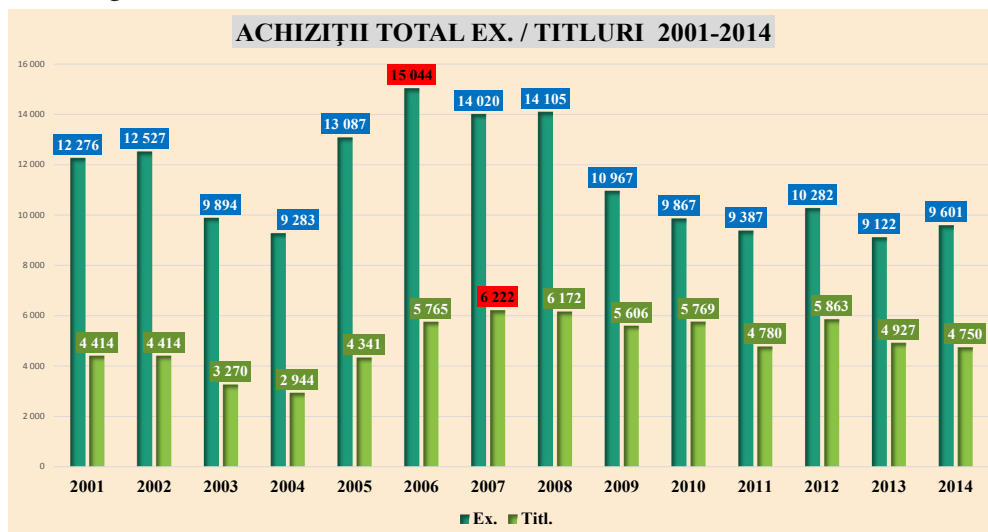
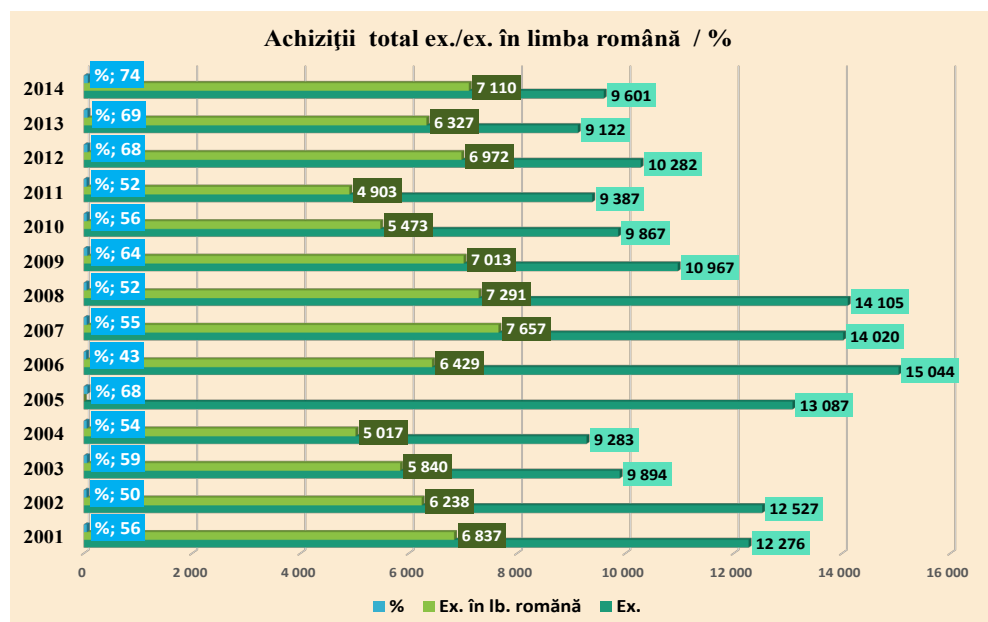

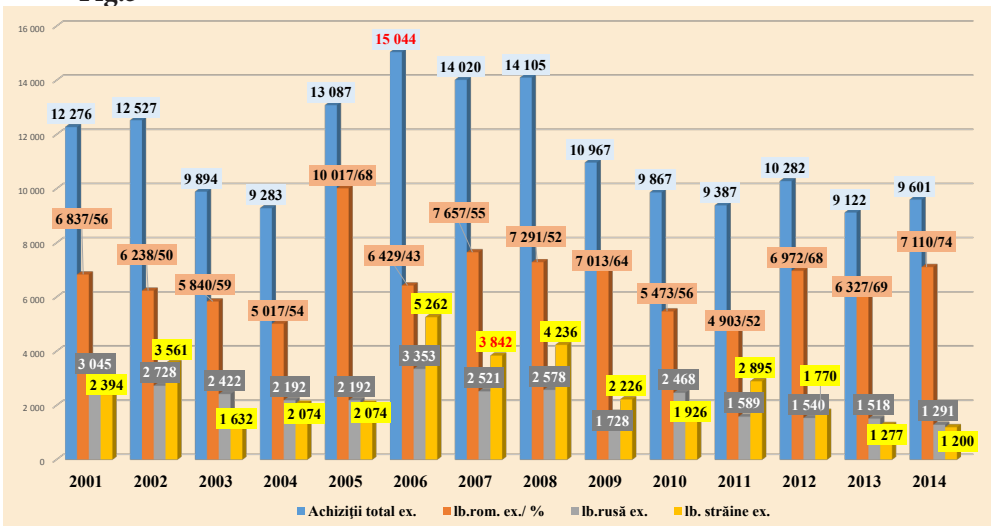
Fig.2

Timp de 14 ani au fost achiziționate 167 452 unități materiale noi în 65 337 titluri, în medie câte 2,6 titluri per unitate. Din ele 88 124 exemplare, ori circa 53% le constituie documentele în limba română. Nu au lipsit din noile achiziții nici publicațiile în limbile rusă – 31 345 ori 19 % și celelalte limbri străine - engleză, franceză, germană, italiană ș.a. – 36 369 ori 22 %.

Achiziții total ex./lb.rom.ex./% ; rusă ex./străine ex.

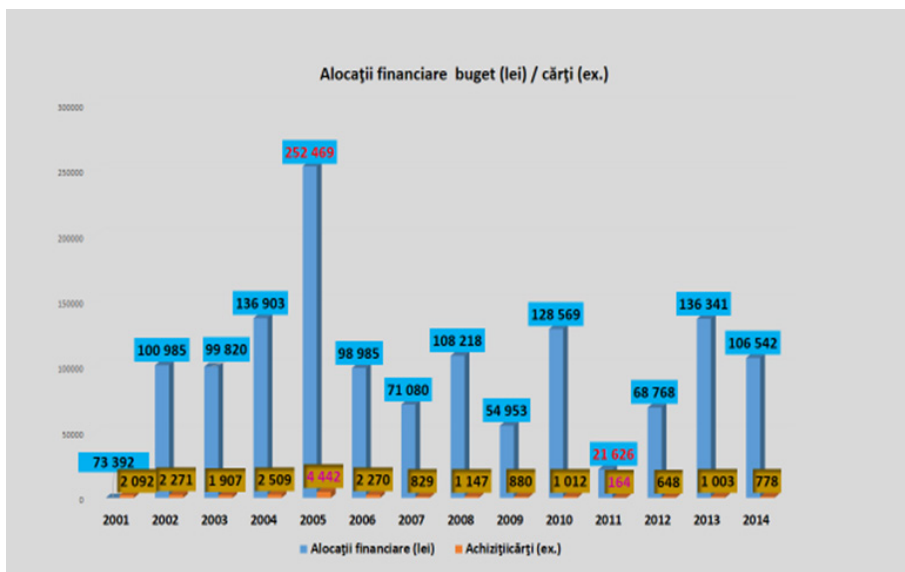
Fig.3

Dacă în procesul de selecție și achiziție bibliotecarii au urmărit acoperirea echilibrată a tuturor disciplinelor studiate în USARB, inclusiv pe limbi, nu se poate spune același lucru și despre alocațiile financiare dirijate de autorități pentru achiziția cărților și abonarea publicațiilor periodice.

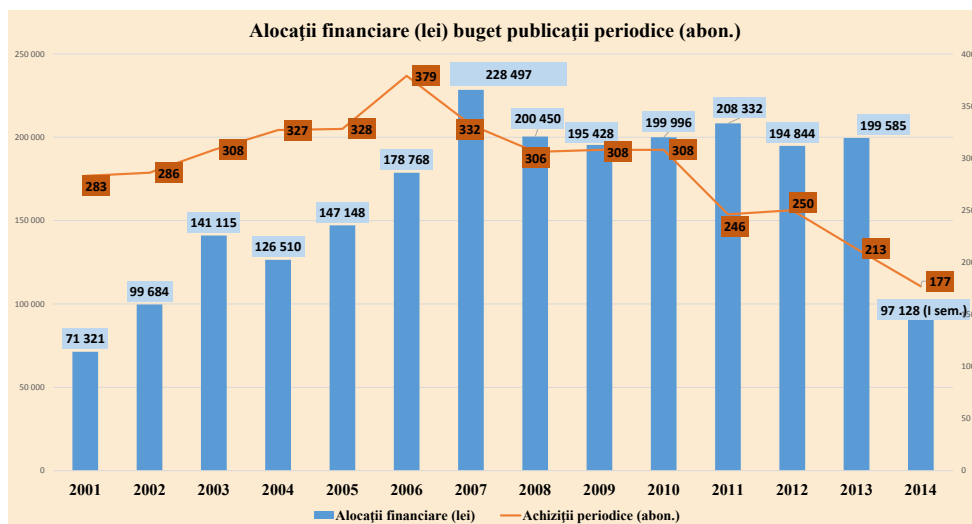
Cei mai mulți bani, 252 469 lei a cheltuit instituția pentru achiziția a 4 442 de cărți în anul 2005, iar cea mai mică investiție financiară a fost făcută în anul 2011- doar 21 626 lei, care au acoperit costul a numai 164 de cărți.

Fig.4

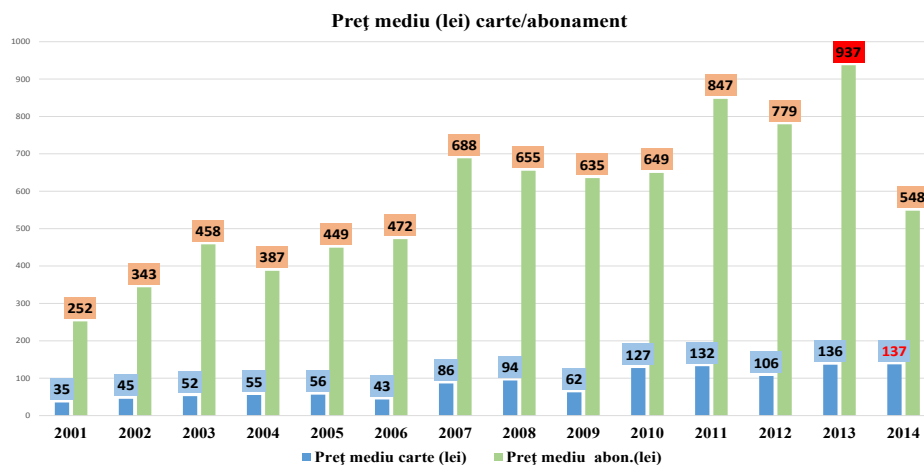
În dezvoltarea resurselor informaționale din cei 14 ani ai acestui secol este vizibilă o miză tot mai mare pe donații și o valoare, puțin variabilă, a alocațiilor din buget. Dacă două treimi din cei 300 000 lei, de care beneficiază Biblioteca anual, sînt cheltuite pentru abonamentele la publicațiile periodice, atunci cărților le revine de la 60 000 pînă la 136 341 lei anual, ceea ce nu numai că reduce numărul documentelor noi integrate în colecția Bibliotecii, dar și formează grave lacune care nu se mai pot recupera în timp.

Fig. 5

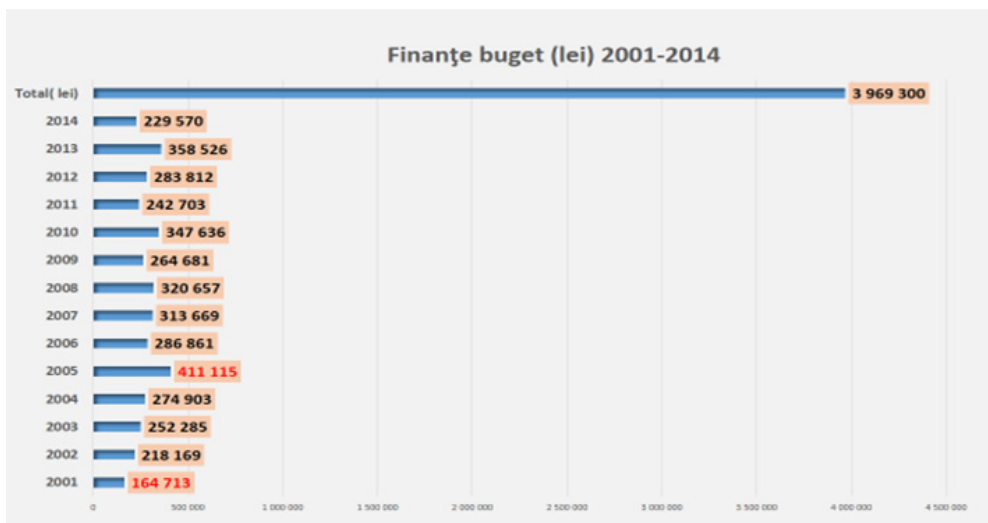
Numărul de studenți în acești a crescut, chiar dacă se vede o descreștere cu 300 de studenți, dar s-au adăugat circa 1 000 de masteranzi (2001 – 5 928 studenți; 2014 – 5 698 studenți, plus 1000 de masteranzi). Acest fapt nu numai că nu ar trebui să influențeze bugetul orientat spre resursele informaționale, dat din contra ar fi trebuit să îl mărească, cu atît mai mult că prețul mediu al unei cărți și a unui abonament la publicații periodice a crescut considerabil : de la 35 lei la 137 lei și de la 252 la 937 lei.

Fig. 6

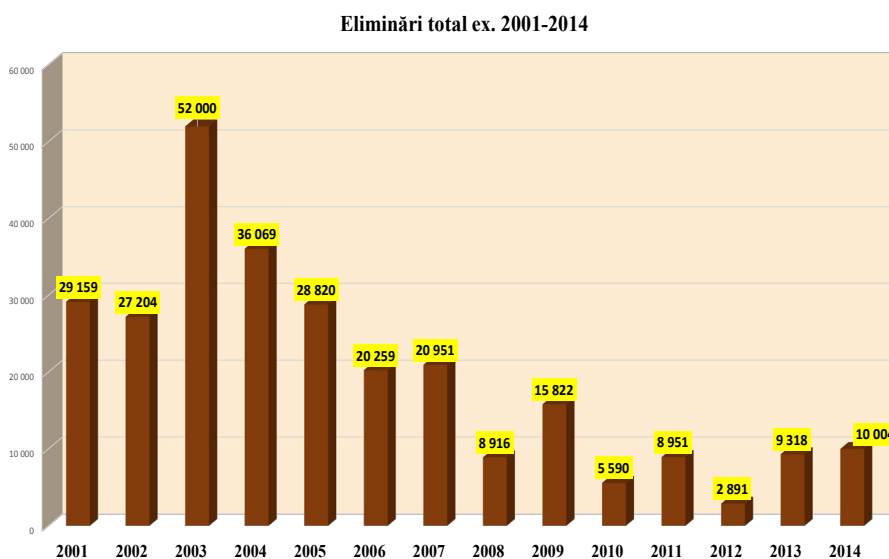
Nu știm care ar fi trebui să fie procentul finanțelor bugetare pentru acoperirea informațională a disciplinilor predate și a cercetărilor științifice din tot volumul lor universitar, știm doar că în total în acești ani s-au cheltuit 3 969 300 lei, cifră pe care bibliotecarii consideră că trebuie să fie mult mai mare.

Fig. 7

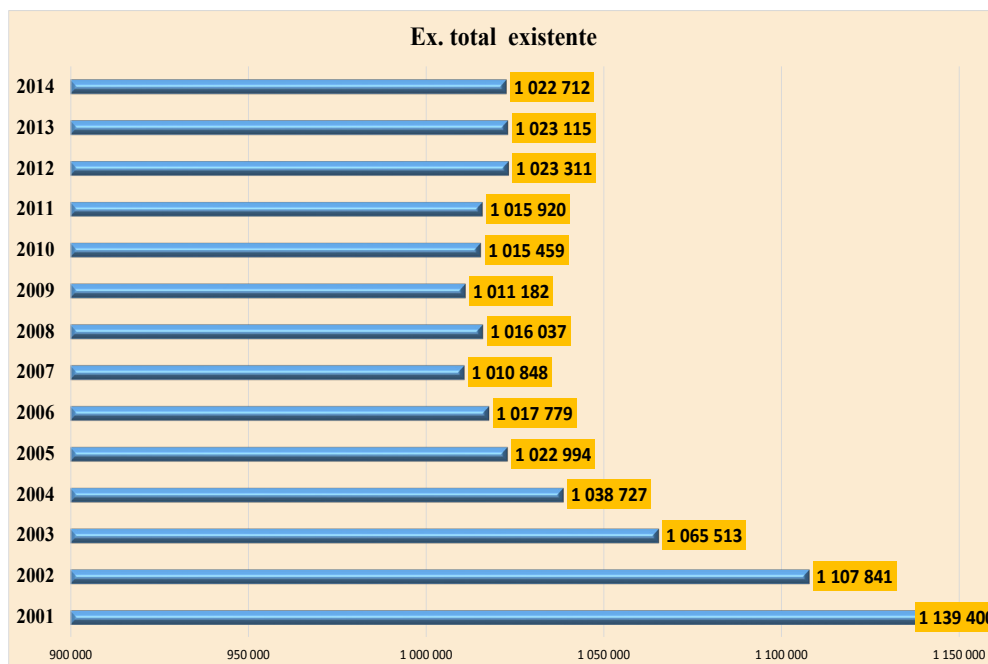
Concomitent, pentru a asigura o circulație cât mai înaltă a colecțiilor, în fiecare an conform unui plan strategic, are loc deselecția și eliminarea documentelor depășite fizic și moral.

Fig.8

Astfel, în această perioadă au fost decontate 275 954 unități materiale, de 1,65 ori mai multe decât au fost achiziționate din buget. La începutul anului 2015 colecțiile bibliotecii numărau 1 022 712 volume față de 1 139 400 documente în anul 2001, deci o scădere de 116 688 ex. Nu putem afirma acelaș lucru despre titluri, dacă în anul de start a studiului nostru erau 250 231 titluri, la finele lui 2014 – 294 571, o creștere de 44 340 titluri, ceea ce aduce plusvaloare semnificativă calității colecțiilor oferite cititorilor din USARB.

Fig.9

Cui ? În anul 2001 de serviciile infobibliotecare beneficiau 7 478 de utilizatori activi, în anul 2014 erau deja 8 691 utilizatori înscriși: studenți la secția de zi și frecvență redusă, liceeni, cadre didactice, colaboratori, masteranzi, doctoranzi, precum și utilizatori nespecifici: învățători și liceeni, intelectuali din municipiu.

Fig.10

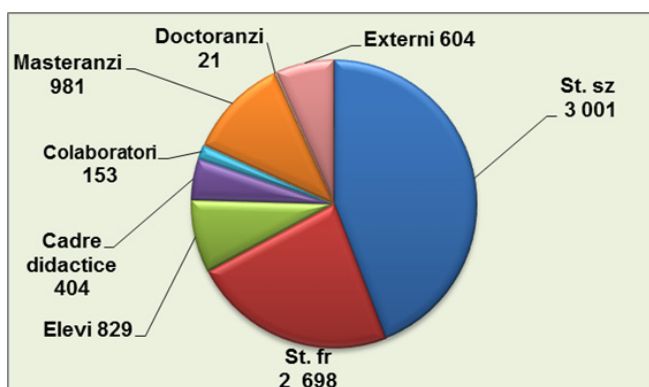
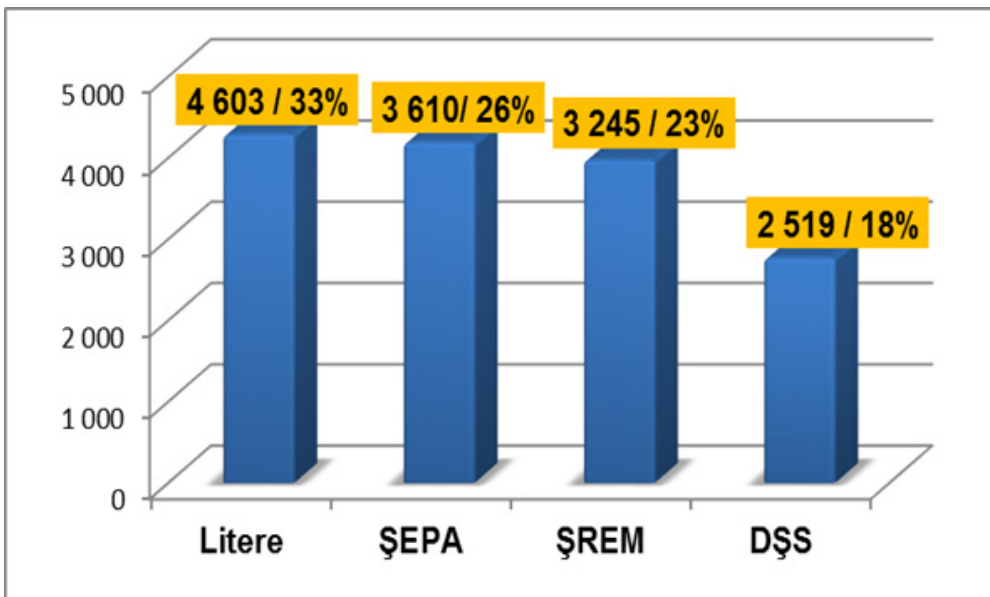
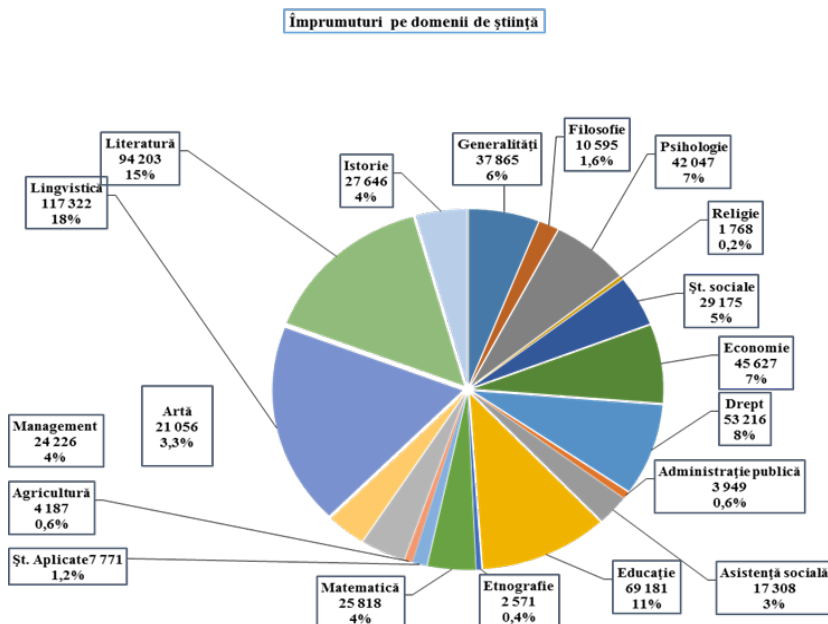

Fig.11 CITITORI ÎNSCRIȘI PER FACULTĂȚI

Cei mai mulți cititori îi constituie cei care se interesează de domeniul lingvistic și literatură, de aceea dacă urmărim diagramele din figurile 1, 2, 3, 10, 11 vom observa raportul dintre achizițiile pe domenii, numărul de utilizatori și numărul de împrumuturi pe aceleași domenii de știință.

Fig.12

Nici odată nu ne-am permis luxul de a achiziționa „toate și pentru toți”. Cu atât mai mult astăzi când bugetele au devenit atât de austere, iar prețurile cresc tot mai mult. Pentru aceasta bibliotecarii trebuie să fie vigilenți și să elimine tot ce este perimat, fiindcă a salva totul - este nerezonabil, pentru că oamenii au nevoie să gândească și să reinventeze, cu atât mai mult că stocurile informaționale au devenit atât de mari și este foarte greu să găsești ceva anume.

Bibliotecile, susțin specialiștii - biblioteconomiști, ar trebui să cadă de acord asupra unui echilibru dinamic de păstrare a nucleului și a lucrărilor clasice, de a permite utilizatorilor să meargă doar înainte, dar să nu uite să privească și înapoi. În acest context se potrivește foarte bine următorul citat: „Bibliotecile proaste construiesc colecții. Cele bune, servicii. Iar bibliotecile mari construiesc comunități.” Nu-mi aparține (este un citat din R. David Lankes, profesor la Universitatea Syracuse și specialist în biblioteconomie). Dar e concluzia cu care vreau să închei, fiindcă nu văd alta mai frumoasă, mai dătătoare de inspirație și mai potrivită pentru responsabilă muncă pe care o depunem noi, bibliotecarii.” Bogdan Ghiurco <https://anbpriasi.wordpress.com/2016/01/15/biblioteca-nu-e-carti/>

COMUNICAREA COLECȚIILOR ÎN BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ: METODE ȘI FORME. CAZUL DEPARTAMENTUL INFORMAȚIONAL BIBLIOTECONOMIC

UNIVERSITY LIBRARY COLLECTIONS COMMUNICATION: METHODS AND
FORMS. THE DEPARTMENT OF INFORMATION AND LIBRARY SCIENCE

CĂTĂLINA GÂRLEA

Abstract: *The author presents methods of communication of traditional and virtual collections at DIB ULIM as well as Information and Documentation Days for ULIM Departments, the organization of the info-hours teaching seminars, lectures, book launches, etc.*

Keywords: *university library, access to information, communication services, virtual services, didactic info-hours, provision of remote documents*

Biblioteca universitară se prezintă astăzi ca o instituție importantă în asigurarea necesităților informaționale ale tineretului studios, cadrelor didactice și servește multiplelor cerințe ale cercetătorilor.

O bibliotecă universitară bine dotată, care promovează idei progresiste, reprezintă un indicator al nivelului de dezvoltare a instituției de învățământ. Ea introduce mereu ceva nou, o metodă nouă, o formă inteligentă în folosul comunicării colecțiilor de bibliotecă.

Care sînt metodele de comunicare a colecțiilor la DIB?

- Activități de promovare a colecțiilor (tradiționale, inovaționale)
- Organizarea Zilelor de Informare și Documentare pentru catedrele ULIM
- Asigurarea serviciilor de furnizare a documentelor la distanță
- Lansări de carte (a cadrelor didactice și ale altor personalități)
- Organizarea în spațiile DIB a info-orelor didactice (seminare, practicum-uri, prelegeri) cu o componentă bibliografico-biblioteconomică accentuată. *Impactul info-orelor:* integrarea studenților în mediul informațional; cunoașterea/utilizarea în procesul de predare a publicațiilor, recomandate în bibliografiile disciplinelor și aflate în colecțiile DIB; oferte diverse de documente: manuale, monografii, reviste, prezentări de resurse electronice; prezentarea/promovarea publicațiilor instituționale și de autor etc.; augmentarea fluxului de studenți în spațiile funcționale DIB
- Organizarea reuniunilor științifice studențești în spațiile DIB – în cadrul acestora fiind integrate elemente biblioteconomice: prezentări de expoziții și publicații aparte; comunicări/prezentări ale bibliotecarilor DIB privind strategiile de utilizare a resurselor electronice, oferite de către DIB; Lideri la acest capitol – Facultatea Drept, Litere. IRI. *Impact:* augmentarea dimensiunii informaționale a reuniunilor și a interesului pentru documentele din colecțiile DIB

Ce vor studenții de la DIB?

Studenții doresc să recurgă la serviciile virtuale ale DIB, aceasta, ca urmare, va lărgi accesul la informația stocată în bibliotecă.

COOPERARE ȘI PARTENERIAT EFICIENT ÎN ASIGURAREA INFO-DOCUMENTARĂ A PROCESULUI DE INSTRUIRE ȘI CERCETARE ÎN BȘ USARB

*EFFECTIVE COOPERATION AND PARTNERSHIP TO ENSURE THE INFO
DOCUMENTARY OF TRAINING AND RESEARCH PROCESS IN BALTI
UNIVERSITY LIBRARY*

ANGELA HĂBĂȘESCU, OLGA DASCAL

Abstract: *The project "Development of engineering education in Moldova" within Moldova-Germany partnership: USARB and University of Applied Sciences Landshut, funded by the German Academic Exchange Service (DAAD, Germany) and the Draexlmaier company enriched University Library collection with 882 documents from different domains being worth over € 20 600 .*

Keywords: *collection, procurement projects, German Academic Exchange Service (DAAD), institutional partnership, international cooperation, library, College, engineering, management, transportation*

În cadrul unui program special pentru Europa Centrală și de Est, Serviciul German de Schimb Academic (DAAD), cea mai mare organizație mondială promotoare a schimbului internațional de studenți și cercetători, susține mai multe parteneriate instituționale. În cele peste 250 de programe, DAAD a promovat în anul 2011 aproximativ 70.000 de germani și străini în întreaga lume. Oferta se extinde de la un semestru în străinătate pentru studenți pînă la studii de doctorat, de la stagii practice pînă la conferențieri, de la vizite de informare pînă la construirea universităților în străinătate. Instituțiile germane de învățămînt superior au încheiat acorduri de cooperare cu universități - parteneri și instituții de cercetare din străinătate, unele dintre ele fiind susținute financiar de către DAAD. Printre aceste instituții se numără și Universitatea de Științe Aplicate din Landshut, cu capacitatea sa de 2 600 de studenți și 70 de profesori. Această universitate se află între München și Regensburg într-o regiune economică modelată de înaltă tehnologie (în special industria auto și tehnologia informației) și dispune de cinci facultăți: Studii de afaceri, Lucrări sociale, Informatică, Ingineria Vehiculului, Inginerie Industrială.

Unul din activitățile acestei instituții este proiectul „Dezvoltarea învățământului ingineresc în Moldova” finanțat de Asociația DAAD (Germania) (2012-2015). Lansarea acestui proiect-pilot în două universități din Republica Moldova (Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți /USARB/ și Universitatea Tehnică din Moldova /UTM/), privind formarea specialiștilor în domeniul construcției de automobile, a fost discutată la 19 decembrie 2011 la întvederea Ministrului educației Mihail Șleahțișchi cu reprezentanții centrelor universitare și a agenților economici în domeniu. Domnul Ministru și-a exprimat disponibilitatea de a susține această inițiativă și a relatat despre oferirea locurilor cu finanțare bugetară la noua specialitate cu studii superioare de licență.

Grație acestui Proiect, la USARB a fost fondată o nouă specialitate „Inginerie și management în transport auto”. Inițial, cinci cadre didactice din Universitate au beneficiat de stagii în Germania, la Hochschule Landshut, au fost dotate cu tehnică laboratoarelor Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului USARB, profesori din Germania au ținut cursuri la această Facultate, iar colecția Bibliotecii Științifice s-a îmbogățit cu documente științifice și didactice de la edituri prestigioase,

În cadrul vizitelor la BȘ USARB reprezentanții întreprinderii Draexlmaier din Bălți și a Universităților din Innsbruck și Landshut au fost informați despre literatura disponibilă în colecțiile Bibliotecii din domeniile de profil pentru specialitatea recent fondată, cu „*precădere* în limba rusă, puțin în limba română, grafie chirilică. Oaspeții au manifestat interesul pentru acoperirea informațională a procesului de studiu la specialitatea dată în limbile străine (germană și engleză), prin oferirea materialelor didactice destinate studierii mai multor disciplini din planul de învățământ, cu perspectiva studierii unor disciplini în limba germană.

Grație acestui parteneriat, la finele anului 2013 în BȘ USARB, în sala de lectură nr. 3 „*Științe psiho-pedagogice, naturii, reale. Arte*” a fost inaugu-

rată o colecție specială, destinată studenților, masteranzilor și profesorilor de la Facultatea Științe Reale, Economice și ale Mediului, specialitatea Inginerie și management în transport auto, dar nu numai. Din această colecție fac parte manualele, compendiile, monografiile, tratatele, dicționarele enciclopedice, explicative, tematice, bilingve, metodicele de studiere a următoarelor domenii: informatică, management informațional, matematică, științe naturale, inginerie, tehnică, prelucrarea materialelor, tehnica mijloacelor de transport, metalurgie, desen tehnic, lingvistică etc. în limbile română, engleză și germană.

Conform Planului de învățămînt a specialității *Inginerie și management în transportul auto*, aprobat la ședința Senatului Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, a fost efectuată o analiză a pieții editoriale (siturile editurilor și librăriilor on-line prestigioase: *Springer, Cambridge, Matrix Rom, Tailor&Francis, Lambert, Wiley* etc.) pentru acoperirea unităților de curs. Oferta publicațiilor selectate în limbile germană, engleză și română a fost aprobată de către cadrul profesoral-didactic de la Facultatea Științe Reale, Economice și ale Mediului și partenerii din Germania, apoi expediată pentru achiziție..

Dezvoltarea colecției ***Parteneriatul cu Moldova de la Universitatea din Landshut în cooperare cu Serviciul German de Schimb Academic (DAAD) și Compania Draexlmaier (RMDAADILCD)*** din BȘ USARB vizează actualitatea, universalitatea, diversitatea, specializarea și modernizarea informațională. Colecția include în sine diferite genuri de publicații: literatură didactică și științifică.

Tab. 1. Dinamica achizițiilor din Proiectul *Parteneriat RMDAADILCD* în anii 2013-2014

N d/r	Perioada	Exemplare	Titluri	Valoarea, lei
1	28.06.2013	58	63	69 979,22
2	24.12.2013	109	37	86 275,22
3	04.02.2014	51	9	3 295,77
4	05.02.2014	65	6	5 742,75
5	21.02.2014	130	9	13 419,90
6	25.02.2014	42	26	7 326,54
7	12.03.2014	40	4	2 987,00
8	29.04.2014	60	10	110 679,31
9	12.05.2014	20	14	4 312,10
10	14.05.2014	45	31	7 495,80
11	15.05.2014	49	29	8 704,80
12	29.05.2014	17	9	777,79
13	19.11.2014	136	16	21 618,80
Total		882	253	339 615

Cea mai importantă și valoroasă donație în perioada anilor 2013-2014 a fost donația din cadrul Proiectului *Parteneriat RMDAADILCD*. Au fost achiziționate **882** documente în **253** de titluri. Valoarea totală este circa **20 600 €**.

Fig. 1 Colecția *Parteneriat RMDAADILCD* per gen publicații

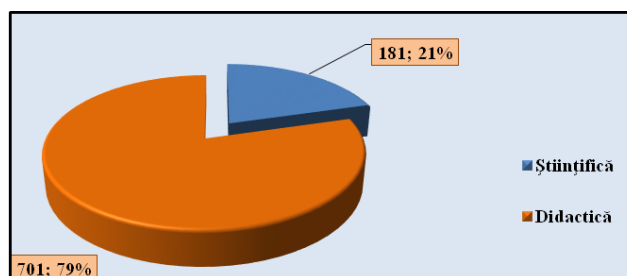

Fig. 2 Colecția *Parteneriat RMDAADILCD* per domenii de știință

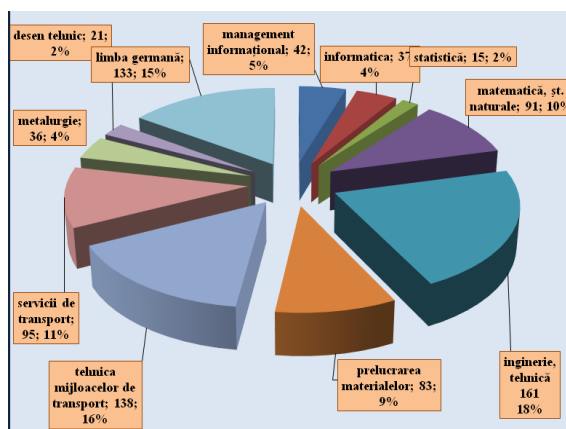
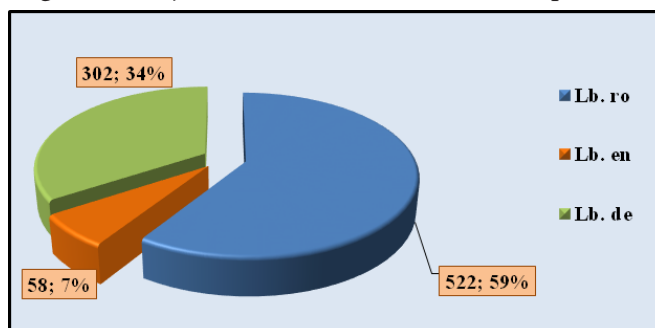

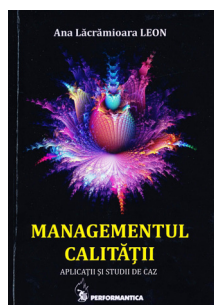
Fig. 2. Colecția *Parteneriat RMDAADILCD* per limbi

În figurile de mai sus este vizibil faptul că colecția include literatură didactică și științifică preponderent în limba română. Aceste documente au fost achiziționate direct de la editurile din România pe banii oferți din Proiect. La selectarea și transportarea cărților în limba română au participat Prim- Prorectorul dr. A. Balanici și Decanul Facultății –Profesorul P. Topală.

Publicațiile achiziționate din acest Proiect conțin informații din diverse domenii: Informatică, Management informațional, Matematică, Tehnică, Prelucrarea materialelor, Tehnica mijloacelor de transport, Tehnica comerțului și Desen tehnic etc.

Întreaga colecție este disponibilă celor interesați de informatică, metode și tehnici de cunoaștere a diversității domeniilor de activitate ale utilizatorilor de date, informații și cunoștințe de ultimă oră.

Un viitor manager inginer trebuie să cunoască mult marketing și management în economia de piață, de aceea în colecția dată se regăsesc publicațiile ce tratează problemele managementului și marketingului pentru firme mici și mijlocii. În volumul „*Managementul calității. Aplicații și studii de caz*” (Iași, Performantica, 2012) Ana Lăcrămioara Leon îndeamnă la un management al calității, deoarece interesul pentru îmbunătățirea calității vieții se manifestă în toate țările și pe toate continentele.

Celor ce studiază ingineria mecanică și în special terminologia în limbi străine în construcția de mașini, ce nu au suficient de bine reprezentată imaginea termenilor ca element, produs, fenomen sau proces le sînt destinate dicționarele explicative, bilingve, poliglote din aceeași colecție. „*Dicționarul ilustrat poliglot în construcția de mașini*” (Iași, Performantica, 2005) permite să fie însușită terminologia pe teme distincte, ce reprezintă un mai mare interes pentru utilizator. Procesul instruirii devine prin aceasta mult mai rapid, pentru că sînt amintite dintr-o dată o întregă grupă de termeni, logic legate într-un ansamblu comun.

Publicațiile ce țin de domeniul tehnicii și mijloacelor de transport oferă studenților un început, și cum menționează Laurențiu-Claudiu și Adriana-Teodora Manea, autorii lucrării „*Mecatronica automobilului modern*” în două volume (București, Matrix Rom, 2000), „o piatră de încercare” pentru dorința fiecăruia de a contribui cu ceva la progresul acestui miracol numit „zeul automobil”.

Cărțile semnate de către prof. Dr.-Ing. Lutz Eckstein „*Langsdynamik von Kraftfahrzeugen*” (Aachen: Verl.+Vertrieb, 2012) și „*Kraftfahrlabor I*” (r-Aachen : Verl.+Vertrieb, 2010) reprezintă un set, format din manualul ce conține noțiuni teoretice din domeniul dinamicii autovehiculelor și lucrări de laborator. Publicațiile își propun să ofere cunoștințe de bază necesare studenților, viitori specialiști în domeniul dat și includ compartimentele: *Sistemul de transport de autovehicule, Forțele vehicolului, Motopropulsoarele, Frânele, Consumul de performanță și de combustibil*. În date istorice și factografice însoțite de fotografii este analizată evoluția autovehicolului, de la caleașca echipată cu motor pînă la autovehiculele moderne. Lucrările de față se adresează viitorilor specialiști, studenți ai secțiilor de autovehicule rutiere și de automobil, profesorilor, masteranzilor dar prezintă un vast interes și specialiștilor din acest domeniu.

Manualul „*Leichtbau in der Fahrzeugtechnik*” (Wiesbaden: Springer Vieweg, 2013) tratează utilizarea metodelor ușoare în ingineria auto. Cartea include 707 foto și 71 de tabele la construcția și ingineria auto. În lucrare sînt incluse diferite inovații la această disciplină, luînd în considerație metodele de construcție. Un aspect important este prezentarea materialelor ușoare, diverselor caracteristici tehnice și potențialul de dezvoltare a acestora.

Lucrarea „*Automotive Control Systems*” (Cambridge: Cambridge Univ. Press, 2012), semnată de autorii Galip Ulsoy, Huei Peng, Melih Çakmakci conține elemente suficiente pentru un curs de un semestru la sistemele de control auto și diagnostic tehnică. Se adresează studenților din inginerie care sînt interesați de dezvoltarea sistemelor de control avansate pentru vehicule. Acesta este un domeniu interesant în dezvoltare continuă, despre care s-au publicat numeroase articole și rapoarte. La finele fiecărui capitol este prevăzută o listă extinsă de referințe pentru toate subiectele abordate.

Pentru a înțelege mai bine efectele procesului de restruc-turare în transport, s-a considerat necesară o abordare inițială de natură teoretică, prin care s-a încercat o sintetizare și prezentare schematică a conceptelor despre

logistică. Materialul didactic al autorului Timm Gudehus „Logistik 1 Grundlagen, Verfahren und Strategien“ (Hamburg: Springer Vieweg, 2012) tratează noțiunile generale teoretice din domeniul logisticii formale a transporturilor și este utilă viitorilor specialiști, inginerilor în transport.

Un arhitect sau inginer proiectant nu poate concepe un proiect desăvârșit atîta timp, cît el nu-și poate imagina viitorul produs al activității sale. Îi vine în ajutor lucrarea autorilor

Gh. Țiclete și Dumitru Onose în două volume „Geometria descriptivă. Aplicații” (București, Matrix Rom, 2005), care oferă studenților un auxiliar și îndrumător concret privind aplicațiile geometriei descriptive (atît cele fundamentale cît și cele tehnice).

O parte esențială din colecție ocupă manualele destinate pentru studierea limbii germane pe diferite nivele A1-A2, B1-B2. Fiecare set cuprinde cartea profesorului, manualul elevului și caietul cu exerciții. Toate documentele au fost amplasate într-o singură sală de lectură pentru comoditatea și confortul studenților și cadrelor didactice de la Facultatea Științe Reale, Economice și ale Mediului, pentru a stabili o singură cale spre regăsirea informațiilor.

O bună parte a publicațiilor din Proiectul *Parteneriatul RMDAADILCD* sînt însoțite de aplicații pe CD. Din motivul lipsei calculatoarelor în sala de lectură, lectura și vizualizarea acestor aplicații are loc în Mediatecă, fiind creată o bază de date locală ce conține cursurile digitizate de pe CD-urile anexate la publicațiile print.

Din anul 2013 pînă în anul 2014 am urmărit circulația acestei colecții, împrumuturile fiind după cum urmează:

Fig. 3. Împrumuturile publicațiilor din colecția *Parteneriat RMDAADILCD* per domenii

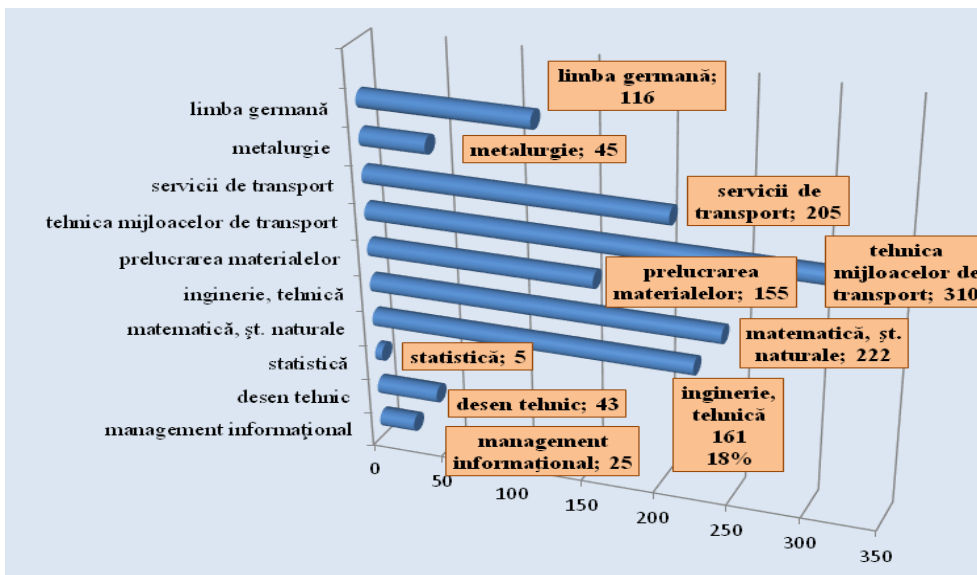
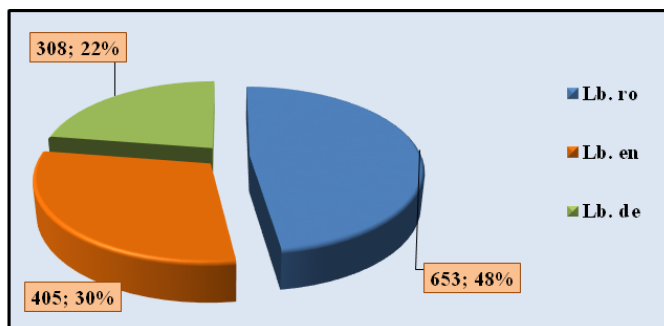

Fig. 4. Ponderea împrumuturilor acestei colecții per limbi

Circulația colecției este de 1,5. Din diagrama dată se observă că mai multă literatură a fost împrumutată în limba română, dar se atestă și un flux mai intens de împrumuturi în limba germană, datorită faptului, că colecția s-a îmbogățit cu surse de referințe bilingve, poliglote și a cursului *Studierea avansată a limbii germane*.

Politica promoțională a colecției Proiectului cuprinde un complex de activități care au ca scop informarea publicului-țintă privind documentele oferite. Pentru intensitatea circulației au fost promovate următoarele activități: (tab. 2):

Tab. 2. Promovarea colecției din *Proiect*

N d/r	Activitatea promoțională	Data	Documen- te expuse	Docu- mente împrumu- tate
1	Informații la Rectorat, în Senat și Consilul Administrativ al USARB.	La sosirea noului stoc		
2	Expunerea Buletinului <i>Achiziții recente</i> pe pagina web a Bibliotecii, în Calameo http://libruniv.usarb.md/	Pe parcursul anului		
3	Plasarea informației în rubrica <i>Evenimente</i> pe site și furnizarea ei prin poșta personală a cadrelor didactice.	Pe parcursul anului		
4	Expunerea informațiilor privind documentele din <i>Proiect</i> pe blogul <i>Biblioteca Științifică în dialog cu cititorii</i> http://librunivusarb.blogspot.com/	Pe parcursul anului		
5	Prezentarea publicațiilor din <i>Proiect</i> la ore de informare bibliografică (2)	Martie 2014 Iunie 2014	42	11

6	Expunerea publicațiilor din Proiect la expozițiile informativă <i>Achiziții recente</i>	Pe parcursul anului SCIB S13, S14, S12	669	412
7	Proiectul: <i>Parteneriatul cu Moldova de la Universitatea din Landshut în cooperare cu Serviciul German de Schimb Academic (DAAD)</i>	06.09.2013 Expoziție tematică	57	84
8	Varietatea colecției Proiectului: <i>Parteneriatul cu Moldova de la Universitatea din Landshut în cooperare cu Serviciul German de Schimb Academic (DAAD)</i>	10.04.2014 Expoziție tematică/ prezentare E. Scurtu, bibliotecar principal SCIB	112	163
9	Studierea limbii germane în ajutorul viitorilor specialiști	04.12.2014 Expoziție tematică	38	82
Total			918	752

Succesul activităților promoționale constă în capacitatea bibliotecarului de a se concentra asupra motivului principal care îi convinge pe utilizatori să devină profesioniști informați în domeniu.

În luna aprilie 2014 în sala de lectură a avut loc o întâlnire a studenților și profesorilor de la *Facultatea Științe Reale, Economice și ale Mediului* cu dr. Sven ROEREN, prof. univ., decanul Facultății *Construcții de Automobile de la Universitatea din Landshut, Germania*. În cadrul acestei întâlniri a fost prezentată expoziția publicațiilor din Proiect de către Elena Scurtu, bibliotecar principal, Serviciul Informare și Cercetare bibliografică.

Activitatea promoțională este urmată de acțiuni educaționale și de formare a utilizatorilor, bazată pe oferta documentelor și produselor bibliotecii. Au fost furnizate

informații prin e-mail studenților, masteranzilor și profesorilor de la Facultatea Științe Reale, Economice și ale Mediului, specialitatea Inginerie și management în transport auto, privind achizițiile recente din Proiect, expozițiile organizate și conținutul succint al unor publicații. Pentru a provoca interesul pentru această colecție utilizatorii au fost informați prin pagina Web BȘ USARB <http://libruniv.usarb.md/>, Blogul *Biblioteca Științifică în dialog cu cititorii*. <http://librunivusarb.blogspot.com/search/label/donatia%20DAAD>.

Proiectul „Dezvoltarea învățămîntului ingineresc în Moldova” din cadrul parteneriatului USARB cu Universitatea de Științe Aplicate din Landshut finanțat de Ser-

viciul German de Schimb Academic (DAAD, Germania) și Compania Draexlmaier, în cadrul căruia colecția Bibliotecii s-a îmbogățit esențial cu literatură valoroasă din mai multe domenii, este un exemplu valabil și eficient de cooperare internațională. Grație acestui parteneriat, despunînd de colecții actualizate, avem posibilitatea să oferim utilizatorilor BȘ USARB informații relevante și proaspete ce acoperă interesele și necesitățile lor de studiu. Prin gestionarea lor contribuim esențial la formarea specialiștilor calificați pentru un domeniu deosebit de important în economia mondială.

Referințe bibliografice:

1. *Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2013*. Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt. Bălți, 2014. 231 p.
2. *Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2014*. Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt. Bălți, 2015. 249 p.
3. CRISTIAN, Elena, Svetlana CECAN. Metode moderne de păstrare și conservare a colecțiilor. In: *Confluente bibliologice*. 2014, nr. 1-2, pp. 39-44. ISSN 1857-0232
4. DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst – Serviciul German de Schimb Academic) [on-line] [cit. 04.02.2015]. Disponibil: <http://www.daad.ro/>
5. Contracte/Proiecte de cercetare științifică. In: *Pavel TOPALĂ In Honorem – 55 : Biobibliografie*. Bălți, 2013, pp.130-134.
6. REGNEALĂ, Mircea. Curs elementar de biblioteconomie: Dezvoltarea colecțiilor. In: *Biblioteca*. 2008, nr. 2, pp. 41-42, nr. 3, pp. 80-82. ISSN 1220-3386.

BIBLIOGRAFII ETNOGRAFICE: FORME NOI ȘI TRADIȚIONALE DE PREZENTARE

ETHNOGRAPHIC BIBLIOGRAPHIES: NEW AND TRADITIONAL FORMS OF PRESENTATION

ANA NAGHERNEAC
ELENA SCURTU
MARIA FOTESCU

Abstract: *The article relates the experience of University Library based on collection, preservation, bibliographic record of literature about Balti municipality, University Library, and its integration into local and national electronic circuit, as well as the development of local bibliographers with a considerable contribution to the development of society, stimulating the formation of the national consciousness, the knowledge of the past, the education of love for their own country.*

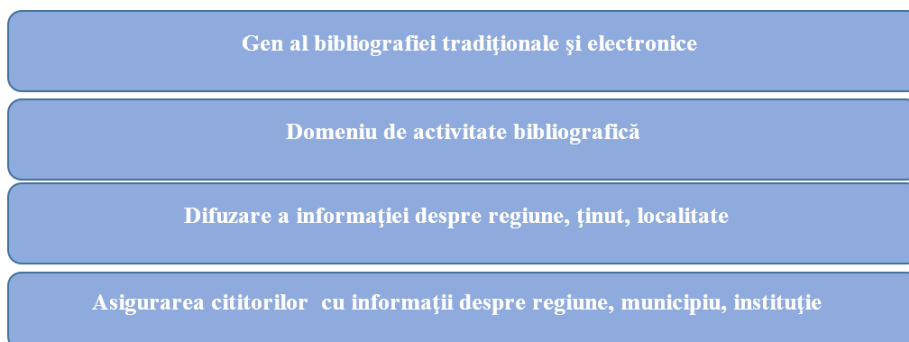
Keywords: *ethnographic bibliographies, university, libraries, regional development, information, bibliographic research*

„O lucrare bibliografică este asemenea unui *sit arheologic*: permite „citirea” domeniului, stabilirea principalelor etape ale evoluției sale, evidențierea instituțiilor performante și a personalităților creatoare care doresc să restituie contemporanilor și posterității un anumit teritoriu al culturii scrise” [1].

Bibliografia etnografică, sau altfel zis bibliografia locală, este un gen al bibliografiei, menirea căreia este de a informa cititorii despre resursele documentare consacrate unor regiuni, ținuturi..., de a restitui contemporanilor și posterității valori perene naționale.

Se delimitează ca gen aparte în sec. 19, rămânând a fi actuală în toate timpurile, contribuind, grație particularităților sale, la dezvoltarea multiaspectuală a cercetării științifice în mai multe domenii, la dezvoltarea socială și economică, la formarea conștiinței naționale, la cunoașterea trecutului, la educarea dragostei și atașamentului față de țară, plai, neam...

Prezentăm conceptul de bibliografie etnografică în formă grafică:

În prezent rămîne a fi de aceeași actualitate și importanță, poate chiar și mai pronunțată, în condițiile noilor reforme radicale, în care dezvoltarea regională deține un loc impunător.

Politicile regionale contemporane ocupă un loc special în politica oricărui stat, constituie un tot întreg cu cea statală, formîndu-se și dezvoltîndu-se în diverse sectoare: economic, social, istoric, ecologic, de producere, spiritual, fiind determinate de anumite particularități individuale, specifice ținutului : tradiționale, naturale, sociale...

Cunoașterea plaiului natal devine obiect de studiu pentru structurile manageriale, economice, științifice, pedagogice..., izvor de inspirație în conturarea direcțiilor viitoare de dezvoltare, reper fundamental în integrarea europeană.

Bibliotecile cu potențialul lor informativ rămîn a deține un loc prioritar în toate aceste structuri, realizînd funcția de acoperire informațională a procesului de studiere multiaspectuală a ținutului natal, de difuzare a informației despre plai în țară și în lume.

Activitatea etnografică ține în mod preponderent de cea a bibliotecilor naționale, regionale și municipale, dar nu este alogenă și bibliotecilor instituțiilor de învățămînt superior.

Pentru o bibliotecă universitară obiect de cercetare etnografică poate fi istoria dezvoltării, devenirii instituției concretizată în monografii, articole, comunicări...

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți a acumulat pe parcursul anilor o experiență complexă bine conturată în activitatea etnografică, exprimată în dezvoltarea colecțiilor, în crearea unui instrument informativ special cu titlul de *Fișier etnografic* cu colectarea literaturii despre Moldova, municipiul Bălți, Universitate, în promovarea manifestărilor culturale, în servirea utilizatorilor, în elaborarea bibliografiilor și biobibliografiilor.

În prezent informația despre documentele cu tematică locală este parte componentă a tuturor înregistrărilor din Tinlib. Date detaliate despre personalitățile universitare sînt depozitate în Fișierul de autoritate -autori.

Obiectul comunicării este consacrat elaborării bibliografiilor etnografice cu prezentarea referințelor bibliografice despre municipiul Bălți și Universitatea sa, care își are o istorie constituită timp de aproape cincizeci de ani.

Necesitatea de bibliografii crește direct proporțional cu sporirea producției de documente. Utilizatorii trebuie ajutați în selectarea și analiza documentelor. Bibliografiile identifică, comunică și valorifică informațiile.

Concomitent cu deschiderea unui nou serviciu în Bibliotecă (Serviciul științifico – bibliografic, 1966) își ia startul și întocmirea bibliografiilor. La început acestea reprezentau liste modeste cu informații despre documentele din colecția Bibliotecii, completate cu cea din bibliografiile naționale. Arhiva bibliografiilor cu indicatorul informativ este conservată în oficiul de Referințe Bibliografice și poate fi consultat și la ora actuală.

Cîțiva ani mai tîrziu în planul de lucru al Serviciul bibliografic este inclusă elaborarea bibliografiei etnografice *Bălți: trecut, prezent și viitor*. A fost efectuat un lucru enorm, s-au făcut selectări de literatură din catalogul sistematic al Bibliotecii, din Bibliografia Națională a Moldovei, au fost cercetate *de vizu* toate cărțile despre Moldova din colecție pentru a evidenția informații despre Bălți. Spre regret, bibliografia nu a

fost editată atunci. Dar informațiile selectate și bine structurate erau folosite în procesul de servire a cititorilor.

Oricum, la momentul zilei informația despre Bălțiul sovietic nu mai prezintă interes pentru publicul larg, poate cu excepția unor cercetători.

Ideea de elaborare a bibliografiei cu referințe despre Bălți vibrează din nou și a început să fie materializată acum câțiva ani în urmă. La moment se află pe masa de lucru și include mai bine de 3000 de titluri - resurse informaționale tipărite ce vor fi suplimentate de cele electronice. Are o structură tematică ce pune în evidență toate aspectele dezvoltării municipiului cu o istorie destul de veche:

- **Generalități** cu informații ce țin de toate aspectele, orientările, direcțiile de evoluare a municipiului Bălți cuprinse în monografii, ghiduri, albume, enciclopedii, articole din publicații periodice.
- **Repere istorice** cu reliefaarea aniversărilor orașului omagiat la 22 mai. Capitolul oferă titluri de documente cu cele mai distinse și dramatice situații, momente prin care a trecut „capitala Țării de Sus”: primele documente care atestază geneza orașului; transformările, schimbările în evoluția orașului de-a lungul secolelor, anilor; zguduitorile evenimente din sec. 20.
- **Religie. Biserici. Comunități religioase.** Conține date despre istoria bisericilor din municipiu, despre misiunea bisericii la ora actuală.
- **Organe de Stat și Drept:** informație despre administrarea publică locală, activitatea primăriei, a organelor juridice, problemele cotidiene cu care se confruntă poliția.
- **Viața social-politică. Evenimente social-politice:** amenajarea orașului, protecția mediului, relații interetnice, societăți, confruntări politice, renașterea obiceiurilor naționale.
- **Economia** scoate în evidență potențialul economic al orașului, problemele pe care încearcă să le rezolve structurile economice, relațiile economice ale Bălțiului cu alte orașe din lume. În paragrafe aparte sînt plasate documente despre activitatea celor mai mari întreprinderi din oraș care au depășit dificultățile obținînd succese în producere: AO „Barza Albă” (Combinatul de vinuri și coniacuri), SA „Moldagrotehnica”, SA „Răut”, SA „Rada”, SA „Flautex”, Întreprinderea moldo-germană „Knauf”, Combinatul de Produse Alimentare, Societatea pe acțiuni „Incomlac.
- **Transport.** Prezintă documente despre organizațiile de transport din oraș.
- **Telecomunicații** cu informații despre radiodifuziunea și televiziunea bălțeană, Poșta Moldovei, varietatea de servicii pe care le oferă Moldtelecomul.
- **Ocrotirea sănătății** în trecut și prezent, mărturii documentare despre centrele de sănătate contemporane care oferă servicii variate, succesele celor mai eminenți medici.
- **Asistență socială** cu documente despre centrele de asistență pentru persoane care se confruntă cu diverse probleme: oameni în etate, oameni cu probleme de sănătate, copii fără adăpost.
- **Știință** - reflectă date despre dezvoltarea științei la întreprinderi, la Institutul de cercetări pentru culturile de cîmp „Selecția”.

- **Învățămînt** cu evidențierea succeselor, insucceselor, directivelor de dezvoltare în capitolele: Educație preșcolară; Gimnazii, Licee; Școli de cultură generală; Colegii; Școli de meserii. Aparte este prezentat Liceul Teoretic Republican „Ion Creangă”, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Biblioteca Științifică a Universității.
- **Cultură** cu material despre dificultățile pe care le soluționează instituțiile de cultură, manifestări culturale promovate în municipiu. În mod detașat este prezentată informația despre Muzeul de istorie și etnografie, despre Biblioteca municipală.
- **Artă. Literatură** cu capitolele: Școli muzicale, Ansamblul de dans „Vintuleț”, Teatrul „Vasile Alecsandri” cu semnalarea separată a documentelor despre regizori, actori, pictori-scenografi.
- **Sport** - oglindește succesele sportivilor bălțeni, varietatea genurilor de sport practicate în municipiu, activitatea școlilor sportive.
- **Personalități notorii bălțene** care și-au adus un aport considerabil la formarea imaginii mondiale a municipiului Bălți: savantul Valentin Belousov; actorii Boris Bechet, Mihai Volontir; lăutarul Costache Parno; pictorii Boris Anisfeld, Ștefan Florescu, Zinovie Sinița.
- **Orașul Bălți în literatură și artă** cu poezii, cîntece, schițe, opere de pictură.

Limitele cronologice pun în lumină literatura care reflectă transformările sociale, începînd cu anii 90 ai sec. 20 și terminînd cu 2015 (25 de ani), cu excepția unor documente publicate pînă în anii 90, care nu-și pierd actualitatea și importanța în pofida anilor ce trec.

Informația a fost colectată din cataloagele bibliotecii, din Bibliografia Națională a Moldovei. Mai multe publicații periodice locale au fost cercetate *de vizu* pentru selectări suplimentare.

Sînt variate tipurile de documente incluse : enciclopedii, monografii de la edituri din țară, articole din publicații periodice locale și naționale, documente electronice. În capitolul *Economie* sînt incluse și informații despre tezele de licență și master, elaborate de studenții și masteranzii de la catedra *Economie* a Universității, în care este analizată, cu exemple bine argumentate, activitatea mai multor întreprinderi din municipiu. Lucrarea va avea un cuvînt de deschidere, indexuri auxiliare; nu vor lipsi nici imaginile fotografice ce vor ilustra informația bibliografică.

Menționam mai sus că obiectul de cercetare etnografică a bibliotecilor universitare îl constituie evoluția în timp a instituției, parte componentă a cărei este.

Biblioteca Științifică a Universității „Alec Russo” din Bălți a acumulat o experiență impresionantă în elaborarea bibliografiilor consacrate Universității. Nu vom specifica activitatea de elaborare a bibliografiilor din colecția „Bibliographia Universitas” cu inventarierea patrimoniului științific universitar și a biobibliografiilor consacrate profesorilor cu contribuții esențiale în pedagogie și cercetare științifică, care își are istoria sa de desfășurare. Despre ea am relatat în mai multe comunicări.

În comunicarea prezentă vom pune în discuție doar două bibliografii cu literatura de referință despre Universitatea bălțeană și Biblioteca ei.

Sînt instituții de prestigiu în țară, promotori activi ai dezvoltării învățămîntului, cercetării științifice, valorificării resurselor umane.

Prima tentativă vine din anul 1995, an jubiliar pentru Universitate. Bibliografia selectivă cu titlul *Universitatea „Alec Russo” – 50* informează despre diversitatea activităților, orientărilor, modalităților, direcțiilor ... aplicate în formarea specialiștilor timp de 50 de ani.

Cititorul va lua act de activitatea facultăților, catedrelor, de organizarea cercetărilor științifice, de activitatea culturală, de preocupările studenților în timpul studiilor, în vacanță, în orele de loisir. Inserează în jur de 830 titluri de documente de referințe.

Revenim la elaborarea fasciculei a 2-a în 2010, an aniversar pentru Universitate – 65 de ani de instruire și cercetare. Include 1872 articole. Timp de 15 ani, mai bine de 1000 de documente consacrate Universității bălțene au văzut lumina zilei, reflectând schimbările, succesele realizate de Universitate la finele sec. 20 și începutul lui 21.

Am păstrat structura primei fascicule, reamplasînd capitolul *Cadre didactice universitare* printre primele din anumite considerente: de forța capitatului uman depinde capacitatea instituției în obținerea victoriei în toate ipostazele.

Are indice de nume, titluri, publicații periodice, care au găzduit articole despre instituția superioară bălțeană.

La moment pe masa de lucru a angajaților din *Serviciul Informare, cercetare bibliografică* se află fascicula a 3-a cu noi documente editate în ultimii 5 ani (2010-2015); unele din ele reflectă schimbările revoluționare în structura Universității. Bibliografia este prilejuită de aniversarea a 70-a de la deschiderea instituției.

Cea de a 2-a bibliografie cu referințe despre Biblioteca Științifică a Universității „Alec Russo” are 4 ediții; 1995, 2005, 2010, 2015.

Prima ediție a fost foarte selectivă, prezentînd doar cele mai expresive documente ce țin de activitatea Bibliotecii: bibliografii; agende, ghiduri, prospecte; din publicațiile angajaților; referințe despre bibliotecă și bibliotecari cu genericul *Sintem văzuți, apreciați în presă*. În capitol separat este prezentată informația despre noul edificiu al Bibliotecii, eveniment revoluționar în viața ei.

Numărul de titluri propuse utilizatorilor pentru documentare este modest, numai de 300. Este dotat doar cu indice de nume. Cuvîntul introductiv a fost semnat de dna Faina Tlehuci, directoarea de atunci a Bibliotecii.

Ediția a 2-a *Biblioteca universitară bălțeană la 60 de ani* se remarcă printr-un volum mai impresionant (de la 44 pagini - la 212). Primul cuvînt, foarte expresiv *Cinstește și oglindește trecutul, pentru a avea prezent și viitor*, este subscris de dna Elena Harconiță, noua directoare, și expus pe 14 pagini. Sînt semnalate cele mai remarcabile momente din istoria Bibliotecii.

Capitolul *Personalul Bibliotecii astăzi* oferă material despre activitatea profesională a angajaților la momentul elaborării – 2005. N-au fost dați uitării și bibliotecarii care au muncit în Bibliotecă în anii trecuți.

Informația despre publicațiile bibliotecarilor este expusă în capitolul *Publicații* cu relevarea bibliografiilor și biobibliografiilor, materialelor metodice, materialelor promoționale, comunicărilor și articolelor care reflectă experiența de muncă a salariaților, referințe despre Bibliotecă și bibliotecari. Are index de nume.

Mai multe imagini fotografice ilustrează și completează conținutul textual.

Ediția a 3-a *Biblioteca și bibliotecarii universitari din Bălți* din colecția *Bibli-*

oteca științifică – 65 este un indice bibliografic, care pune în lumină schimbările de performanță din activitatea Bibliotecii din 2005 pînă în 2010.

Prezintă în jur de 1080 consemnări bibliografice privind activitatea editorială a Bibliotecii timp de 65 de ani structurată în mai multe capitole: Studii instituționale (culegeri, seriale, rapoarte); Bibliografii, cataloage, Webbibliografii; Documente de transfer tehnologic; Lucrări didactice; Articole. Comunicări; Materiale promoționale; Referințe despre bibliotecă și bibliotecari; Biblioteca și bibliotecarii în surse electronice. Posedă indexuri de nume, titluri, adrese electronice, de seriale, de colecții.

Ediția a 4-a este consacrată aniversării a 70-a a Universității. Este în proces de lucru. Se fac completări de înregistrări bibliografice ale publicațiilor bibliotecarilor și referințelor despre bibliotecă și bibliotecari din 2010 pînă în 2015.

Promovarea și difuzarea bibliografiilor, problema eternă, se rezolvă actualmente și prin aplicarea formelor tradiționale de popularizare, cît și prin prezervarea lor electronică.

Mediul virtual oferă posibilități enorme care rezolvă probleme de timp, spațiu, cheltuieli financiare, difuzare rapidă.

Integrarea bibliografiilor etnografice în circuitul electronic se face prin:

- transferul bibliografiilor tradiționale în format electronic,
- elaborarea bibliografiilor electronice.

Pînă la moment bibliografiile elaborate de Biblioteca Universității „Alec Russo” sînt postate pe Web-ul Bibliotecii, în Calameo. Pot fi vizualizate de oricine, oricînd și oriunde.

Concluzii:

- Bibliografia etnografică este absolut indispensabilă dezvoltării societății, propășirii plaiului, țării ce se manifestă în dezvoltarea social-economică, culturală, dezvoltarea turismului, atragerea investițiilor străne, stabilirea relațiilor economice, culturale, științifice cu regiuni, localități similare din alte țări...
- În baza studiului realizat pot fi enunțate cîteva direcții de remediere și fortificare a activității de elaborare a bibliografiilor locale.

Propuneri:

- sînt necesare studii teoretice și aplicative importante pentru dezvoltarea bibliografiei etnografice,
- este important de a stabili locul bibliografiei etnografice în peisajul national de bibliografie,
- este necesară funcționarea unui centru de coordonare a cercetării bibliografice locale cu o metodologie unitară ce ar influența calitatea ei exprimată, în mare măsură, în:
 - filtrarea informației
 - satisfacerea cît mai diversă a cerințelor de documentare
 - evitarea paralelismului
 - stabilirea unei posibile colaborări bibliografice în cercetare
 - efectuarea unui control bibliografic centralizat

- digitizarea bibliografiilor
- dezvoltarea proiectelor bibliografice la scară națională.

Referințe bibliografice:

1. BULUȚĂ, Gheorghe. Cercetarea și valorificarea bibliografiei locale. In: *Biblioteca*. 2007, nr. 3-4, pp. 84-85. ISSN 1220-3386.
2. MORARU, Angela. Bibliografia locală - reper în procesul de integrare europeană. In: *Biblioteca*. 2001, nr. 2, pp. 49-51. ISSN 1220-3386
3. POPESCU, Cristina. Bibliografia imperativ al societății informaționale. In: *Studii de biblioteconomie și știința informării = Library and information science research*. 2008, nr. 12, pp.148-160.
4. SCURTU, Elena, Ana NAGHERNEAC. Cercetarea bibliographică: trecut, prezent și viitor = Bibliographic research. In: *Faina Tlehuci - 90 de ani de la naștere : Colloquia Bibliothecariorum*, ed. a 1-a, 23 febr. 2013. Bălți, 2013, pp. 68-79.
5. ȘUBĂ, Șerban. Valorile perene ale bibliografiei și cerințele societății informaționale. In: *Buletin ABIR* [on-line]. 1999, vol. 10, nr. 4, pp. 12-15 [citat 06 febr. 2015]. Disponibil: <http://abr.org.ro/www.abr.org.ro/BD%20full%20text%20Buletin%20ABIR/121.pdf>.
6. ПЛОТОВА, Валентина. Краеведческая библиография – ключ к раскрытию книжных фондов. В: *Мир библиографии*. 2006, nr. 4, pp. 21-23. ISSN 1560-7968.

LUCRĂRI REPREZENTATIVE ALE TIPARULUI DIN SECOLUL AL XVIII-LEA ÎN COLECȚIA BȘ USARB

TYPICAL WORKS PUBLISHED IN THE EIGHTEENTH CENTURY IN
UNIVERSITY LIBRARY COLLECTION

ELENA CRISTIAN

Abstract: *The article deals with rare book collection of the Scientific Library USARB which includes 7 050 documents, of which 23 volumes published in the eighteenth century. The collection of rare books is valuable both through their length of service, as well as through the content text, records, printed in most centres in Romania, Greece, France and Russia. Cyrillic alphabet in the 18th century was the only one in which they were printed books of Church and secular books.*

Keywords: *old book, the 18th Century, old Romanian books, foreign book, religious book, historical book*

„În cărți se adăpostește sufletul timpurilor trecute.”
Thomas Carlyle.

Biblioteca Științifică USARB deține o **colecție de Carte Rară, care cuprinde peste 7 050 documente**, din secolele XVIII-XXI. Colecția rară reprezintă sufletul Bibliotecii, cartea sa de vizită, emblema de noblețe. Născută din nucleul inițial al Bibliotecii (1945), această colecție păstrează carte românească veche și carte străină veche alcătuind un tezaur cultural de excepție. Colecția rară include 23 de volume editate în secolul al XVIII-lea, valoroase atât prin vechimea lor, cât și prin conținutul textelor, a însemnărilor marginale, tipărite în cele mai mari centre din România, Grecia, Franța și Rusia. Alfabetul chirilic în secolul al XVIII-lea a fost singurul în care au fost tipărite cărți de biserică și cărți seculare.

Pe baza însemnelor de proprietate aflate pe cărți, se pot identifica mai multe surse ale provenienței volumelor.

- **Arhimandritul Marchel** de la Catedrala „Constantin și Elena”
- **Preotul Vasile Secrieru**, fost colaborator al BȘ
- **Ioan Vasile Nicorici** cadru didactic universitar
- **Bibl. Cent. S. Et. de pret**
- Ея. Превосходительства Анна Петровна Лйнеманъ.

Conținutul documentelor este divers în mai multe limbi și se compune din domeniile:

- Filosofie - 1 ex.,
- Religie - 10 ex.,
- Literatură - 7 ex.,
- Istorie - 5 ex..

Predomină operele în limbile română și rusă, cu caractere slavone dar deținem și tipărituri scrise în limbile franceză, italiană și greacă.

Unele tipărituri dețin însemnări manuscrise care apar pe forțat ori pe pagina de titlu și oferă informații privind numele și, eventual, localitatea unde au trăit unii dintre foștii posesori (preot Gh. Armașu, satul Petreni; Prea Sfințitul MARCHEL, Episcop de Bălți și Fălești; preot Vasile Secrieru; slujitor Cenușa Serafim, ș.a.).

Starea de conservare a majorității cărților este mediocră, uzură funcțională, intemperiiile lăsându-și amprenta asupra lor. Cărțile religioase prezintă în general degradări cauzate de uzura funcțională și îndelungată, timp de mai multe generații.

Cartea românească veche din secolul al XVIII-lea este reprezentată prin scrieri cu tematică religioasă, remarcabile prin raritatea lor. Dimensiunile lucrărilor sînt diferite – de la 7,5 cm x 21,5 cm, precum Octoihi și Slujbele Sfinților de Obște Acum a Patra oară cu adaajire Vecerniilor a fiește căruia Glas, Duminechi seara, așezat și tipărit, după rînduiala Bisericii Răsăritului. Blaj - 1972, pînă la volume de mari proporții, precum 23,5 cm x 37,1 cm, Житя святых на сентябрь месяц в 1755-1759 г. O parte din volume au copertile din carton îmbrăcate în piele, ornamentate prin simboluri biblice, sfînta cruce cu decorul aurit, iar altele sînt puse în cutii speciale pentru cărți.

Cea mai veche tipăritură existentă în colecția noastră este **Sfînta și Dumnezeiască Evanghelie care acum întii sau Tipărit întru același chip în zilele prea înălțatului Domn Io Grigorie Ioan Voevod cu osirdirea și cu toată cheltuiala Prea Sfințitului Mitropolit al Moldovei Kvri Gavril**. În Sfînta Mitropolie a Iașului. 1761. 396 p. : il.

Gravurile lucrării sînt executate cu o deosebită măiestrie, în stil realist, efectele de umbră și lumină fiind realizate prin hașură. Titlul este încadrat de o impresionantă poartă, care cuprinde în ea o adevărată teologie a Evangheliei. În partea centrală în zona superioară este Iisus Hristos Arhiereu tronînd și binecuvîntînd. Cartea cuprinde 4 evanghelii, înainte de începutul fiecărei Evanghelii este așezată imaginea frumos ornamentată a evanghelistului care a scris-o. Astfel, primul este Sf. Ev. Ioan, urmat de Sf. Ev. Matei, Sf. Ev. Luca, Sf. Ev. Marcu. Evanghelia este cartea indispensabilă cultului, din ea Hristos vorbește permanent oamenilor ori de cîte ori se adună din dorința de a intra în comuniune personală cu El, aducîndu-i jertfă de laudă, de mulțumire sau cerînd „cele bune și de folos sufletului și trupului”. Donație de la preotul Vasile Secrieru.

Remarcăm și alte exemplare religioase prețioase:

Казания : [Predici, cuvinte de învățătură la duminici și sărbători : Vasile cel Mare Grigorie Bogoslovu, Ioan Gură de Aur, Ioan Damaschin...]. – [S.l. : S.n.], 1790. – 1730 p. Coperta este din lemn acoperită cu piele cu ornamente imprimate și cu încheietori metalice. Donație de la Catedrala Constantin și Elena din Bălți, Arhimandritul Marchel. O carte bisericească destinată cultului ortodox, scrisă în limba slavonă veche, care cuprinde cîntările fiecărei zile din săptămîină, predici bisericești, în care sînt explicate pasaje din Noul Testament la duminici și la marile sărbători.

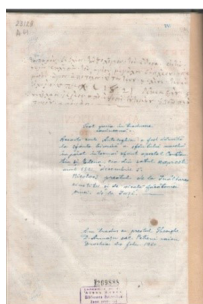

Octoihi și Slujbele Sfinților de Obște Acum a Patra oară cu adaojirea Vecer-niilor a fiește căruia Glas, Duminechi seara, așezat și tipărit, după rînduiala Bisericii Răsăritului. Blaj: Типогр. Семинарюлуй, 1792. Pag. necunoscută. (Октоихъ ши Службеле Сфинцилор де Обште Акум апатра оарэ ку ада-ожиря вечерниилор а фиеште кэруя Глас, Думинекъ сэра, ашезат ши типэрит, дупэ рындюяла Бисеречй Рэсэритулуй / Супт Стэпынирея пря Ынэлца-тулуй Рым-лянилор Принцулуй Ардялулуй франчиск. – Блаж, 1792. Această scriere reprezintă suportul de bază pentru viața (liturgică pe tot parcursul anului bisericesc, și anume liturgiile de duminicile seara. Volumul este incomplet, lipsesc pagini, nu s-a păstrat coperta, dar are foaia de titlu ornamentată colorat, se păstrează în cutie specială, avînd un grad de uzură fizică ridicată.

Cartea religioasă în limba greacă:

Antologion ton o' log eniagtog. Enetiehsi: [S.n.], 1776. 574 p. (ΑΝΟΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ Ο' ΛΟΓΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ). Volumul conține o prezentare a rînduieiilor bisericești, se remarcă prin pagina de titlu încărcată cu gravuri și ornamente bogate, precum și litere gravate în funcție de conținutul capitolelor pe care le deține. Pe foaia de titlu, pe verso, se află un text scris de către preotul Gheorghe Armașu din satul Petreni, raionul Drochia, la data de 20 februarie 1960: „această carte Antologhion a fost dăruită la sfânta biserică a Sfântului marelui împărat întocmai Sfântul Apostol Constantin și Elena, cea din satul Caprești în anul 1821 decembrie 5. Nicolaos preotul de la Înălțarea cinstitei și de viață făcătoare cruci de la Iași”.

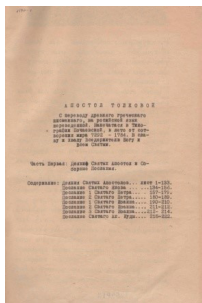
Cartea religioasă în limba franceză:

Chateaubriand, François - René. Le génie du christianisme (Fransua Rene de Șatobrian. Genul creștinizmului). – Paris : R. Roger et F. Chernoviz, [1802?] – T. 1–2. T. 1. P. 1–3 : Dogmes et doctrine. – Poétique du christianisme ; Beaux - Arts et littérature. – 466 p. T. 2. P. 3–4 : Beaux - Arts ; Litterature, Culte. – 467 p. Lucrarea este o operă apologetică scrisă , în timpul exilului său în Anglia între 1795-1799. Autorul susține că existența lui Dumnezeu în religia creștină este atestată prin armonia lumii și frumusețea naturii. Nici o religie pînă la creștinism n-a pătruns în misterele sufletului uman. Creștinismul a salvat civilizația, a favorizat dezvoltarea artei și literaturii.

Cartea religioasă în limba rusă/slavonă:

Апостол толковый с переводу древняго греческаго писменнаго, на российской язык переведенной – Ч.1 : Деяние Святых Апостол и Соборные Послания. Почаев: Тип. Почаевская, [1784]. - 450 p.

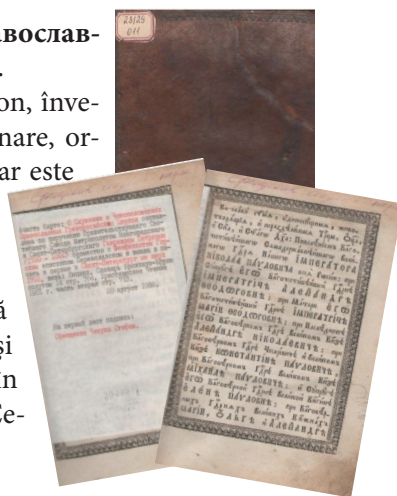
O ediție voluminoasă de înaltă calitate, ornamentată cu gravură pe prima pagină și diverse viniete. Aces volum este dedicat comentariu faptelor apostolilor: Sfântul Iacob, Sfântul Petru, Sfântul Ioan, Sfântul Apostol Iuda.

Житя святых на сентябрь месяц. М.: [S.n.], [1755-1759]. 270 p. Înregistrare: Pe foaie vatman scris Возможно это – первое Московское Издание Житии Святых в [1755-59]. Lucrarea cuprinde genul de literatură religioasă, care descrie viața și faptele sfinților, viețile sfinților sînt pe bază de calendar, în conformitate cu zilele de sărbători. Septembrie. 01 septembrie – Afanasii Marele Arhiepiscop Alexadrivschii; 02 septembrie – Ambrosii Episcop Mediolanschi; 03 septembrie – Fadei Sfint Apostol, etc.

О служении и Чиноположениях Православных Грекороссийския Церкви. [1799] г. – 175 р.

Cartea păstrează coverta originală din carton, învelită în piele brună, cotorul este decorat cu 5 chenare, ornamentate floral. Lipsește foaia de titlu cu date, dar este scris pe o foaie de calc informația, “Această carte este scrisă la indicațiile guvernatorului Sfântul Sinod Mitropolitul Novgorodului și Sang-Peterburgului Gavril Petrovîm (1730 – 1801) împreună cu Feofilactom Gorschim episcop Pereaslavnîm, și a intrat la tipărire prima dată în Sang-Peterburg în anul 1792”. Pe prima pagină semnătura - slujitor Cenușa Serafim.

Синод : поучении на все воскресные и праздничные дни [1770]. - 884 р. Ediție bibliofilă, ornată cu gravură în prima pagină (cea cu portretul icoanei Sfânta Treime), fiecare capitol cuprinde o reprezentare a unui simbol religios cu semnificație creștină sfântă.

Pe versoul foi de titlu găsim inscripție „Cartea aceasta este de la Gheorghe Rusnac-Marcu. Ca amintire părintelui Gheorghe Armașu”. Asemenea inscripții de apartenență sau donație sunt destul de frecvente pe cărțile sfinte.

Menționăm că 6 volume religioase fac parte din donația de la Ioan Vasile Nicorici, care în anul 2010 a donat bibliotecii, o bibliotecă personală de cărți constituită din 694 titluri în 750 exemplare din domeniul teologiei și istoriei, care a aparținut regretatului preot, mare cărturar și cunoscător de limbi moarte, Gheorghe Armașu, preot în satul Petreni, raionul Drochia, de aceea pe multe exemplare se întâlnesc însemnări manuscrise a acestui preot.

Cartea veche străină, din secolul al XVIII-lea este reprezentată prin 12 volume în limba rusă cu caractere slavone, tipărite la Москвъ; Санктпетербургъ; Калуга, în anii 1765-1793, fiind niște traduceri ale unor autori francezi, polonezi. Cărțile au un exterior identic, formatul 1, legătura trainic executată în copertă rigidă și ușoară îmbrăcată în piele, de o nuanță maro deschis, avînd cotorul gravat cu o etichetă pe care poate fi identificat numele autorului și titlul cărții. Volumele sînt înfrumusețate, după moda timpului cu mici imagini la începutul și sfîrșitul capitolelor.

Menționăm lucrările din domeniul literaturii

- **Альзира или американцы. Трагедія.** Сочинение Г. Вольтера. - Въ Санктпетербургъ. Печатано съ дозволения Указнаго у Шнора на иждивении П. Б, 1786. - 82 р.
- **Ангола индїйская повѣсть.** Сочинение безъ правдоподобія. Переведена съ Французскаго. Часть первая. - Въ Москвъ, въ вольной типографіи Пономарева, 1785. - 148 р.
- **Достопамятныя и любопытныя приключенія Алфреда, короля англосаксонскаго.** Сочинение Барона Галлера. Переводъ съ Французскаго. - Москва, въ Типографіи Компаніи Типографической съ Указнаго дозволения, 1788. - 163 р.
- **Новое киронаставленіе, или путешествія Кировы** съ приложенными разговорами о богословіи и Баснотворствѣ древнихъ, сочиненныя Господиномъ Рамзеемъ. Перевель Авраамъ Волковъ. Часть первая. - Печатано при Императорскомъ Московскомъ Университетъ, 1765. - 167 р.
- **Прекрасная Россіянка.** Часть первая. - Москва. Печатано въ вольной Типографіи А. Ръшетникова, 1790. - 110 р.

• **Принцесса Вавилонская.** Трагедія. Сочиненіе Г. Вольтера. - Въ Санктпетербургъ 1789. - 238 р.

• **Разсужденіе о началъ и основаніи неравенства** между людьми, сочиненное Ж. Ж. Руссо. Перевелъ Павелъ Потемкинъ. - Въ Москвѣ, въ Университетской Типографіи у Н. Новикова, 1782. - 308 р.

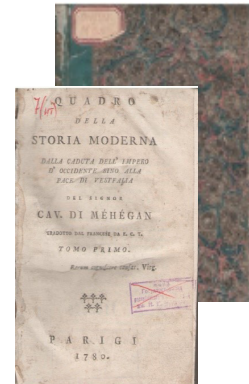
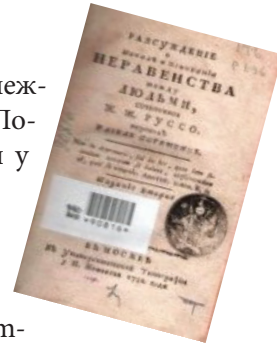
• **Странствованіе не умирающаго челоуька** по знатнѣйшимъ древнимъ государствамъ, содержащее въ себѣ шонкія критическія разсужденія на древнихъ дѣеписателей представленныхъ въ любопытномъ и приятномъ видѣ, съ основательнымъ описаніемъ древнихъ знаменитыхъ мужей. Въ двухъ частяхъ. Переводъ съ Польскаго. - Калуга. Съ Указнаго дозволенія. 1794, - 137 р.

Publicația de filosofie:

Разсужденіе о началъ и основаніи неравенства между людьми, сочиненное Ж. Ж. Руссо. Перевелъ Павелъ Потемкинъ. - Въ Москвѣ, въ Университетской Типографіи у Н. Новикова, 1782. - 308 р.

Menționăm scrierile istorice din secolul 18:

Volumul în limba italiană - **Guillaume Alexandre de Mehegan. Quadro Della Storia Moderna Dalla Caduta Dell' Impero D'Occidente Sino Alla Pace Di Vestfalia del signor Cav. Di Mehegan tradotto dal francese da E. C. T. Tomo primo.** - Parigi, 1780. (Prezentarea generală a istoriei moderne de la căderea Imperiului de Vest până la Pacea de la Westfalia a domnului CAV de Mehegan tradus din franceză de E.C.T.), 1780. Cartea păstrează coperta originală, din carton învelit în hîrtie neutră, cotorul este decorat cu chenar auriu, iar baza prezintă piele nevă. În interiorul volumului capitolele sunt marcate cu diverse frontispicii ornamentate cu motive abstracte. Starea de conservare a exemplarului este ușor deteriorată, cu dezlipirea unor foi în diferite zone, iar cotorul este parțial desprins de blocul cărții.

Alte documente din domeniul istoriei:

- **Жизнь австрійскаго генералиссимуса Барона Лаудона**, славнѣйшаго въ нынѣшнемъ вѣкѣ Полководца, съ подробнымъ описаніемъ всѣхъ военныхъ дѣйствій, кои приобрѣли ему безсмертную славу. Часть первая. - Въ Москвѣ, въ Типографіи Пуговишника и С, 1793. - 108 р., съ приложеніемъ гравированнаго портрета.
- **Жизнь и ужасныя дѣянія римскаго императора Нерона.** Перевелъ съ Французскаго Г. М. - Въ Санктпетербургѣ печатано въ Императорской Типографіи, иждивеніемъ И. Глазунова. 1792. - 187 р.
- **Исторія о завоеваніи Китая Манжурскими татарами**, состоящая въ 5 книгахъ, Сочиненная г. Воже де Брюнемъ В et Р. Д. М. Перевелъ съ Французскаго А. Р. - Москва, въ Типографіи Компаніи Типографической съ Указнаго дозволенія, 1788. - 603 р.

• **Ядро греческія исторіи. Переведено съ Французскаго Иваномъ Иконниковымъ.** Провинціальнымъ Секретаремъ. Печатано съ дозволенія указаго въ привилегированной типографіи у г. Вильковскаго и Галченкова. - Въ Санктпетербургъ: 1785, – 194 р.

Editarea acestor volume luxoase a fost dedicată anumitor personalități, (generalii) din acele timpuri, pentru a avea o mai mare circulație. Drept mărturie servind dedicațiile făcute de traducători pe foaia de gardă:

- Его Высокородію **ВАСИЛЮ ПЕТРОВИЧУ МИТУСОВУ**, Господину Калужскаго намѣстничества Порутчику правителя Полковнику, и Ордена Св. Равно-Апостольнаго Князя Владимира 3 й степени, Кавалеру, Милостивому Государю;
- Его Высокопревосходительству, Господину Генераль – Аншефу, Сенатору и Ордена Св. Александра Невскаго, Бълаго Орла, Св. Станислава и Св. Анны, Кавалеру, **ФЕДОРУ ИВАНОВИЧУ ГЛЪБОВУ**, Милостивѣйшему Государю;
- Его Сіятельству Милостивому Государю Графу **АЛЕКСАНДРУ АНДРЕВИЧУ БЕЗБОРОДКЪ**, Тайному Совѣтнику и разныхъ орденовъ, Кавалеру;
- Его Сіятельству, Генераль – Фелдцейгмейстеру, надъ Фортификаціями, Генераль – Директору, Кавалергардскаго корпуса, Шефу, Дѣйствительному Камергеру, Лейбгвардіи коннаго полку, Подполковнику, Канцеляріи опекунства иностранныхъ, Президенту, Святаго Андрея Первозваннаго, Святаго Александра Невскаго и Святыя Анны, Кавалеру, Милостивому Государю, Графу **ГРИГОРЮ ГРИГОРЬЕВИЧУ ОРЛОВУ**;
- Его Сіятельству, войскъ Ея Императорскаго Величества, Самодержицы Всероссійской, Высокоповелительному Господину Генераль – Фелдмаршалу, Дѣйствительному Камергеру, Сенатору, обоихъ Россійскихъ орденовъ и польскаго бѣлаго орла, Кавалеру, Графу **ПЕТРУ СЕМЕНОВИЧУ САЛТЫКОВУ**, Милостивому Государю; etc.

Concluzii:

Fiecare bibliotecă are în colecțiile sale ceva special ce „se scoate” doar cu anumite ocazii și doar pentru un anume public. Din această categorie fac parte cărțile de patrimoniu, care nu sînt foarte multe în bibliotecile universitare și din ce în ce mai puține vor mai fi achiziționate în viitor.

Referințe bibliografice:

1. Biblioteca muzeului județean de istorie Brașov [on-line] [citată 12 dec. 2014]. Disponibil: http://istoriebv.ro/?page_id=25.
2. Cartea rară în limba franceză (secolul XVIII-XX) : Contribuții bibliografice. Bălți : Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, 2010. 206 p. ISBN 978-9975-931-64-9.
3. CIOBANU, Petru. Valori culturale - religioase păstrate în colecția „Carte rară”. In: *Confluente bibliologice*. 2011, nr. 1-2, pp. 81-91.
4. COȘMA, Doina ; MACARIE, Diana. Carte de patrimoniu aflate în posesia Muzeului Municipal Mediaș. In: *Biblioteca*. 2011, nr.4, pp. 115-117.
5. Книги кириллической печати в фондах музея заповедника Киж, век. XVIII [on-line] [citată 12 dec. 2014]. Disponibil: <http://kizhi.karelia.ru/library/kirill-pechat/553.html>.

CZU - UN LIMBAJ DE INDEXARE ÎNTOTDEAUNA ACTUAL

THE UDC IS ALWAYS A MODERN INDEXING LANGUAGE

ELENA ȚURCAN

Abstract: *The paper gives an overview of the history of use of UDC, watching some theoretical and practical aspects relating to the advantages or disadvantages of this tool.*

Keywords: *catalog, UDC, the International Institute of Bibliography, the Universal Bibliographical Repertoire, the International Federation of Documentation, Master Reference File*

„De-a lungul timpului biblioteca a fost mai degrabă un muzeu, iar bibliotecarul un șoarece printre cărți prăfuite. Timpul a transformat biblioteca în școală, iar bibliotecarul este un învățător, în sensul cel mai înalt al cuvântului, iar vizitatorul este un cititor printre cărți asemeni unui muncitor printre uneltele sale”
(Dewey, M. 1876).

Prejudecăți

Am întâlnit prejudecata, în ceea ce privește pregătirea profesională pentru un bibliotecar, că acesta trebuie să fie de formație filolog. O biblioteca are colecții enciclopedice și se pare relevant, în acest sens, că la baza celor două mari direcții în clasificarea cunoștințelor umane stau ideile a doi mari matematicieni: André Marie Ampère (pentru sistemele zecimale) și Shiyali Ramamrita Ranganathan (pentru cele fațetate). Filosoful, matematicianul și bibliotecarul Gottfried Wilhelm Leibniz (1646-1716) a fost pasionat de ideea găsirii limbii ideale, ceea ce ar fi dus, la organizarea tematică a unei biblioteci. Prejudecata filologică a fost întreținută și de abordarea învățământului superior biblioteconomic la facultățile de litere sau de istorie, „din anul universitar 2007-2008, Secția de Biblioteconomie și Știința Informării se mută în cadrul Catedrei de Filosofie și Științe ale Comunicării (Timișoara); la Chișinău, Biblioteconomia și Asistența Informațională sînt secții ale Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării, interesantă abordare, nu-i așa?”[1]

G. W. Leibniz

Istoric

Ordonarea domeniilor gândirii umane, care creșteau cu desăvîrșire în fiecare an, a permis filosofilor preocupați de clasificarea științifică a cunoștințelor omenirii să inventeze ceva. La adunarea documentelor de orice formă și fel, apare interesul față de modul de amenajare a lor. Astfel, „o primă încercare a fost făcută în Franța, în anul 1583, de către bibliograful Lacroix du Maine (1552-?). El i-a prezentat lui Henric III un proiect de aranjare a unei biblioteci. Clasificarea apare în schema de structurare a științelor concepută

F. Bacon

W. T. Harris

de filosoful englez Francis Bacon (1561-1626). Un alt bibliotecar american - William Torrey Harris (1835-1909), se inspirase dintr-un sistem științific - *The Advancement of Learning* (1608) pentru a elabora o clasificare care ar repartiza ansamblul de cunoștințe umane în 10 clase, unde fiecare din ele ar conține un număr variabil de diviziuni." [2] Biblioteca din Glasgow preia această metodă în anul 1790.

A. M. Ampere

Fizicianul și matematicianul francez André Marie Ampère (1775-1836) a propus pentru prima dată, în anul 1834, folosirea notației zecimale ca un cod de exprimare a conceptelor într-o clasificare documentară logică, iar bibliotecarul american Nathaniel B. Shurtleff (1810-1874) publică la Boston, în 1856, un studiu intitulat : „Sistemul zecimal pentru aranjarea și administrarea bibliotecilor.”

N. B. Shurtleff

M. Dewey

Părintele Clasificării Universale este considerat bibliotecarul american Melvil Dewey (Melville - Louis Kossuth Dewey) (1851-1931). El a conceput această clasificare în 1873, pornind de la clasificarea lui F. Bacon, marcînd cele 9 clase de la W. T. Harris cu cîte o cifră de la 1 la 9, atribuind cifra 0 grupei de generalități, grupele - divizate în alte zece subdiviziuni și, subdiviziunile în zece unități. Clasificarea Zecimală Dewey a fost un pas îndrăzneț, s-a bucurat de popularitate, fiind cunoscute 12 ediții pe parcursul vieții. Introducerea indicilor de minim trei cifre, a punctului zecimal după trei cifre, a dus la dezvoltarea schemei. Activă în 130 de țări ale lumii - constituie 25 % din utilizarea mondială.

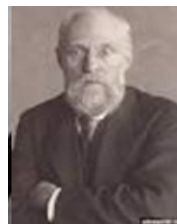
C. A. Cutter

Anul 1890 - Clasificarea expansivă Cutter, Charles Ammi (1837-1903), SUA. El propune o concordanță între clasificarea de bibliotecă și clasificarea științelor.

H. La Fontaine

În anul 1895 un pas mai departe în dezvoltarea clasificării, după ce au obținut acordul creatorului acestuia, Melvil Dewey, cît și dreptul de a o adapta, modifica în funcție de propriile lor criterii, l-au făcut avocații belgieni Paul Otlet (1869-1949) și colaboratorul sau Henry La Fontaine (1854-1943). De la baza CZD (a 5-a ed. 1894) și printr-un număr de inovații radicale, într-o manieră originală, au obținut o schemă mult mai sofisticată. Publicat de către Institutul Internațional de Bibliografie, în Franța, între 1904-1907, acest Manual pentru Repertoriul Bibliografic Universal a fost prima ediție a CZU. „De la o listă care includea tot ce se publicase de la inventarea tiparului - la semnul de relație, tabelele principale și auxiliare, subdiviziuni de formă, loc, limbă, timp, punct de vedere, relație și index alfabetic.” [3]

P. Otlet

Opera Institutului Internațional de Bibliografie este Repertoriul Bibliografic Universal – instrument ce cuprinde documentele publicate din toate timpurile, țările,

subiectele, precum și spațiul conservării lor, de unde rezultă caracterul său universal. Cum arăta Otlet : „O știință bine făcută este un sistem, iar un sistem constituie o clasificare. „CZU, „cheia de boltă a întregii gândiri și documentări umane” a fost destinată să satisfacă necesitățile unei organizări tematice a fișelor bibliografice din Repertoriu, ordonate potrivit ordinii succesive a indicilor numerici din tabelele CZU.” [4]

Soluția satisfacerii nevoii de informare este cooperarea internațională a bibliotecilor.

În 1901 C. Martel elaborează o schema alfa numerică detaliată pentru una din cele mai mari biblioteci din lume - Biblioteca Congresului S.U.A.: Clasificarea Bibliotecii Congresului.

Cu un an mai târziu în 1902 Henry Evelyn Bliss (1870-1955), New York alcătuiește Clasificarea Bliss, ediția completă a apărut între 1940-1953, are 43 de discipline principale.

Anul 1926, Praga, la Congresului internațional al bibliotecarilor se pun bazele IFLA. Crearea comitetului internațional care să reprezinte asociațiile naționale de bibliotecari.

În 1927, la Edinburgh, 15 țări semnează crearea Comitetului Internațional pentru Bibliografie și Biblioteci. La 1929 este organizat I congres al IFLA la Roma. După ceva timp în 1931 este fondat Institutul Internațional de Documentare - Federația Internațională de Informare.

Schema a continuat să se dezvolte, iar cea de-a 2-a ed. publicată între 1927-1933, independentă de „Manuel”, în limba franceză „La Classification Decimale Universelle” a cuprins 70 000 de subdiviziuni, dublă ca mărime față de predecesoarea ei. În 1933, Shiyali Ramamrita Ranganathan (1892-1972) elaborează Sistemul de Clasificare Colon. În fine, în „1938 Institutul Internațional de Bibliografie devine Federația Internațională a Documentării (FID), echivalentul pentru documentare al IFLA. Modificările și completările autorizate au apărut, din anul 1949, în publicația FID ului: „Extensions and Corrections to the UDC.” [5]

Anii 1950 - 1980 au creat posibilitatea evoluției publicațiilor corifeilor în domeniul documentării din Anglia (S. C. Bradford, A. F. Pollard; Niderlandia (F. D. Dujvis); Franța (C. R. Richet, K. Gariel, M. Baudouin), primii au contribuit la întemeierea Institutului Internațional Bibliografic, au adus aporturi la elaborarea diferitor părți ale CZU, traducerea în alte limbi, au alcătuit indici pe domeniu Belgia (E. Grolier, S. Briet; G. Lorphèvre, T. Hapke); America (B. Reivord); Rusia (1962, E. Șamșurin).

Responsabilitatea gestionării CZU a aparținut FID pînă în 1991, iar de la 1.01.1992, drepturile au fost transferate Consorțiului CZU. „El controlează edițiile și traducerile clasificării. Primele acțiuni ale Consorțiului - versiunea autorizată a schemei cunoscută ca Master Reference File (MRF) și întreținută la sediul de la Biblioteca Regală din Haga. Dimensiunile MRF cresc în fiecare an în decembrie. Afacerile sînt conduse de Comitetul Executiv iar întreținerea este în responsabilitatea Colectivului Editorial condus de un Editor Șef.” [6]

CZU, rod al sf. de secol XIX, poate răspunde evoluției domeniilor științifice ce cunosc un mare dinamism?

Utilizarea în țările europene, e o dovadă că CZU este un sistem viabil. Tradiție cu

H. E. Bliss

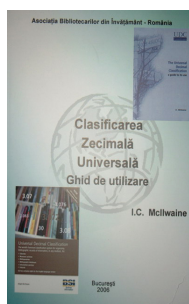

S. R. Ranganath

o vechime de un secol de utilizare, interesul este arătat de edițiile CZU, publicate în 23 de limbi: română, lituaniană, macedoneană (2006), portugheză (2007), ucraineană (2008), georgiană (2009), rusă (2010). Apariția CZU a fost legată de Repertoriului Bibliografic Universal, recompensată cu medalia de aur la Expoziția universală din Paris 1900 și înscrisă în 2013 în patrimoniul universal UNESCO, domeniul Comunicare și informare.

A. Sadi-Ionescu

În 1908 CZU a fost introdusă în România, de Alexandru Sadi-Ionescu, pentru periodicele de la Biblioteca Academiei, din 1915 pentru cărți. Între anii 1935-1936 apar extrase ale CZU, publicate de O. Vătășan, în 1938 V. Drăgulescu, prima ediție prescurtată, în limba română (FID 176). În 1945, apare „CZU pentru electrotehnică și domeniile înrudite (FID 213)” Al. și Cristina Popescu.

- Ghidul de catalogare și clasificare a colecțiilor bibliotecilor universitare, 1976 de Victoria Curcăneanu,

- The Universal Decimal Classification: a guide to its use (McIlwaine, 1993),

- CZU : ediție medie internațională în limba română (Georgeta Clinca), București 1997-1998

- CZU : Ghid de utilizare (I. C. McIlwaine), traducere Victoria Frâncu, București 2006, „expert în materie, de o înaltă ținută științifică și într-o manieră atrăgătoare, încearcă, și reușește, să țină pasul cu evoluția cunoștințelor umane, dovedindu-și aplicabilitatea și în mediu online.” [7]

Prof. Ia C. McIlwaine este „editor șef al MRF, președintă a Diviziunii de Control Bibliografic a IFLA, președintă a Secțiunii de Catalogare-Indexare a IFLA.” [8]

Teorie și practică

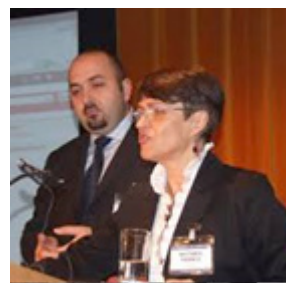
CZU - instrument inegalabil de structurare tematică:

Relația de concurență - excludere între CZU și celelalte indexări se pare incorectă. Ele coexistă, se completează reciproc în avantajul utilizatorilor pentru că este „imposibil să ierarhizezi impecabil un domeniu atât de dinamic cum e cel al cunoașterii umane, ci și că omul, nu este perfect în acțiunile lui, și cele mai performante metode sînt la mîna fiecăruia. Renunțarea la CZU, raportată la mijloacele compensatorii existente, e o greșeală, dovada unui entuziasm juvenil în fața aparentei accesibilități a căutării după cuvinte. Terenul de comparație e rezultatul căutării.” [9]

CZU este clasificare generală ca CZD, Clasificarea Library of Congress și Clasificarea Bliss. Cooperarea internațională, întemeierea ei în activitățile de revizuire îi întărește poziția de a fi considerată cea mai universală schemă. Limbile, istoria, literatura se bazează pe combinații limitate, multe științe, necesită detalii mai mari. Problemele din standardizare, Controlul Bibliografic Universal, modalitățile de regăsire a

Ia C. McIlwaine

V. Frâncu

informației pe Web - CZU are potențiale de ale coopera în Europa. Numerele arabe prin subordonare și coordonare sînt evidente, îi conferă atractivitate în regăsirea automată.

CZU are la bază organizarea pe clase, sortarea de similitudine - aspectuală: fenomenul e în mai multe clase - ierarhică, subdivizare logică - sintetică, clasele enumerative sînt blocurile notațiilor prin sinteză - diversă, dar definită, adecvată pentru varietăți de situații - „colecțiile găzduesc diferite materiale și forme, CZU e bine echipat pentru varietăți, - atractivă pentru organizarea documentelor digitale în baze de date și catalogare. Text, muzică, film, imagini, audio-video – modalitate de a grupa acest tip de informații și regăsirea ei, - utilă în cazul numărului mare de documente regăsite, ajută la rafinarea căutării, extinderea ei și oferă imaginea structurii subiectului de interes.”[10]

Aplicații:

- organizarea fișierelor personale;
- cataloage online;
- servicii de indexare pentru periodice, conferințe;
- diseminarea selectivă a informației (DSI);
- liste bibliografice naționale;
- limbaj de comutare sau limbaj intermediar;
- construirea de tezaure;
- organizarea resurselor Internet;
- realizarea statisticii UNESCO;
- regăsirea informațiilor necesare în cataloage.

Țările ce utilizează CZU : Albania, Bulgaria, Belarus, Bosnia, Croația, Estonia, Finlanda, Federația Rusă, Germania, Herțegovina, Lituania, Macedonia, Moldova, Polonia, Portugalia, Republica Cehă, România, Serbia, Slovenia, Spania, Slovakia, Ungaria, Ucraina.

Răsfoind mai multe articole am găsit la Ioana Dragotă că CZU trebuie să devină cenușărea softurilor de bibliotecă. „Reușită se pare a fi cea legată de însăși structura softurilor de bibliotecă. Ele sînt centrate exclusiv pe descriere, cu oportunități de indexare. Putem face căutări alfabetică după orice element: titlu, autor/editor, editură, vedetă de subiect, pînă la cuvinte cheie.”[11]

În continuare, spune Florin Chis „apare tot metoda de clasificare acceptată aproape ca un standard în biblioteconomie: CZU. Conform Consorțiului CZU, este cel mai important sistem de clasificare pentru toate domeniile și ariile de cunoaștere, un instrument complex de indexare și catalogare a cunoștințelor.”[12]

Anul 2009, Haga, Consorțiul CZU: Seminarul internațional găzduit de Biblioteca Regală cu tema „Clasificarea la răscruce: multiple direcții de utilizare”, prezentat de Prof. *Dagobert Soergel*, (SUA). Aici au fost discutate problemele:

- Internetul - lume haotică. Cum clasificarea ajută la întrebuințarea cantității de informații.

I. Dragota

F. Chis

D. Soergel

- Regăsirile au nevoie de indexare prin vocabulare controlate (tip Google).
- Haosul ontologiilor ce se suprapun parțial cu Sisteme de organizare a cunoștințelor răzlețe în Internet.
- Abordare prin hub conceptual a corelării KOS - oferă fundamente la căutarea fațetată.
- Wikipedia - subiect controversat, dar are legături logice. S-a comparat creația P. Otlet și H. La Fontaine, laureat al premiului Nobel pentru pace, 1913 și enciclopedia multilingvă. Organizată ierarhic conform unor categorii wiki ce fac parte din tezaur, parțial fațetat, preordonat, s-a dat propunerea de a utiliza CZU la organizarea Web.

Ecoul a fost menționat de Maria Cordeiro, editor șef al MRF al CZU:

- abordarea fațetată a reviziilor viitoare ale claselor CZU
- revizuirea tabelelor auxiliare
- îmbunătățirea schemei de acordare a licențelor CZU în MRF
- lansarea de rezumat online al CZU gratuit, în cât se poate de multe limbi
- descrie proiecte de corelare a CZU cu sistemele de organizare a cunoștințelor bazate pe cuvinte.”[13]

M. Cordeiro

CZU util în sec. XXI. Adaptată existenței biblioteconomiei contemporane:

- informatizarea serviciilor,
- partajarea bazelor de date,
- globalizarea activităților infodocumentare.

„Percepția clasificării, ca fiind un lucru învechit și lipsit de utilitate, este greșită. Ea se menține și în universul contemporan al științei informației:

- relația cu utilizatorii și oferirea de referințe infodocumentare
- colaborarea dintre bibliotecari din diverse țări, în structurarea instrumentelor de cercetare, cum sînt bibliografiile (naționale, a cărților în curs de apariție).”[14]

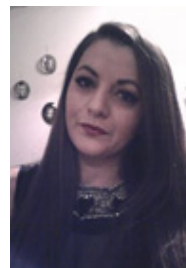
G. Buluta

Indexatorii pot consulta catalogul altor biblioteci pentru prelucrarea documentelor. Formarea bibliotecarului este bazată pe importanța capacității de a obține abilități de a accesa informațiile în mod optim. „La primirea unor cărți din România, Rusia sau Coreea, s-a constatat că, în CIP, sînt incluse clasificări în mai multe sisteme de clasificare. Astfel, unele cărți rusești au incluse atât BBK cît și Dewey. La fel, cărțile din Coreea, au incluse KDC și CZD. Este o dovadă a interesului pentru colaborarea internațională și facilitarea accesului la conținutul subiectului prin reprezentarea acestuia în 2 sisteme de clasificare, care este utilă bibliotecarilor din mai multe țări.”[15]

S. Craia

„Clasificarea este utilizată în cataloagele online care structurează date de interes global. Exemplu e catalogul online «The European Library», observăm că pentru structurarea colecțiilor a fost utilizată clasificarea Dewey. De altfel, compatibilitatea clasificării cu sistemele integrate de bibliotecă este unul dintre factorii care au făcut ca utilitatea clasificării să poată fi fructificată și după mutarea bazelor de date ale bibliotecilor din catalogul tradițional în cataloagele informatizate.”[16]

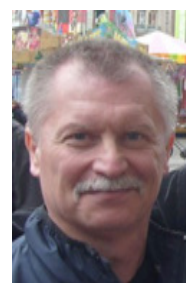

R. Musat

Internațional: „clasificarea nu a fost eliminată din prelucrarea documentelor, chiar dacă bibliotecile au introdus un limbaj de indexare bazat pe limbajul natural și au, la ora actuală deja vechime în utilizare. Cele 2 limbaje de indexare, limbajul natural și clasificarea, mult timp. Lucrul se explică prin avantajele pe care le are fiecare.”[17]

coexistă de mai

Discursurile dintre anii 2010-2012 dintre Ioana Dragota, Dan Matei, Rodica Mușat, Florica Câmpeanu, Zenovia Niculescu și Victoria Frîncu sînt că este necesară o reformă a accesului după subiect în cataloagele românești. Această reformă s-a realizat în sensul ca să fie folosit limbajul Lives-Ro conținând vedete de subiect în limba română. Importanța și beneficiile acestui limbaj sînt evidente pentru toți. Ceea ce nu este evident este faptul că introducerea limbajului de indexare bazat pe limbajul natural nu trebuie să conducă la dispariția preocupărilor legate de CZU și nici la ieșirea din uz a acesteia.

D. Matei

O funcție importantă a CZU în viitor va fi de a asigura controlul limbajului de indexare bazat pe limbajul natural. Citez : „chiar folosind sistemele de indexare bazate pe limbajul natural, este foarte necesar controlul ierarhic și semantic al unui tezaur, control realizat cu un bun instrument de clasificare. Tezaurul are un specific sistem ierarhic, nu de natura disciplinară, ci facetat, fapt care împiedica uneori monitorajul prezentei sau absentei anumitor categorii și „familii” de termeni”[18]

F. Campeanu

CZU va fi folosită pentru a asigura accesul cititorilor la fondul documentar achiziționat și prelucrat anterior introducerii limbajului Lives-Ro. Existența acestui fond nu trebuie ignorată cînd ne referim la viitorul CZU.

„Catalogarea partajată și înaintea publicării vor face să dispară abordarea clasificării prin prisma dimensiunii colecțiilor. Posibilitățile performante de regăsire a informațiilor în bazele de date vor estompa grija de înghețare a Catalogului Sistematic. Avantajul informatizării e că modificările CZU, ample și frecvente, încetează să fie coșmar.”[19]

Mijloacele de informare au faptul că, pentru clasificatori, munca de clasificare devine una de execuție, chiar dacă îi diminuează farmecul, are ca efect ridicarea unei poveri de pe umerii bibliotecarului.

Puțină istorie. Înainte de introducerea tehnicii de calcul în biblioteci, ele aveau un sistem de cataloage pe fișe, din care nu lipsea Catalogul Sistematic. Etichete de sertar și fișe divizionare adecvate, catalogul era un instrument redutabil de căutare.

Căutările laborioase nu par să fi fost niciodată un punct forte al bibliotecarilor de la serviciile de Comunicarea colecțiilor. Partenerul de dialog al clasificatorului era bibliograful de serviciu prin sălile de cataloage, activitate extrem de laborioasă de altfel, dar cât cunosc despre clasificare cei care nu clasifică, este greu de apreciat.

Mai departe, bazele de date electronice au început să se constituie, cataloagele pe fișe au fost înghețate. Acum, în absența unor instrumente ajutătoare se duce definitiv rapiditatea obținerii de rezultate după cuvinte cheie și vedete de subiect, bibliotecarul de la referințe bibliografice abandonează căutările după CZU. De faptul că informația ar fi putut fi mai completă nu a mai fost sesizată în absența căutărilor multiple și comparației rezultatelor. Iar din partea utilizatorilor, un om ferm, manevrând cu aplomb tastatura unui calculator, poate genera un sentiment puternic de încredere.

„CZU nu este un instrument prietenos, în absența indexului alfabetic poate fi chiar ostil, cere timp, efort de învățare continuă, disciplină a gândirii. Comparativ cu vedetele de subiect evident e mai simplu să-ți închipui că ai găsit un cuvânt potrivit la tema dată decât un indice CZU. Asta pentru bibliotecari. Cititorii nici nu se pune problema decât în căutarea asistată. Nimeni nu-i poate cere clasificatorului să fie infailibil. El are nevoie, pe lângă cunoștințe biblioteconomice adecvate, de o cultură generală remarcabilă, o disciplină intelectuală deosebită, o capacitate bună de a stabili conexiuni; trebuie consecvență, respectarea cu sfințenie a convențiilor asumate, buna cunoaștere a fondului bibliotecii, o curiozitate înnăscută, ținerea la curent cu noutățile în domeniul cunoașterii, chiar dacă superficial - memoria bună este un avantaj.

Nimeni nu poate cere clasificatorului să știe totul, dar e obligatoriu să știe suficient ca să-și poată identifica și recunoaște propriile limite culturale, să apeleze la mijloacele performante de căutare, sau la specialiști în domeniu, pentru că nu este rușine să întrebi ci este rușine să te mulțumești cu „las' că merge și așa” sau, mai rău, să ai impresia că le știi pe toate. Și mai trebuie timp, pentru că experiența acumulată va potența din plin toate aceste calități.”[20]

Avantaje:

Natura proteică a CZU. Prin indici dăm informații privind conținutul, dacă e necesar, îl ignorăm și indicăm informația apartenenței lucrării, cazul literaturii - putem scoate în evidență cărei literaturi aparține, gen literar și traducere, în ce limbă.

Indicele CZU dă informații : forma și prezentarea fizică, date referitoare la ediție, forma de structurare a materialului (culegere de teste, manual, dicționar).

Informaticizarea, efectele asupra clasificării:

- Semnalează erorile acumulate și inexactitățile, le pune în lumină și oferă mijloace de remediere a lor. Stocarea informațiilor și rapiditatea regăsirii lor, accesul la alte baze de date și bazele comune ne dau speranța că vor face posibilă uniformizarea în clasificare și „derapajele” locale for dispare.
- Comparările și corectările sînt imediate.
- Limbajul universal al cifrelor. Fără cunoașterea limbii, bibliotecarul poate extrage bibliografii pe domenii din orice colecție. La căutările după cuvinte, dicționarele, dau echivalente, trimiteri, și sinonimile sînt indispensabile. Nu știu cine s-ar putea hazarda să afirme că a realizat o structură ce cuprinde într-o plasă de relații cuvintele, formele și combinațiile utile existente în vocabularul unei limbi.

- Forța incomparabilă de grupare a informațiilor. Căutările trunchiate după indicii CZU dezvoltă arbori bine structurați, compleți, lucru greu de obținut cu celelalte metode de căutare. Indicele, înglobează în sine toate sinonimele pentru termenul căruia îi este atașat, cu variațiile regionale, echivalențele, în limbile pământului.

Pentru percepția CZU sînt dăunătoare: „lipsa de consecvență, neuniformitatea, superficialitatea, dezvoltarea practicilor locale - favorizată și de lipsa unor posibilități de comunicare între biblioteci, aplicarea cu decalaje nejustificate, parțial, sau chiar neaplicarea modificărilor CZU, gradele diferite de adîncire a indicilor CZU. Sîntem departe de a-i demonstra eficiența. Pînă să ajungă informația la cititor, mai sînt pași pentru modul în care va fi percepută valoarea informativă a CZU. E o comunicare între clasificare și Serviciul comunicarea colecțiilor. Cum aceștia cunosc, sînt capabili și dispuși să efectueze căutările, rămîne să aprecieze fiecare dintre noi. Nu este suficient să cunoască și să aplice sistemul ci, clasificatorii, trebuie să li se aducă argumente de ordin practic privind utilitatea lui.”[21]

Dacă CZU poate supraviețui aș tinde să răspund că da, dar numai în anumite condiții. Ideea de a renunța la beneficiile ei mi se pare, deocamdată, prematură.

Important este să se „molipsească” și generațiile mai tinere de acest „microb” al clasificării ceia ce va fi destul de greu de realizat.

Concluzie:

Ediția medie internațională în limba română: în 2 vol., București, care se folosește în biblioteci, are indici vechi din 1997. Zeci de ediții ale completărilor și actualizărilor CZU, care n-au fost procurate de către centrele noastre biblioteconomice doar din considerente financiare. Lucrurile se vor schimba în momentul în care vom avea o versiune în limba română actualizată, prescurtată, care va răspunde cu mai multă acuratețe nevoilor de reprezentare a subiectelor din colecțiile bibliotecilor din România și din Republica Moldova.

Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM) a fost constituită prin decizia Conferinței din 14 noiembrie 1991. Prin ordinul Ministerului Culturii al Republicii Moldova, de la 01. 01. 1992, în calitate de limbaj unic informațional și de investigare, a fost introdusă CZU pentru toate bibliotecile Republicii.

Prezentul sistem de clasificare nu este nou pentru bibliotecile din Moldova. CZU a fost utilizat de biblioteci din anul 1962, îndeosebi pentru fondul de documente în domeniul tehnicii și științelor naturii.

Asociația a organizat Secțiunea de profil „Catalogare-Indexare” care încearcă „să prezinte mai elocvent schimbările din domeniul catalogării și clasificării resurselor bibliografice. Ea elaborează Ghidul Național de catalogare în conformitate cu noile cerințe Internaționale, editează Buletinului Comisiei „Catalogare-Indexare”, [22] actualizează Blogul Secțiunea „Catalogare-Indexare” – spațiu de comunicare profesională. „Totuși, datorită faptului că România și Federația Rusă sînt țări membre ale Consorțiului CZU, avem și noi acces la o bază de date care reflectă schimbările intervenite. Acesta este, un abstract al MRF, numit UDC Summary. Varianta română a fost tradusă de reprezentanții României în Consorțiul CZU dr. Victoria Frâncu (editor asociat) și dr. Aida Slavic (editor-șef), împreună cu alți 4 specialiști din domeniu. Responsabili de traducerea în limba rusă sînt reprezentanții Federației Rusă în Consorțiul CZU, colaboratorii VINITI Vladimir Beloozerov și Ivan Markov.” [23]

„A propos! La lansarea UDC Summary in limbă română, în urma statisticilor efectuate de Consorțiul CZU cu privire la utilizarea produsului Open Access, bibliotecile din Republica Moldova au înregistrat scoruri mai mari decât bibliotecile din România. Cum ar trebui să interpretăm aceasta?” [24]

E dificil de apreciat avantajele sau dezavantajele unui instrument de lucru în sine, cu atât mai mult cu cât performanțele lui depind în totalitate de mâna care îl utilizează, există, totuși, câteva caracteristici pe care le-am prezentat care consider că se constituie în avantaje evidente.

Referințe bibliografice:

1. DRAGOTA, Ioana. *Un bun bibliotecar* [on-line] [cit. 27.07.2014]. Disponibil : <http://prolibro.wordpress.com/2008/06/13/un-bun-bibliotecar/>.
2. DACIAN, Ion. *Biblioteca - leacul sufletului: CZU, metoda modernă de prelucrare a informațiilor din bibliotecă* [on-line] [cit. 02.08.2014]. Disponibil: http://www.actrus.ro/revista3/rev3_art26.html.
3. MCLLWAIN, I. C. *Clasificarea Zecimală Universală: ghid de utilizare*. București: Ed. A.B.I.R., 2006. 286 p. ISBN 973-85962-2-x.
4. HARCONIȚA, Elena, Maria FOTESCU. *Despre Otletiana mondială (evoluția învățării lui Paul Otlet)* [Expoziție]. Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți. Bălți, 2014.
5. MUSAT, Rodica. *Clasificarea Zecimală Universală: rolul acestei clasificări bibliografice și repere istorice*, aprilie 2014 [on-line] [cit. 07.08.2014]. Disponibil: <http://iuventutem.wordpress.com/category/clasificarea-zecimala-universala/>.
6. *Secțiunea de profil „Catalogare-Indexare” a ABRM*. Catalogare, clasificare, indexare [on-line] [cit. 08.08.2014]. Disponibil: www.catalogareindexare.wordpress.com.
7. FRÂNCU, Victoria. *Catalogare, clasificare, indexare. Raportul Secțiunii de Catalogare-Indexare privind Conferința Națională a Asociației Bibliotecarilor din România* [on-line] [cit. 08.08.2014]. Disponibil: <http://www.prime-tech.ro/?m=stiri/>.
8. *Clasificarea Zecimală Universală – un instrument de mare actualitate* [on-line] [cit. 08.08.2014]. Disponibil : <http://ro.scribd.com/doc/55085565/Clasificarea-Zecimal%C4%83-Universal%C4%83>.
9. FRÂNCU, Victoria. *Raportul seminarului internațional octombrie 2009* [on-line] [cit. 09.08.2014]. Disponibil: <http://www.prime-tech.ro/?m=stiri/>.
10. FRÂNCU, Victoria. *Clasificarea Zecimală Universală : Ghid de utilizare*. București, 2006, pp. 186 -197. ISBN 90-806152-1-8 . <http://bcub.ro/continut/unibib/francu.php>.
11. DRAGOTA, Ioana. *CZU – Cenușăreasa softurilor de bibliotecă* [on-line] [cit. 10.08.2014]. Disponibil: <http://prolibro.wordpress.com/2009/08/25/czu-cenusareasa-softurilor-de-biblioteca/>.
12. CHIS, Florin. *CZU – scurtă introducere* [on-line] [cit. 08.08.2014]. Disponibil: <http://florin-chis.scream.ro/2009/11/19/>.

13. *International UDC Seminar 2009* [on-line] [citat 08.08.2014]. Disponibil: <http://www.udcc.org/seminar2009/>.
14. BULUȚA, Gheorghe. *Scurtă istorie a bibliotecilor din România*. Bucuresti : Ed. Enciclopedica, 2000, pp. 57-68. ISBN 973-45-0342-1.
15. CRAIA, Sultana. *Dicționar de comunicare, mass-media și știința informării*. București: Meronia, 2008, pp. 32-41. ISBN 973-7839-41-1.
16. MUȘAT, Rodica. *Se folosește CZU în bibliotecile din România?* [on-line] [citat 08.08.2014]. Disponibil: <http://prolibro.eu/blog/2011/06/07/se-foloseste-czu-in-bibliotecile-din-romania>.
17. FRÂNCU, Victoria. *Limbaje de indexare: structură, compatibilitate, multilingvism*. Galati: Axis Libri, 2011, p. 58. ISBN 978-606-8324-00-5.
18. DRAGOTĂ, Ioana. *Se folosește CZU în bibliotecile din România?* [on-line] [citat 12.08.2014]. Disponibil: <http://prolibro.eu/blog/2011/06/07/se-foloseste-czu-in-bibliotecile-din-romania>.
19. NICULESCU, Zenovia. *Arhitectura sistemului Clasificării Zecimale Universale: caracteristici funcționale în context contemporan*. București : Ed. Univ. din București, 2004, pp. 56-71. ISBN 973-737-059-7.
20. FRANCU, Victoria. *UDC Seminar 2009 - BiblioPhil?* [on-line] [citat 15.08.2014]. Disponibil: <http://www.prime-tech.ro/?m=stiri/>.
21. RIESTHUIS, Gerhard J.A. C.Z.U. Master Reference File. In: *Buletinul A.B.I.R.* 2000, An 11, nr. 2, pp. 29-32.
22. PANICI, Alla. Modificarea sistemului de Clasificare Zecimală Universală. In: *Magazin bibliologic*. 2006, nr. 4, pp. 50-54.
23. MIHALUȚA, Lina. Particularitățile formării potențialului profesional al catalogatorilor/clasificatorilor. In: *Confluențe bibliologice*. 2006, nr 4, pp. 29-31.
24. CARANFIL, Ligia. Proiectul European „Creșterea Calității Serviciilor de Bibliotecă Specializate în Relația cu Publicul tînăr”: Punte de legătură între tradiție și inovație la Biblioteca Academiei Române”. In: *Buletinul Fundatiei Urechia*. 2012, An 10, nr. 13, pp. 30-46.

CARTEA RARĂ ÎN LIMBA ENGLEZĂ

RARE BOOK IN ENGLISH LANGUAGE

TATIANA POGREBNEAC

Abstract: *The article is dedicated to promoting rare books collection in English language through developing annotated bibliographies. The appearance and content of rare books in the English language are varied: dictionaries, monographs, manuals, various literary texts.. Antiquarian books have been discovered as a result of collection research with certain benefit for training and research.*

Keywords: *rare books, bibliographic research, professional training, world history*

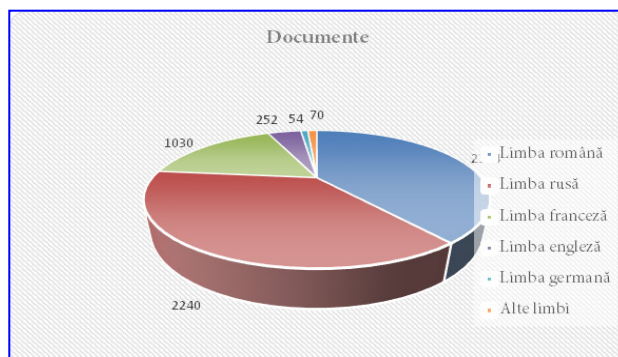
Cartea „ne face să trăim în afara minciunii, nedreptății și prejudecății”
(M. Sadoveanu)

Cartea - elementul distinctiv al unei biblioteci - este unul dintre cele mai vechi și mai valoroase invenții gândite de om.

Orice carte este o valoare, dar o carte rară nici că poate fi prețuită. O colecție de carte rară este atestată la acest titlu în dependență de mai mulți indicatori: incunabilele, postincunabilele (cărți tipărite pînă la 1700), cărți tipărite de edituri celebre, exemplare unice, exemplare de lux, cărți cu dedicații, cărți ilustrate de mari artiști...

Colecția de carte rară a Bibliotecii Universității „Alec Russo” cuprinde documente bibliofile variate consemnate de majoritatea indicatorilor numiți, cu excepția incunabilelor și postincunabilelor. Conține peste - 7 061 documente: manuscrise facsimilate, carte veche românească, carte veche străină, partituri muzicale, periodice vechi din aproape toate domeniile cunoașterii și creației umane. Documente din colecția rară datează din secolul al XVIII -lea pînă în prezent.

Propunem o prezentare diagramică a numărului de cărți rare a Bibliotecii universitare bălțene în dependență de limba documentelor.

Colecția de carte rară a fost promovată în mai multe comunicări ale bibliotecarilor, în special în ultimii câțiva ani. Au fost elaborate mai multe fascicule bibliografice adnotate : cartea rară în limba română (3 fascicule), cartea rară în limba franceză. În proces de elaborare sînt fasciculele: Cartea rară în limba engleză și Cartea rară în limba rusă.

Această colecție contribuie la:

- cunoașterea mai complexă a trecutului lumii, unei țări
- formarea gândirii analitico-sintetice prin compararea faptelor, fenomenelor, evenimentelor
- formarea spirituală
- stimularea interesului pentru activitatea de cercetare.

Lucrînd asupra colecției am observat că multe cărți sînt date uitării, rămîinînd pe rafturi zeci de ani fără a fi solicitate de cineva. Circuitul minor al cărții rare distramă imaginea umanității în timp și spațiu.

Vrem să credem că bibliografiile noastre își vor aduce aportul, fie și în măsură mică, la apropierea cărții atît de cititorul contemporan cît și de cel de mîine.

Colecția de carte rară în limba engleză nu este prea mare după volum - 252 documente din domenii variate: dicționare enciclopedice – 3 titluri în mai multe volume, lingvistice – 14; filosofie - 3, arte (pictură, muzică, artă fotografică) – 22; literatură – 128, istorie - 6, alte științe – 10.

Valorificarea colecției de carte rară prin prezentare într-u indice bibliografice se află încă la început, dar unele constatări deja pot fi expuse. Cîteva din cărțile cercetate sînt de mare valoare și de unicat în colecția Bibliotecii.

H. J. L. J. Massé, M. A. Oxford. – London: Charles Scribner's sons. – 1906. – 112 p.

Conform catalogului electronic doar două articole sînt consacrate Oxfordului.

H. J. Masse în mod detaliat prezintă orașul englez de la începutul sec. XX. În culori deosebite descrie străzile, copacii, grădinile, parcurile orașului. Cititorul va găsi material interesant despre istoria localității cu toate evenimentele și incidentele. Nu este ocolită și descrierea uneia din cele mai vechi universități. Un capitol este dedicat prezentării colegiilor, bisericilor, monumentelor de artă din miraculosul Oxford.

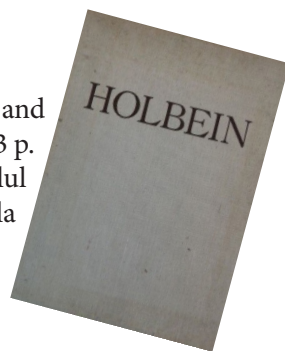
Lucrarea desfată cititorul cu ilustrațiile celor mai faimoase spații naturale și monumentale din oraș.

Cîteva documente din domeniul artelor:

Reinhardt, Hans. Holbein. – New York : French and European Publ., INC ; Paris : The Hyperion Press , 1938. – 163 p.

O carte despre marele portretist german din secolul al XVI-lea, Hans Holbein cel Tânăr, care s-a remarcat și la dezvoltarea artei religioase, satiră, design-ul cărții.

Capitolele lucrării conțin informații despre viața pictorului, portretele sale, picturile religioase, picturile murale, gravurile, schițele pentru arta aplicată.

O parte considerabilă a cărții conține reproduceri fotografiate sau schițe ale lucrărilor pictorului însoțite de informații succinte.

Wood, Martin T. Sargent . - London : T.C. & CE Jack ; New York : Frederick A. Stokes CO. , [1909?]. - 80 p.

John Singer Sargent (12 ianuarie 1856 - 14 aprilie 1925) a fost un pictor american, considerat pentru tablourile de lux din epoca edwardiană „maestrul șef al pictorilor portrețiști ai generației sale”.

A pictat în mare parte portrete, deși uneori era atras și de peisaje, reprezentate în maniera specifică impresionismului. Spre sfârșitul vieții, Sargent și-a exprimat talentul ambivalent, pictând atât portrete cât și picturi murale.

În pictura portretistă Sargent practică forme proprii realismului, dezvăluind din plin individualitatea personajului pictat.

Cartea lui Martin Wood se prezintă ca o cercetare a creației pictorului, ilustrată cu opt din cele mai reușite lucrări: Ena and Betty, Daughters of Asher and Mrs. Wertheimer; Carnation, Lily, Lily, Rose; Ellen Terrz as Lady Macbeth; La Carmencita; Graham Robertson; Lady Elcho, Mrs. Adeane, and Lady Tennant; Mrs. A. L. Langman; Lord Ribblesdale.

Shakespeare in pictorial art / text by Malcolm C. Salaman. - London : MCMXVI the Studio LTD , [1916].- VI, 183 p.

Despre Shakespeare, poet, dramaturg, celebritate literară universală, s-au scris foarte multe cărți, articole... Piesele lui de teatru au fost traduse în aproape fiecare limbă vorbită și sunt jucate mai frecvent pe scenele teatrale din lumea întreagă în comparație cu lucrările altor dramaturgi. Operele lui Shakespeare au servit ca izvor de inspirație pentru pictori din diverse țări ale lumii. Multe din reproducerile picturale sînt cunoscute de publicul larg de cititori, dar, desigur, nu toate.

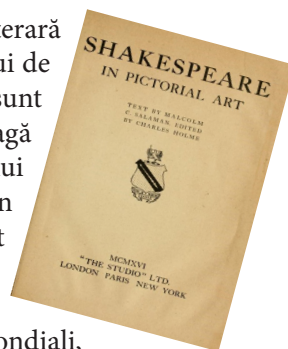
Volumul prezent înglobează un număr considerabil de reproduceri picturale ale celor mai cunoscuți pictori mondiali, avînd drept tematică operele marelui dramaturg, printre care:: Abbey E., Brown F., Cope C., Delacroix E., Hamiltorn W., Kauffman A., Meadows J...

Introducerea lucrării semnată de Malcolm analizează picturile propuse pentru vizualizare.

O carte recentă dar rară prin aspectul de prezentare a conținutului: lucrarea propriu-zisă conține imagini fotografice din film, scenariul constituie un volum aparte.

Aronofsky, Darren. The fountain. - Ari Handel. - New York : Rizzoli. - 2006. - 100 p

O carte cu scenariul filmului „Fîntîna” (The fountain) al regizorului american Darren Aronofsky, însoțit de mai multe imagini din film.

O poveste despre dragoste, moarte, suflet și fragilitatea existenței umane, despre odiseea unui bărbat care se luptă din răsuputeri pentru a o salva pe femeia pe care o iubește căutînd. Fîntîna Tineretii, căreia legenda îi atribuie puterea de a-i face pe oameni nemuritori.

Cărțile din domeniul filologiei, pot fi cu succes utilizate de studenții de la Facultatea Limbi străine în procesul didactic, în cercetarea științifică:

- dicționare explicative, de pronunție ce permit efectuarea unui studiu comparativ între dicționarele din trecut și cele prezente;
- mai multe opere beletristice cu autori neexplorați în măsura cuvenită: Michael Arlen, Baroness Orczy, Maurice Baring, Louis Bromfield, Elsa Barker... Operele unora nu sunt în Bibliotecă.

Orczy, Baroness. I will repay. - London : Greening & CO. LTD. - 1908. - 325 p.

Prin prisma unei istorii de dragoste autoarea aduce în prim plan evenimente din viața elitei aristocratice din Franța sec. XVIII, jumătatea a II-a,

Readuce la viață momente ce au anticipat revoluția din 1789 și din timpul ei. Eroul central, Paul Déroulède, se încadrează în evenimentele revoluționare pentru a salva persoane nobile aruncate în închisori de guvernul revoluționar.

- cărți beletristice ale autorilor cunoscuți care uimesc prin originalitatea graficii.

Lucrarea poetului englez John Milton cu titlul *Paradisul pierdut*. În Bibliotecă sînt mai multe ediții ale poemului: în limba engleză, română, rusă, dar ediția din colecția de carte veche minunează prin prezentarea grafică și frumusețea copertei.

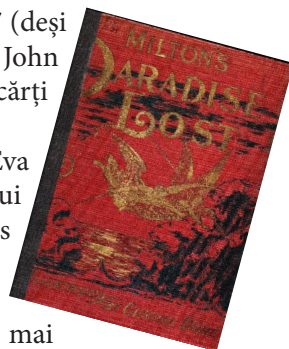

Milton's Paradise Lost / il. by G. Dore ; introd. by R. Vaughan. - Chicago : Thompson & Thomas. - [?]. - 311 p.

Paradisul pierdut este un poem epic publicat în 1667 (deși fusese scris cu 10 ani mai devreme) a autorului englez John Milton. Este considerată una dintre cele mai importante cărți de limbă engleză.

Un poem cu conținut biblic. Este vorba de Adam și Eva care au pierdut Grădina Edenului în urma neascultării lui Dumnezeu. Poemul impresionează printr-un limbaj distins și rafinat.

Ilustrațiile care însoțesc conținutul cărții aparțin renumitului pictor francez Gustave Doré, unul dintre cei mai prolifici și cunoscuți ilustratori de carte de la sfîrșitul secolului al XIX-lea, a cărui fantezie energică a creat scene de vis cunoscute pe scară largă.

Colecția de carte în limba engleză este interesantă și pentru studenți de la alte facultăți ale Universității. De exemplu, atragem atenția studenților de la catedra Științe ale naturii și Agroecologie asupra rapoartelor anuale ale Departamentului pentru agricultură a SUA din anii: 1931, 1933, 1934, 1936, 1937.

În relatările concise și elocvente din fiecare volum sînt prezentate rezultatele statistice ale activităților din mai multe domenii agricole: creșterea animalelor, prelucrarea solului, cultivarea plantelor, economie agricolă...

Cuvîntul de deschidere a fiecărui volum este consacrat analizei rezultatelor obținute în agricultură într-un an sau altul. Unul din cele mai voluminoase capitole pune în discuție problemele noutăților din agricultură.

Credem că studierea de mai departe a colecției ne va oferi noi surprize despre care vom vorbi în alte comunicări.

Referințe bibliografice:

1. CERETEU, Igor. Valori cărturărești din secția Carte veche și rară a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. In: *Magazin bibliologic*. 2012, nr. 1-4, pp. 36-40.
2. DANILOV, Maria. Cartea românească veche în colecții publice din Sankt Petersburg 1508-1688. In: *Magazin bibliologic*. 2012, nr. 3-4, pp. 51-58.
3. SCURTU, Elena, Ana NAGHERNEAC. Ponderea colecției de carte în formarea viitorilor profesioniști. In: *Conferința Tehnico-științifică a Colaboratorilor, Doctoranzilor și Studenților*, 10-12 dec. 2009. Ch., 2010, Vol. 1, pp. 454-458.
4. SLUTU-GRAMA, Claudia. Zestre de valori - sectorul Carte Rară și Veche. In: *Biblioteca Academică 1928-2003 : (Istoric, evoluție, personalități, evocări)*. Ch., 2003, pp. 98-105.

**В ХРАНИЛИЩЕ ВЕКОВ: ИЗДАНИЯ РУССКИХ КЛАССИКОВ 19 ВЕКА В
РЕДКОМ ФОНДЕ BS USARB**

*IN THE VAULT OF THE AGES: RUSSIAN CLASSICS EDITIONS OF 19TH
CENTURY IN RARE BOOKS COLLECTION OF SCIENTIFIC LIBRARY USARB*

**SNEJANA ZADAINOVA
MARINA ŞULMAN**

Abstract: *This article deals with bibliographical index “Russian classical literature of 19th century in collection of rare books in university library”. Our index is traditional kind of bibliographical activity. On the other hand it is an interdisciplinary research, which is connected with general change to an anthropological approach in humanistic and social science. We hope the reader will find this article useful.*

Keywords: *bibliographical index, Russian classical literature, rare books, university library*

Нижеследующий текст является своеобразным отчетом о работе над библиографическим указателем. Целью издания является демонстрация редкостей, бережно хранимых в Редком фонде нашей библиотеки. Сделавшись пользователями интернета и посетителями бесчисленных сайтов, мы в то же время остались читателями, глубоко чувствующими текст и способными испытать истинное наслаждение от общения с классической литературой. Невольно вспоминаются строчки Анны Ахматовой, сказанные ею о романе в стихах Александра Сергеевича Пушкина: «И было сердцу ничего не надо, когда пила я этот жгучий зной. «Онегина» воздушная громада как облако стояла надо мной».

Предполагается издание на основе редкого фонда Научной библиотеки Бэлцкого Государственного университета имени Алеку Руссо библиографического указателя «РУССКАЯ КЛАССИЧЕСКАЯ ЛИТЕРАТУРА 19 века». В соответствии с правилами библиографического описания согласно ГОСТу 7.1-03 и ГОСТу ИСО 832-2004 в нашем указателе будут представлены названия всех книг, принадлежащих перу русских писателей 19 века, хранящихся в Редком фонде университетской библиотеки. Мы обязательно будем указывать на наличие экслибрисов, дарственных надписей, печатей и других особенностей конкретного издания, внимательно рассматривать качество бумаги, оформление обложек и титульных листов, отмечать количество и стилиевые особенности иллюстраций. Каждое название будет снабжено краткой аннотацией.

Расположение материала будущего библиографического указателя следующее: алфавитный порядок фамилий авторов, далее как в авторском гнезде алфавитного каталога дается полное собрание сочинений, собрания сочинений, отдельные произведения сгруппированы по жанрам. Если имеется несколько изданий одного и того же произведения, они располагаются в порядке прямой хронологии.

В ходе работы мы сталкиваемся с целым рядом проблем и трудностей и в

то же время обогащаем собственный кругозор, а также удовлетворяем профессиональное и читательское любопытство. Нам приходится бегать по этажам с книгами, напрягать глаза, рассматривая в лупу надписи, выполненные миниатюрными буквами, а также прилагать все усилия к тому, чтобы не пропустить ничего интересного на титульном листе и в оформлении издания в общем.

Мы стараемся выяснить, когда жил, чем занимался, был ли известен современникам редактор, издатель или иллюстратор книги. Если есть посвящение, надо его расшифровать, «перевести» на современный русский язык, так как в наших книгах текст записан кириллицей по правилам русской дореволюционной орфографии. Нам хочется, выявив как можно точнее, кому посвящено данное издание. Иван Тимофеевич Аксаков посвятил свои знаменитые «Записки ружейного охотника» братьям, каждый из них был, по-своему, интересным и значительным для своего времени человеком.

Мои братья и друзья

И. М. и А. М. А.—выг.

В ходе работы выяснилось, например, что Иван Иванович Пузанов, чей штамп стоит на книге С. Т. Аксакова «Записки ружейного охотника Оренбургской губернии» заведовал кафедрой беспозвоночных в Одессе, а Помпей Батюшков, издатель сочинений Константина Батюшкова, был историком, этнографом, действительным тайным советником и сводным братом поэта.

Неизбежно возникали трудности при работе с многотомными изданиями собраний сочинений классиков. Описание издания должно быть кратким. Отдельно изданное произведение не сложно коротко представить. А если перед нами собрание сочинений в 8 томах, приходится рассматривать и описывать каждый том в отдельности, а потом ужимать и максимально сокращать текст, стараясь не потерять при этом ничего важного, сохраняя необходимое стилистическое единство и выразительность кратких аннотаций.

Для нас, библиотекарей 21 века, отошли в прошлое указатели рекомендательного характера, навязывавшие читателям литературу, чуждую их вкусам. В то же время обилие и многообразие информационных потоков все в большей степени вызывает у потребителей информации осознанную потребность в том, чтобы в их распоряжении были различные виды осмысленной адресной и продуманной информационной продукции. Мы рассматриваем современных бенефициантов как полноправных участников процесса информационного обмена и партнеров, тех, кто ищет пути в будущее, опираясь на традицию мировой культуры, воплощенную в книге как предмете искусства, хранилище народной памяти, обращаясь к ней как к доброму другу в часы досуга.

Составляя краткие аннотации, мы пытались вместить в них не только фактические данные, но и представить фигуры ушедших в прошлое творцов, издателей, просветителей и художников как личностей глубоко своеобразных, неповторимых, наделенных упрством и талантом.

Труд писателей и иллюстраторов, библиографов и книжных графиков может быть полезен для размышлений, вызвать всплеск веселого юмора, а также насытить эстетическое чувство наших современников.

Позволим себе привести в качестве примеров несколько извлечений из аннотаций:

1. «Альбомный формат, утолщенная бумага, художественный шрифт, красные орнаментальные рамки на каждой странице, наличие заставки, виньеток, художественное оформление заглавных букв – все это придает книге, хранящейся в Редком фонде нашей библиотеки особую прелесть старого подарочного экземпляра, изданного тщательно и любовно».
2. «Мастерски описывая бытовые сценки, автор выработал свой собственный стиль, отличающийся краткостью, выразительностью деталей и живостью диалогов. Страницы, посвященные истории театра и знаменитым актерам, отличаются глубоким знанием театрального дела и актерских нравов. Не случайно именно Иван Горбунов был создателем первого русского музея истории театра. Память о личности и делах автора нашего неброского томика в твердой обложке дошла до 21 века. В 2002 году в Москве открыт мемориальный кабинет-музей Ивана Горбунова».
3. «...замечательные иллюстрации, созданные английским художником Артуром Рэхемом (1867-1939), модернистом и поклонником искусства Одри Бердслея, сами могут быть названы живописной интерпретацией истории Ундины и рыцаря, погибающего в финале легенды. Для художника красота линии была более значительным выразительным средством, чем цвет. В данном случае сочетание приглушенных оттенков цвета и прихотливых гибких линий как нельзя лучше передает таинственную атмосферу легенды о водяной деве, изящество самой Ундины и мерцающее очарование символического подпадающего различным интерпретациям смысла «бродячего сюжета».
4. Князь Вяземский, поэт и друг Александра Пушкина, прочитал на юбилее Ивана Андреевича Крылова строки, которыми мы завершим разговор о книгах Крылова: «Он баснями себя прославил. И слава эта – наша быть. И не забудут «этой были», пока по-русски говорят: Ее давно мы затвердили. Ее и внуки затвердят».

Нынешнее поколение молодых людей от князя Вяземского далее, чем внуки, а все «по-русски говорят». Да и посмеяться любят. Нет-нет да и какую-либо строчку или словцо Крылова вставят в речь, сами того не замечая. Ведь афористичность, емкость и краткость его высказываний как раз сродни нынешней манере беседовать, экономя образные средства и денежные знаки».

В данный момент мы можем подвести предварительные итоги и сообщить некоторые выводы.

Работа над указателем, предполагающая знакомство со множеством разнообразных комментариев, иллюстраций, портретов и собственноручных рисунков писателей, помогает по-новому взглянуть на давно известные классические произведения русской литературы 19 века, предоставляя возможность

расширить культурный кругозор и значительно повысить свой профессиональный уровень.

Составление библиографического указателя является традиционным видом библиографической деятельности. Отмечая все достоинства и индивидуальные особенности изданий, мы описываем книгу как материальный предмет, одновременно стараясь предоставить вниманию потребителей информации возможность оценить уникальность авторского стиля, а также художественную ценность книги в целом как материального воплощения духовного начала, вместилища мыслей и чувствований, символа менталитета ушедшей эпохи.

Мы считаем создание библиографического указателя книжных редкостей в 21 веке одним из возможных вариантов междисциплинарных исследований. В ходе работы мы старались максимально активизировать многолетний опыт работы в нашей библиотеке, навыки использования компьютера, возможности доступа в интернет, а также, обусловленную филологическим образованием, способность написать в каждом конкретном случае краткое заключение. Оно акцентирует внимание потребителей информации на особенностях стиля писателя, указывает, каким читателям, в первую очередь, может быть интересно данное сочинение или передает личностное впечатление от книги.

Не скроем, что наш скромный труд является попыткой перекинуть своеобразный «библиографический мостик», построенный из изданий русских классических шедевров, из наших дней в глубину веков в иные эпохи ради освещения истоков современной культуры, а также поиска путей в будущее. Еще рано судить о том, удалось ли авторам указателя хотя бы в малой степени достичь своей цели. Хочется отметить лишь тот факт, что подобная работа весьма трудоемка и требует скрупулезности, внимательности и неподдельной любви к книге.

Обращаясь к потребителям информации как к единомышленникам и партнерам, способным по достоинству оценить красоту раритета, веками служившего утешением мятущемуся человеческому духу, мы смеем предположить, что подобного рода печатная продукция принесет пользу трудившимся над ней библиотекарям, найдет своего читателя и будет востребована обществом.

LEXICOGRAFI DE TALIE MONDIALĂ ÎN COLECȚIA BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE USARB

WORLD-KNOWN LEXICOGRAPHERS IN THE UNIVERSITY LIBRARY
COLLECTION

LILIA ABABII
LILIA MELNIC

Abstract: *The article deals with collection of dictionaries and encyclopedias of the Scientific Library USARB that appeared at the prestigious publishing houses bearing the names of the world-known lexicographers - Pierre Larousse, Noah Webster Jr. Alexander Friedrich Duden, Konrad.*

Keywords: *Webster, Larousse, Duden, lexicographers, lexicography, dictionary*

Fiecare om lasă o moștenire, fie materială, fie spirituală. Scriitorii lasă romane, volume de poezii, pictorii și sculptorii crează tablouri și sculpturi nemuritoare care dăinuiesc peste secole.

În colecția Bibliotecii Științifice USARB se regăesc lucrările marilor lexicografi de talie mondială al căror nume astăzi sînt sinonime cu cuvîntul dicționar. **Pierre Larousse, Noah Webster Jr., Konrad Alexander Friedrich Duden** au elaborat lucrările sale cu mare pasiune și dăruire astfel încît ele au ajuns să fie cartea de căpătîi a multor generații de utilizatori, dornici de a cunoaște subtilitățile studierii unei limbi. După cum spunea Anatole France „Un dicționar **Noah Webster Jr.** este tot universul în ordine alfabetică”.

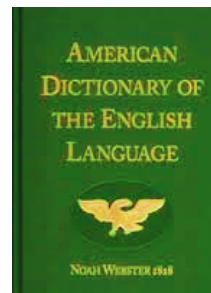

La începutul secolului XIX se face auzit numele unuia dintre cei mai vestiți lexicografi americani, **Noah Webster Jr.** Cel care este numit „*tatăl școlarizării și educației americane*”. Webster a fost scriitor, publicist, editor, învățător, politician, savant, enciclopedist, unul dintre cei mai talentați oameni ai timpului său. Webster s-a născut la 16 octombrie în anul 1758 în West Hartford, Connecticut, SUA. A fost un apărător al Convenției Constituționale în timpul Revoluției Americane. Savantul a crezut în dezvoltarea culturală independentă a Statelor Unite, inclusiv îmbogățirea vocabularului cu expresii, pronunție și stil propriu, independent de engleza vorbită în Marea Britanie.

Webster a fost un susținător al reformelor în domeniul ortografiei engleze, în direcția simplificării ei. Anii petrecuți în calitate de profesor i-au sugerat idei despre reforma educațională. El a început să se dedice alcătuirii cărților de instruire în care au fost încorporate noi concepte. În baza lucrării sale în trei volume „**A Grammatical Institute of the English Language**”, cunoscută cu numele de „Dicționar albastru” (en. Blue-Backed Speller), copiii americani au fost instruiți mai mult de un secol, iar numărul de exemplare vîndute a depășit 70 de milioane. În anul 1806 Webster a publicat un dicționar de 40 mii de cuvinte „**A Compendious Dictionary of the English Language**” (Compendiu de limbă engleză), primul dicționar american, în adevăratul sens al cuvîntului. Webster a început să lucreze la dicționarul său monumental în primul deceniu al secolului 19. Savantul și-a dedicat 28 de ani din viață completînd-ul

și a învățat 26 de limbi, printre care engleza veche, latina și sanscrita. În anul 1824 el pleacă în Franța, iar apoi în Anglia, la Universitatea Cambridge.

În Anglia, în 1825 Webster finalizează lucrarea vieții sale. Rezultatul acestor ani s-au materializat în 70 mii de cuvinte explicate, mai mult decât orice alt dicționar publicat anterior. Era o lucrare de proporții cu titlul „*An American Dictionary of the English Language*”, în 2 volume publicat la New York, 1828. Fiecare volum cuprindea 800 de pagini. În dicționarul lui Webster a fost prezentată deosebit de complet terminologia tehnico-științifică, americanismele și noile sensuri ale cuvintelor vechi. Un alt avantaj al dicționarului au fost definițiile concise și clare. Webster, din spusele unui lexicograf, a fost un maestru înnăscut al descrierii sensului cuvintelor. Chiar dacă dicționarul nu a avut succes comercial din cauza prețului ridicat pentru acele vremuri, specialiștii l-au clasat la un nivel deosebit de înalt.

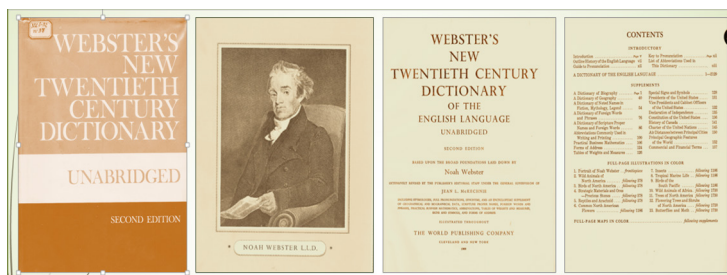

După moartea lui Noah Webster în 1843, drepturile de a menține publicarea dicționarului au fost achiziționate de către librării din Massachusetts, frații George și Charles Merriam. Din acel moment dicționarul a fost publicat de către compania Merriam-Webster înființată de către aceștea. **Merriam-Webster** a devenit un nume de marcă la nivel mondial pe piața produselor tipărite. Dicționarul a fost reeditat în anii 1934 și 1961 și, în cele din urmă, s-a transformat într-un gigant al englezei americane. Ediția din anul 1961 a fost numită „*Webster's Third New International Dictionary*” sau pur și simplu „Webster's Third”.

Astăzi utilizatorii Bibliotecii Științifice USARB au posibilitatea să-și îmbogățească cunoștințele lingvistice consultând dicționarele de proporții apărute la editura Merriam-Webster, care se regăsesc în colecția bibliotecii. La baza acestora stă legendarul dicționar și unitatea standardelor stabilite de către Noah Webster. Astăzi există mai multe versiuni prescurtate ale dicționarului: vocabulare de geografie și biologie, de sinonime și de rime, dicționare pentru studenți și elevi.

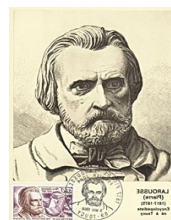

Drept exemplu de dicționar de proporții poate servi lucrarea *Webster's new twentieth century dictionary of the English language: Unabridged/Based upon the broad found.laid down by Noah Webster - 2nd ed.-Gleveland: The World Publ. Company, 1968* din colecția Bibliotecii.

Dicționarul conține 2 289 de pagini, are o lungime de 28 cm, lățime 21cm, grosime 12 cm și cântărește 4,5 kg. Este o lucrare de referință fundamentală de neprețuit, ce satisface nevoile utilizatorilor ce țin de definiții precise și complete, pronunție și ortografie. Dicționarul cuprinde informații despre istoria limbii engleze, etimologia cuvintelor, sinonime și un supliment enciclopedic de date geografice și biografice, nume proprii din Scriptură, cuvinte și expresii străine, abrevieri, tabele de măsuri și greutate, semne și simboluri. Lucrarea a intrat în colecția Bibliotecii prin donație din partea Ambasadei SUA din Republica Moldova.

Pierre Athanase Larousse, gramatician și lexicograf francez, și-a înveșnicit numele lăsând posterității renumitele sale dicționare ce îi poartă numele. Născut la 23 octombrie 1817 la Toucy, Franța, Pierre Larousse are parte de o copilărie fericită, împărțită între școală, câmpie și cărți. La 17 ani în urma unui concurs este înscris la școala normală din Versaille unde beneficiază de o bursă și-și face studiile pînă la obținerea studiilor superioare. La vârsta de 21 ani, Larousse se întoarce la Toucy, locul său de baștină, și lucrează ca învățător. Peste doi ani, în 1840, părăsește școala pentru a se dedica lucrului ce avea să devină vocația sa. Din 1848 pînă în 1851 Pierre este medietor la Institutul Jauffret, un internat privat. Prima lucrare a lui Larousse apare în 1849: „*Lexicologie des écoles primaires*” (*Lexicologia studiilor primare, curs complet de limbă franceză*), menită nu numai să-i învețe ortografia pe copii, dar și arta de a vorbi și de a scrie corect.

În 1851 Pierre Larousse întâlnește un compatriot, Augustin Boyer, învățător ce abandonase învățămîntul dorind să îmbrățișeze comerțul. Cei doi fondează, în 1852, librăria Larousse și Boyer. Din acel an Pierre Larousse va publica numeroase lucrări care se vor încununa de mare succes. În 1856 apare „*Le Nouveau Dictionnaire de la langue français*” (Noul dicționar al limbii franceze) strămoșul lui „*Le Petit Larousse*” care se bucură de un succes instantaneu. Pierre Larousse a lucrat asupra dicționarului, opera vieții sale, cu un raționament foarte personal și cu o energie nescasă. Chiar de la apariția sa el ocupă primul loc printre dicționarele acelei epoci, deoarece, exemplifica fiecare sens al termenilor definiți. Dicționarul avea ca simbol declarația ce semăna a deviză și pe care el a respectat-o întotdeauna: „*Un dicționar fără exemple este un schelet*”. De atunci „*Le Petit Larousse*” este parte integrantă a patrimoniului cultural și sentimental al tuturor francezilor și a tuturor celor îndrăgostiți de limba franceză. În fiecare an dicționarul înregistrează noi cuvinte, acceptă personalități și, fiind mereu la curent în cercetările sale enciclopedice, el aduce la cunoștință evenimentele cele mai actuale.

Simbol al iscusinței și al experienței în materie de dicționar „Le Petit Larousse” este tradus și adaptat în limbile engleză, spaniolă, finlandeză, italiană, olandeză, portugheză, turcă devenind astfel o referință internațională.

Pierre Larousse a lucrat și la proiectul unei enciclopedii pe care și-a dorit-o asemănătoare cu cea a lui Diderot și a lui d’Alembert, o carte, zice el: **„în care se va găsi fiecare în ordinea sa alfabetică, toate cunoștințele ce îmbogățesc astăzi spiritul uman, care se va adresa nu numai unei elite, ci tuturor, așa încît să instruiască pe toți privitor la orice.”** Acest proiect se realizează la 27 decembrie 1863 odată cu apariția primei ediții **„Le Grand Dictionnaire Universel”** (Marele Dicționar Universal). Apariția sa a fost eșalonată pînă la cel de al 15-lea volum publicat în 1876. Numeroase publicații de același tip vor urma precum **„Le Nouveau Larousse illustre”** (Noul Larousse ilustrat) în șapte volume (1897 – 1904).

În 1871 Larousse este lovit de paralizie, ca urmare a unui atac cerebral cauzat de volumul enorm de lucru și se stinge pe 3 ianuarie 1875, la vîrsta de 57 de ani fără să fi văzut sfîrșitul operei sale. Jules Hollier, nepotul său, va duce la bun sfîrșit acest monumental dicționar enciclopedic, piatra de temelie pe care s-a ridicat edificiul Larousse. Mai mult de un secol numele Larousse este sinonimul multor lucrări de referință pe care le difuzează editura Larousse. Succesorii săi îl vor transmite din generație în generație variind formulele editoriale, făcînd din patronim un substantiv comun.

Prima siglă de pe coperta edițiilor Larousse (fr. *Semeuse*) datează din 1876 și reprezintă o pădăie ale cărei semințe se răspîndesc în voia vîntului și care este ornată cu deviza care îi aparține lui Emile Reiber, arhitect și decorator francez (1826 - 1893) **„Je seme a tout vent”** ceea ce ar însemna **„Eu răspund la toate întrebările”**.

În 1890 emblema Laroussu-lui devine imaginea unei tinere ce suflă spre fasciculele pădăiei, simbolizînd generozitate și optimism. *Semeuse* lui Eugene Grosset va figura în cea mai mare parte a lucrărilor Larousse din 1890 pînă în 1952 și va reapărea în anii 1970, poate pentru latura sa retro.

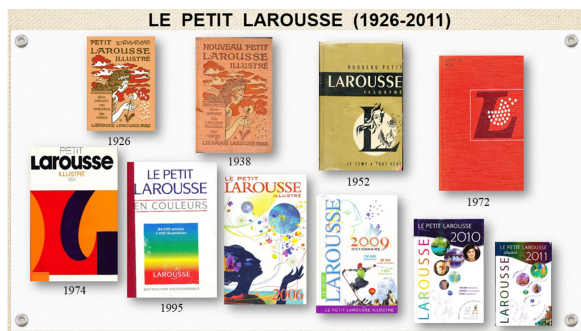
Jean Picart Le Doux (grafician francez) realizează în 1955 cea mai profundă modificare a emblemei. Bustul nu este reprezentat iar părul este în formă de flăcări. Ea va fi utilizată pînă în 1970, data cînd se va reveni la cea a lui Eugene Grasset.

Emblema de astăzi a fost realizată de către studioul designerului Yann Pennor's în 1993 plecînd de la un desen al lui Jean Pham Van My. Din acest moment deviza este separată de grafie.

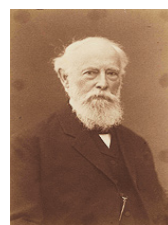

Biblioteca Științifică USARB deține o bogată colecție de dicționare care au apărut la editura Larousse cuprinzînd o gamă variată de domenii. Cel mai vechi dicționar Larousse din colecția Bibliotecii datează din anul 1926 „Le petit Larousse Illustre”.

De mai mulți ani utilizatorii bibliotecii beneficiază de o bogată colecție a enciclopediei *le Grand Larousse* în 10 volume, editura Larousse, Paris, 1993 instrument necesar și util în procesul de asimilare al limbii și culturii franceze. Atât enciclopediile cât și multe dintre dicționarele **Larousse** ce se regăsesc în colecția subdiviziunii Documente în limbi străine sînt un minunat cadou oferit Bibliotecii de către Fundația SO-ROS, Alianța Franceză, Cantonatul Bazel, Elveția, bucurîndu-se de succes și o mare circulație, fapt datorat preciziei, siguranței și actualității informației.

Konrad Alexander Friedrich Duden, născut la 3 ianuarie 1829 a fost profesor de gimnaziu, filolog, lexicograf german. Este autorul celebrului dicționar ortografic al limbii germane ce-i poartă numele. A influențat la sfîrșitul secolului al 19-lea în mod semnificativ dezvoltarea ortografiei coerente în țările vorbitoare de limbă germană. În timpul întregii sale vieți Duden a străduit asupra unificării și simplificării ortografiei germane.

Konrad Alexander Friedrich Duden

Konrad Duden vine din familia unui funcționar. După absolvirea liceului din Wesel, Germania în 1846, a studiat istorie, germanistică și filologie clasică la Universitatea din Bonn. În anul 1869 a fost promovată la postul de director la gimnaziul din Shlyayts (Schleiz), Turingia. Pe atunci în acest orașel se vorbeau trei dialecte. Mai mult ca atât, fiecare profesor al gimnaziului condus de Duden, folosea propriile reguli de ortografie.

În 1872 Duden a publicat tratatul său „**Die deutsche Rechtschreibung. Abhandlung, Regeln und Wörterverzeichnis**” (Ortografia germană. Tratat, reguli și glosar de informații etimologice). Savantul urmează principiul fonetic „*scrie cum vorbești*” care reflectă nu numai principiile sale științifice ci convingerile filologice și politice.

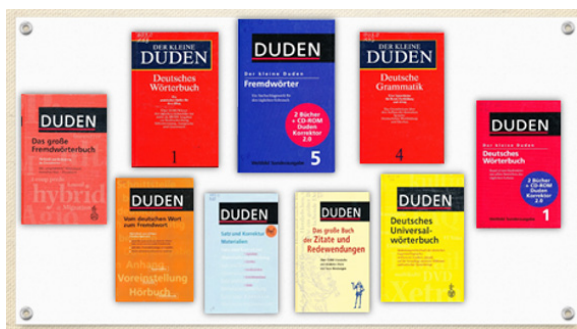
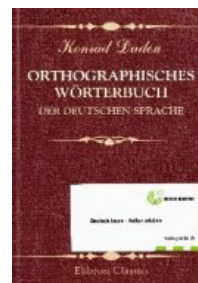
În 1876 a devenit director al Gimnaziului Regal din Hersfeld și a participat la

prima conferință consacrată problemelor ortografiei, la care 14 filologi au elaborat standardele simplificate ale ortografiei. Konrad Duden a continuat să lucreze la elaborarea unei lucrări de referință comune de ortografie.

Ca rezultat apare lucrarea sa cea mai importantă „*Vollständiges Orthographisches Wörterbuch der Deutschen Sprache*” (Dicționarul ortografic complet al limbii germane) în care a pus bazele unificării ortografice a limbii germane. Dicționarul său din anul 1880 reprezintă începutul seriei Duden și a inclus 27.000 de cuvinte cheie cu 187 de pagini.

După moartea sa, dicționarul Duden rămîne sursă de autoritate pentru ortografia germană. Lucrul asupra dicționarului a fost continuat de către Editura Duden (Dudenredaktion), fondată în timpul vieții sale. Ea elaborează dicționare și cărți de referință Duden. Editura Duden este întotdeauna modernă: pe lângă dicționarele clasice tipărite dispune de versiunile lor online și aplicații pentru telefoane mobile, precum și o linie telefonică prin care se pot face consultații în privința tuturor aspectelor legate de limba germană.

O bogată colecție de dicționare Duden deține sala de lectură nr.4 Documente în limbi străine care servesc drept surse valoroase de informare atât pentru studenții de la facultatea de Litere cât și pentru toți acei ce doresc să studieze limba și cultura

poporului german. O bună parte din ele fac parte din Fondul Wilhelmi și Colecția Institutului Goethe, București.

Preotul Igor P. Jechiu, președintele Filialei C.Negri din Galați a Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, spunea că „Dicționarul este cartea pe care n-o începi și n-o sfârșești niciodată, dar o citești permanent”.

Referințe bibliografice:

1. BLASSELLE, Bruno. *Histoire du livre*. Paris: Ed. Gallimard, 1998. 160 p. ISBN 2-07-053364-6
2. MOȚOC, Radu. Pierre Larousse (1817-1875). In: *Confluente bibliologice*. 2013, nr. 1-2, pp. 114-134. ISSN 1857-0232
3. Pierre Larousse: l'esprit du fondateur. In: *La Langue Francaise*. 2006, nr. 22, pp. 32-33.
4. СТУПИН, Леонид Павлович. *Лексикография английского языка*. М.: Высш. шк., 1985. 168 p.

ANATOMIA CĂRȚII

ANATOMY OF THE BOOK

VARVARA GANEA

Abstract: *The article deals with a study concerning the structure of the book and the most valuable books of the world.*

Keywords: *book, editorial production, cover, spine, valuable books*

Ce este CARTEA?

Este un termen convențional prin care se desemnează orice fel de document, tipărit sau manuscris.

(Olteanu V. Din istoria și arta cărții, 1992. p. 67).

Standardul moldovean SM ISO 2789:2015 *Informare și documentare Statistici internaționale de bibliotecă*, (p. 2.3.4) descrie astfel acest tip de document: *Carte – document tipărit și format prin asamblarea/legarea paginilor.*

Profesorul universitar dr. Mircea Regneală în *Dicționarul explicativ de biblioteconomie și știința informării* (Vol.1. 2001. p. 97) a definit astfel termenul *Carte - Document produs în mai multe exemplare care conține peste 48 de pagini și constituie o unitate bibliografică.*

Cartea este unul din principalele mijloace de informare și instruire universală.

Este o colecție de hîrtii sau alte materiale, în formă de coli sau foi de hîrtie, de cele mai multe ori egale între ele și legate sau broșate într-un volum. Cărțile sînt de obicei tipărite (rareori scrise și de mîină) și conțin diverse lucrări scrise, pe cea mai mare diversitate de teme. O carte este, de asemenea, o operă literară ori științifică sau o parte semnificativă dintr-o operă etc.

Cărțile, toate par la fel sau cel mult sînt sesizate diferențele dintre cele de lux și cele populare. Dar, uneori, se vede cu ochiul liber că lipsește ceva din anumite ediții.

Editorii sînt acei care sînt obligați să supravegheze prezența, în cartea pe care o are în grijă, a tuturor elementelor obligatorii impuse prin lege sau prin tradiție pentru a propune formatul cel mai potrivit unui anumit titlu, în funcție de colecție, public țintă și raportul între calitate și preț.

În *Legea Cu privire la activitatea editorială* (modificată ultima dată la 25.11.2011) capitolul V *Difuzarea producției editoriale*, în art. 17 este stipulat: *Fiecare exemplar al ediției va conține, în mod obligatoriu, caseta tehnică întocmită de către editor, cu următoarele elemente:*

a) numele autorului (alcăt.) sau pseudonimul lui; b) denumirea ediției

(titlul propriu-zis, titlul paralel, titlul-cheie, titlul alternativ), iar pentru traduceri, și denumirea operei în original; c) denumirea și adresa juridică a editurii/editorului și a tipografiei, numărul comenzii; d) anul editării; CIP a camerei Naționale a Cărții etc.

Structura cărții și elementele ei:

- **Scoarța sau coperta**
- **Cotorul scoarței**
- **Supracoperta**
- **Blocul de carte**

Scoarța sau coperta

Copertă – îmbrăcămintă a blocului de carte confecționată din hârtie groasă, carton etc. (Olteanu V. 1992a p. 94)

O copertă care exprimă ceva în raport cu cartea are darul de a atrage mai mult un posibil utilizator dar influența nu ar trebui să extindă dincolo de granița asta. Englezii au un proverb foarte bun în situația asta: „Don't judge a book by its cover” – *Nu judeca cartea după copertă.*

Copertile sînt părțile rigide ale cărții, care îndeplinesc funcția de protecție și susțin paginile pentru a fi lecturate și în lipsa unei suprafețe tari.

Sînt făcute din carton gros (mucava) sau alt material în cazul cărților vechi.

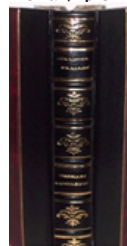
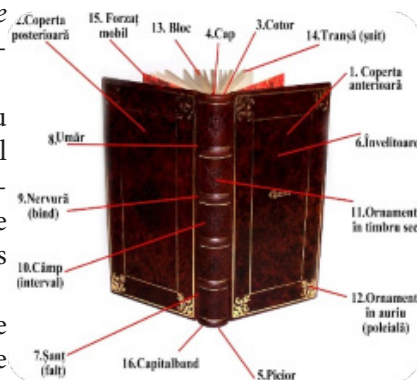
- coperta **anterioară** - cea din față, cea mai vizibilă, avînd deseori titlul și/sau autorul imprimate pe ea;
- **posterioară** - cea din spate, mai puțin vizibilă și din acest motiv mai puțin decorată;
- Coperta mai poate avea **înelitoare** - material în care este învelită coperta. Poate fi piele veritabilă (inclusiv pergament), piele reconstruită, materiale sintetice (poliuretan, balacron, baladek), pânză (calico, buckram, pegamoid / pergamoid, brocart, mătase), hârtie marmorată, papirus, etc.

Coperta cartonată, cașerată sau cu supracopertă, în lumea anglo-saxonă se numește **hardcover** și cea din carton este numită **paperback**.

Cotorul

Cotorul este *partea laterală, din stînga, opusă muchiei, a unei cărți, reprezentînd îndoiturile fasciculelor suprapuse și cusute în ordinea numerică a paginilor.* (Olteanu V. 1992a. p. 99)

Cotorul este un element de legătură dintre copertă, de obicei convexă (rotundă) sau dreaptă și este cea mai vizibilă parte a cărții așezată pe raft. Poate fi simplu, ornat, cu sau fără *nervuri*, etc. Poate conține elemente de tip text sau imagine și poate fi de o grosime mai mare de 0,7 cm.

Pentru broșuri, pînă la 48 de pagini, legate tip caiet, mai este posibilă și soluția copertei din coală, deci prima și ultima pagină din blocul de carte devin coperte. Această soluție este rară la carte, se utilizează mai ales pentru materiale promoționale, manuale de utilizare, alte produse.

Șanțul (falțul) este adîncitura formată de învelitoare între cotor și copertă, partea externă a articulației cărții.

Un alt element al cărții este numit **nervură** – o ridicătură orizontală pe cotor la anumite intervale.

Umărul - partea de cotor rotunjită adiacentă șanțului.

Sub nervură vom găsi sfoara pe care sînt cusute foile și acoperite a materialului din care este formată coperta. Aceste elemente se mai numesc **binduri** (termen din limba germană).

Spațiul dintre 2 binduri se numește **cîmp** sau **interval**, care poate fi gol sau plin, decorat sau scris. Ele conțin de obicei informații despre autor, titlul operei și chiar data publicării.

Ornament în timbru sec se mai numește **blind** și deseori este poleit cu foițe din metale prețioase (aur, argint) sau cu un strat extrem de subțire de metal (folio).

Poleiala, poleitura sau **ornamentul în auriu** este similară timbrului sec însă este folosită o foiță fină de metal prețios (aur, argint) sau o folie sintetică acoperită cu un strat extrem de subțire de metal (folio), pentru obținerea unui efect cât mai vizibil.

Din punct de vedere editorial, elementele de tip text sau grafică sunt repartizate pe fața și pe verso-ul copertei (coperta I, a II-a, a III-a și a IV-a).

- pe **coperta I** sunt redată elemente obligatorii: autor, titlu, editură și elemente facultative: anul apariției, texte promoționale, mențiuni editoriale, colecție.
- **coperta II**, din motive economice, este puțin folosită azi. În cazul în care coperta este proiectată cu clape, aici se poate face o prezentare a cărții. Uneori, pentru cărți speciale, de tip almanah, coperta este folosită pentru publicitate.
- pe **coperta III** este inserată prezentarea autorului, eventual și fotografia acestuia.
- **coperta IV** conține elemente obligatorii utile pentru un catalogator: codul ISBN și elementele facultative: colecția, textele promoționale, numele ilustratorului, alte informații.

Blocul de carte

Blocul de carte este un element component de bază al unei cărți, alcătuit din fascicule suprapuse, cusute sau lipite în ordinea numerică a paginilor și tăiate pe trei laturi. (Olteanu V. 1992. p. 53)

Blocul cărții este suma filelor unei cărți cu numere pare (324 etc.). O carte, deci, cu un număr impar de pagini este ridicolă (311).

În cazul cărții cu copertă cartonată, primul element nu este pagina 1, ci **forzațul**

(forsatz), o foaie dublă, albă sau colorată, simplă sau ornamentată, care face legătura între blocul de carte și copertă (Olteanu V. 1992a. p.162).

Forzațul sau **contracoperta** este foaia care face legătura dintre copertă și blocul de carte. Poate fi cusut (cărți vechi) sau lipit (cărți noi), realizat dintr-o hîrtie mai groasă decît celelalte file, adesea colorată, pictată sau din materiale speciale (piele, pluș, mătase, etc).

Forzațul fix - forzațului care se lipește pe interiorul copertii. Forzațul fix anterior (al copertii din față) este de obicei locul preferat al ex-librisului, iar sub cel posterior (din spate) poate exista semnătura legătorului, în cazul legătoriei de artă.

- **Tranșa inferioară** este una din cele trei tranșe, aflată înspre picior.
- **Tranșa verticală**, mai este numită și **laterală** sau **din față** (dacă vom privi cartea pe cant). Toate cele trei tranșele pot suporta același tratament.
- **Articulația internă**, aflată pe partea opusă șanțului, este îndoitura mediană a forzațului și deseori este dublată de un ștraif de piele sau de imitație de piele pentru a preveni ruperea forzațului în cazul cărților de cult, dicționare, etc.
- **Ainșlagul** - partea învelitorii care trece dincolo de marginile scoarțelor și este lipită pe interiorul acestora pentru a o fixa. Este de obicei mascat de forzaț, iar la anumite cărți vechi este decorat (dantelat). Tot din ainșlag face parte și **Cantul**, partea laterală a copertii, grosimea, care poate fi deasemenea ornat fie în sec, fie în auriu.

Tranșa sau **șnitul** – *suprafață formată de marginile tăiate ale blocului de carte.* (Olteanu V. 1992a. p. 341) Una din cele patru limite ale blocului este legat (cusut sau lipit), celelalte trei fiind libere și vizibile. Aici este vorba de tranșa superioară a cărții. Tranșele pot fi tăiate sau netăiate, zimțate sau netede iar cele netede pot fi decorate: fie pictate, fie aurite (goldșnit), fie marmorate, fie gofrate (sculptate).

Capitalbandul – *un șiret ornamental, în general colorat, fixat la extremitățile cotorului unei cărți pentru a închide legătura* (Olteanu V. 1992 a. p. 65). Are un rol triplu: **estetic**, de a masca partea de sus a cusăturii blocului, **structural**, de a întări cusătura (la cartea veche) și **practic**, de a umple golul (oricât de mic ar fi) dintre cotorul cărții și cotorul copertii, la cartea nouă, pentru a nu permite prafului și insectelor să intre în golul format.

Mai are cartea și un **tres**, care mai este numit și **semn de carte**. Este elementul folosit pentru a marca pagina la care cititorul și-a întrerupt lectura sau la care se află un pasaj extrem de important. Poate fi fix (atașat cotorului) sau mobil (detașabil), din diverse materiale (carton, mătase, piele, etc), poate fi singular sau multiplu (o carte liturgică poate avea și 10 tresuri) iar tresul fix are de obicei lungimea tradițională cu puțin mai mare decît diagonala blocului de file, pentru a evita pierderea acestuia.

Pagina 1, sau **pagina de gardă** – poate să rămână albă sau să conțină sigla colecției din care face parte cartea, **pagina a 2-a** – este rezervată bio-bibliografiei autorului, lista cărților apărute de acelaș autor, sponsorii ce au spijinit apariția.

Pagina a 3-a – sau **pagina de tiltu**, conține toate elementele obligatorii ale copertei I: autor, titlu, editură, precum și anul de ediție, mențiuni despre alți participanți la realizarea cărții: traducători, prefațatori, editori etc.

Pagina a 4-a – sau **pagina tehnică**, conține alte informații speciale: mențiunile legate de dreptul de autor, CIP, ISBN, numele realizatorului și ilustratorului copertei, adresa editurii.

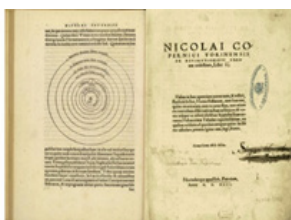
Pagina a 5-a poate fi rezervată unor dedicații făcute de autor, caz în care pa-

gina a 6-a va rămâne albă. În cazul în care cartea are o prefață, un studiu introductiv, acesta începe pe pagina a 5-a, cu un titlu paginat ca atare, și se încheie cu semnătura autorului acestui material.

Textul de bază al cărții va începe, în acest caz, după o nouă pagină de titlu, pagină de dreapta, obligatoriu, pe care este menționat doar titlul cărții, nu și autorul sau editura, urmată de o pagină albă.

**Cele mai scumpe 20 de cărți din lume, rare, prețioase, unice,
cărți uimitoare care valorează o întregă avere:**

1. **Codex Leicester** de **Leonardo da Vinci** (carte filosofică, cumpărat în 1994 de Bill Gates pentru 30 mln. de dolari)
2. **Evangelheliarul lui Henric Leul** (evanghelie scrisă și pictată cu grijă în 1188, cumpărată în 1983 pentru 8.15 mln. de lire sterline)
3. **Magna Carta Libertatum** (scrisă în 1215 de către britanici răzvrățiți împotriva regilor. În 1297 o copie rarisimă – 21.3 mln.\$)
4. **Păsări din America** de **John James Audubon** – 11,5 mln \$
5. Prima carte în format in-folio a lui **William Shakespeare** – 5,6 mln \$
6. **Biblia Gutenberg** (Biblia Mazarin sau B42) , un ex. original – 5,4 mln. \$, în 1987 – 20 mln euro.
7. **Povestirile din Canterbury** de **Geoffrey Chaucer** – volum cumpărat la 7 mln \$
8. **Liliaceele** / publicat în 3 vol. în 1802 de **Pierre Joseph Redoute** – în 1985 cumpărată la 5 mln \$
9. **Tratatul pomilor fructiferi** de **Duhamel du Monceau**. La o licitație din 2006 s-a vândut cu 4,7 mln \$
10. **Manualul de geografie (Cosmografia)** al lui **Ptolemeu**, realizată în jurul anului 150 e.n. , vândut în 2006 cu 3,5 mln \$
11. **Viața lui Hristos (Vita Christi)** , este una din cele mai frumoase producții ale sec. Al XII-lea cu 57 ilustrații pictate manual, a fost vândută în 2007 cu 3,5 mln \$
12. **Poveștile bardului Beedle** de **J.K. Rowling**, autoarea lui Harry Potter – 1,95 mln lire sterline
13. **Al 13-lea amendament la Constituția Statelor Unite** – 1.9 mln \$
14. **Prima carte a lui Urizen** de **William Blake**, ediție din 1794 - 1999 2,3 mln \$
15. **De revolutionibus** de **Nicolaus Copernic** – despre mișcările și revoluțiile ale corpurilor cerești, 1543 – 2008 – 2 mln \$
16. **Don Quijote** de **Servantes** publicată în 1605 și pînă azi rămîne să fie cea mai mare carte a literaturii clasice spaniole. Originalul a fost achiziționat la 1,5 mln \$, iar acum este estimată la 2,5 mln \$
17. **Action Comics nr. 1**–1938 prima revistă care publică aventurile lui Superman–2010 – 2,5 mln \$
18. **Aventurile Alisei în țara minunilor** de **Lewis Carroll**, ediție originală din 1865 – vândută la licita-

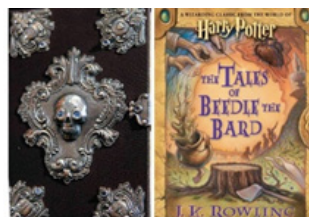
ție cu 1,4 mln \$

19. **Atlasul lui Gerardus Mercator**, primul cartograf care a imaginat un sistem de proiecție a suprafeței terestre, tipărită în 1569 – cumpărată cu 800 000 \$.
20. **Tamerlan** de **Edgar Allan Poe**, prima lucrare a autorului publicată în 1827, atunci când avea doar 13 ani. A fost vândută cu 663 000 \$

Referințe bibliografice:

1. Lege cu privire la activitatea editorială: nr. 939 din 20.04.2000. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2000, nr. 70-72, pp. 8-12.
2. SM ISO 2789:2015. *Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă* : Aprobata prin hotărârea INS nr.470 din 26.01.2015. Ch. : Inst. Naț de Standardizare (INS), 2015. 69 p.
3. OLTEANU, Virgil. *Din istoria și arta cărții: Lexicon*. București : Ed. Enciclopedică, 1992. 400 p. ISBN 973-45-1008-8.
4. REGNEALĂ, Mircea. *Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării*. Ed. a 2-a rev. și adăugită. București : FABR, 2001, vol. 1 : A-L. 409 p. ISBN 973-85555-1-5, vol. 2 : M-Z, 2001. 425 p. ISBN 973-85555-2-3.
5. *Arta cărții* [on-line] [citată 15.02.2015]. Disponibil: <http://artacartii.blogspot.com/2014/08/structura-cartii-i.html>.
6. *Arta cărții* [on-line] [citată 18.02.2015]. Disponibil: <http://www.artacartii.com/>
7. *Cele mai scumpe 20 de cărți din lume* [on-line] [citată 18.02.2015]. Disponibil: <http://www.citate-celebre-cogito.ro/cele-mai-scumpe-20-de-carti-din-istoria-omenirii/>.
8. POPESCU, V. *Tehnici de scriere, traducere și editare* [on-line] [citată 11.02.2015]. Disponibil: <http://www.cartia.info/revista/curseditare/2.html>.
9. *Structura unei cărți. Scurtă prezentare* [on-line] [citată 12.02.2015]. Disponibil: http://espace.ucoz.ro/ld/0/5_Structura_unei_.pdf.
10. ȘTIRBAN, A. *Cartea veche și structura acesteia* [on-line] [citată 15.02.2015]. Disponibil: <http://www.acro.ro/pdf/biblioteca-virtuala/carti-articole/>.

INAUGURAREA EXPOZIȚIILOR PERSONALE ALE ECATERINEI COSTIN
(19 IULIE 1989 – 9 IUNIE 2011) „STEAUA DE JOI” ȘI LUDMILEI COSTIN
„POEMELE MAMEI...”

LAUNCHING OF PERSONNEL EXHIBITIONS “THE THURSDAY’S STAR” BY
CATHERINE COSTIN (19 JULY 1989-JUNE 9, 2011) AND „MOTHER POEMS” BY
LUDMILA COSTIN

SILVIA CIOBANU

Abstract: *The article deals with two exhibitions, one is of painting by Catherine and the second is an exhibition of new quality made by her mother Ludmila Costin. The first exhibition of painting worked in watercolor, pastel, oil is „The Thursday's Stares” by Catherine. The second is „Mother's Poems”, an exhibition with articles and accessories for quality interior decoration: sheets and pillows made by mother applying various white goods, geometric compositions and floral embroidered band. Each piece is worked with great passion and creativity and transmits mother's full message of great love and of sad-soul.*

Keywords: *the exhibition, painting, needle art.*

De ce STEAUA DE JOI ?

Răsfoind lirica viereană am întâlnit poezia STEAUA DE VINERI și ne-am gândit că dacă CATIUȘA s-a urcat în ceruri, la BUNUL DUMNEZEU într-o zi de joi, de ce nu STEAUA DE JOI ? Care a lăsat în urma-i o trenă de picturi lucrate în acuarelă, pastel, ulei... Arta de a picta i-a hărăzit-o Dumnezeu. Pictura a fost un refugiu pentru Ea. În lucrările de pictură își expunea gândurile, visele, subconștientul.

Cu o inspirație vădită reprezenta propria viziune a obiectelor ce o înconjurau. Farmecul culorilor o inunda, provocând-o să redeie cât mai expresiv ceea ce simte, vede, trăiește.

S-a născut în luna lui cupor, de aceea culoarea galbenă și o deosebită lumină predomină în lucrările ei. Așa simțea și așa se simțea - înconjurată de multă dragoste și flori în diverse culori. Are lucrări ușor explicabile, dar are și câteva din genul abstract ce presupun niște taine spirituale, cunoscute și înțelese numai de ea, mesaje pe care poate nu le putea exprima în cuvinte.

Ne-au surprins în special lucrările: *Nostalgie pentru casa bunilor, Romanță florală, Opponunt, Octombrie, Macii*. Stil diferit, tehnică diferită.

Biografie

Ecaterina Costin (19 iulie 1989 – 9 iunie 2011)

Născută la 19 iulie 1989 în mun. Chișinău, Republica Moldova.

Desenul a devenit preocuparea ei zilnică, de când făcea primii pași și ținea creionul în mână.

În anii de școală a descoperit tainele ARTELOR PLASTICE mai întâi la studioul „ART TEC”, iar mai târziu la Școala orășenească de Arte Plastice pentru copii „A. V. Șciusev”.

Îndrumată cu drag și generozitate de profesorii școlii, ECATERINA COSTIN a avut suficientă inspirație pentru a exprima o viziune proprie asupra lucrurilor. Fermecată de lumină, culori și vise a încercat să redea frumusețea lumii înconjurătoare și să vadă ADEVĂRUL, căci „arta spală sufletul de praful vieții de zi cu zi” (Pablo Picasso).

La doar 15 ani ECATERINA conștientiza că pictura este nu numai o relaxare a sufletului, dar și o muncă ce solicită eforturi considerabile și perfecționare permanentă.

Capacitatea de a picta o credea un har cu care o înzestraseră Bunul Dumnezeu, căruia îi mulțumea mereu pentru tot ce i-a dăruit în scurta ei viață...

Formarea:

1996-2000 - Școala Primară nr. 91 „Antonin Ursu”.

1997-2000 - Studioul de pictură ART TEC.

2000 - Școala orășenească de Arte Plastice pentru copii „A. V. Șciusev”.

2000 - 2008 - Liceul Teoretic „Spiru Haret”.

2008 - 2011 - Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”.

Expoziții:

1998, 1999 - Expozițiile studioului „ART TEC” la Biblioteca Națională a RM.

2004 - Expoziție personală „Între vis și realitate” la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”.

2014 - Expoziție personală „O viață ca în vis” la Biblioteca Municipală „B. P. Hașdeu”.

2015 - Expoziție personală „Steaua de joi...” la Biblioteca Științifică USARB.

Lucrări:

79 de lucrări în acuarelă, pastel, ulei, inclusiv coperțile revistei *Info Agrarius* (13 numere), editată între anii 2003-2009 de bibliotecarii Bibliotecii Științifice a Universității Agrare din Republica Moldova și 5 ilustrații la cartea lui POPA, Petre. *Bunica bunicului*. Ch. : Grafema Libris, 2011.

Lirica viereană ne-a inspirat și titlul expoziției **POEMELE MAMEI, SCRISE NOPTI ÎN ȘIR CU ACUL PE PÎNZĂ...**, înecându-și durerile inimii în această zestre care nu va mai ajunge nici odata la Ea, la unica și scumpa Fiică ...

Sîntem convinși că Catiușa, de acolo din ceruri îi mulțumește și se bucură de grija și dragostea mamei, cusută în aceste plăpumioare și coșurile finuțe, elegante, atît de frumoase... Aplicînd diverse pînze, compoziții și motive geometrice ori florale, benzi ornamentate, fiecare piesă este lucrată cu multă pasiune și creativitate, în care se citește mesajul plin de dor și mare iubire al sufletului îndurerat !

Pentru prima dată spațiile Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți au găzduit, în lunile februarie - martie 2015, astfel de expoziții. Cu o deosebită pietate a fost așezat la locul potrivit fiecare obiect pentru a oferi o cît mai mare vizibilitate încărcăturii lui artistice. Toți vizitatorii, care au pășit pragul Bibliotecii în aceste zile, s-au oprit în fața expozițiilor de lucrări ale Fiicei Ecaterina și Mamei Ludmila COSTIN...

Anul 2015 este Anul lui Grigore Vieru, Maria Bieșu, este Anul solurilor și al Luminii. Toate acestea le întîlnim în operele lui Ecaterina COSTIN: poezie, mamă, pămînt natal, cîntec, lumină...

Aceste lucrări merită văzute, admirate, apreciate, înțelese, promovate.

**Secvențe
de la lansarea
expoziției**

**Secvențe
expoziționale**

Opinii

Ecaterina a plecat din această lume, însă prin capodoperele sale, va rămâne mereu în viață pentru noi.

Un sentiment de admirație și durere, pentru talentul și dispariția prematură a Ecaterinei. Am cunoscut-o și am admirat-o de când era elevă... Respect pentru colegile de la Biblioteca Științifică USARB pentru expoziția-omagiu.

(M. Vătăman)

Очень понравились книжные обложки, абстракции, черно-белый портрет, глубоко тронула картина исполненная в технике батик. Примите глубокое сочувствие и величайшее сожаление по поводу кратковременного ее пребывания на земле.

Toată lucrarea, deci sufletul ei se află în munca ei și în persoanele care au iubit-o.

Frumosul are viitor, atâta timp cât există creația, aceasta are viitor atâta timp cât mai există așa oameni ca tine, Ecaterina. Urma ta e veșnică, arta ta continua să existe.

Mama și fiica - două stele fără preț în viața de azi, de mine.

O vei găsi în vremuri târzii...
O vei găsi odată...
O vei găsi și vei șopti...
A fost odată...

S-a născut cu un dar Dumnezeiesc, a trecut în lumea celor drepti, dar a lăsat cele mai mari valori, din lada de zestre a poporului românesc. Dumnezeu s-o ierte, s-o așeze în lumea celor drepti în locuri de verdeață, de lumină, de unde a fugit toată înfrustarea, suspinarea și durerea. Dumnezeu s-o primească în împărăția Cerului.

(Jameriuc Vitalie, Bălți)

Soartă nemiloasă, ce faci cu așa oameni talentați, înzestrați cu har de la Dumnezeu? De dintre ea și fiică... Multumesc colaboratorilor Bibliotecii pentru acest act omnesc de organizare a acestei expoziții. Nu mai pot să scriu... Durerea este prea mare.

(Cu plecăciune Victoria Toma)

Ecaterina a plecat trupește, dar sufletește e cu noi, în inimile noastre, mereu așa cum o știm: frumoasă și talentată. A trăit scurt dar a reușit să facă multe, aceasta este important.

Ecaterina a plecat din această lume, însă prin capodoperele sale, va rămâne mereu în viață pentru noi.

Cătușa e mereu în memorie, în inimile și sufletele noastre. A plecat un înger la Dumnezeu în ceruri, s-o ierte și să-i fie amintirea luminoasă.

Este o modalitate foarte specială prin care o mamă își exprimă durerea. Expoziție ce trezește adânci cugetări... Flori ce vor rămâne mereu vii.

A trăit puțin, dar frumos. M-au impresionat mult lucrările durerate, Dumnezeu să o aibă în pază acolo sus.

(Grădenaru, Fălești)

În acest an a văzut lumina zilei și lucrarea cu același nume.

Steaua de joi. Poemele mamei : cat. de artă plastică și arta cusutului : [a Ecaterinei și Ludmila Costin] [on-line] / Bibl. Șt. a Univde Stat „Alec Russo” din Bălți ; alcăt.: Silvia Ciobanu ; ed. îngrijită de Elena Harconița ; tehored.: Antonina Antonova. – Bălți, 2014. –40 p. – ISBN 978-9975-50-141-5. – Disponibil: <http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/costin/bsu.pdf> ; <http://www.calameo.com/books/001133349d28b93a1a832>

SECȚIUNEA: BIBLIOTECILE VIITORULUI: POSIBILITĂȚI INFINITE

SECTION: *FUTURE LIBRARIES COLLECTION: INFINITE POSSIBILITIES*

UTILIZAREA E-REVISTELOR ȘTIINȚIFICE DIN BAZELE DE DATE ABONATE DE BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ USARB

*USE OF E-JOURNALS FROM DATABASES SUBSCRIBED BY SCIENTIFIC
LIBRARY USARB*

VALENTINA TOPALO

Abstract: *Scientific Library USARB have become an actor in the process of education. Due to the new storage media, new channels, electronic resources and subscribing databases on long or trial term for transmitting information, university library contributes on research and study process. The Library are reshaping its services: we speak about electronic references, full text data access, web resources that are integral part of university education in the electronic environment. Our discussion focuses on the University Library of Balti as the actor in providing learning and e-learning with few examples of electronic services that it provides. The librarians also have to adapt to the e-delivery and storage of information, to form and to inform about the e-resources for learning.*

Keywords: *storage media, new channels, electronic resources, database on long term, database on trial term, research, e-resources*

Una din prioritățile managementului bibliotecii universitare este studierea relevanței și nivelului de utilizare a colecțiilor sale. Executarea corectă a diverselor statistici are un impact direct asupra achiziției, îmbunătățirii calității fondului, folosirea lui eficientă. Aceasta se referă nu numai la colecțiile „tradiționale”, dar cele din „noua generație”, sau „categoria nouă de documente” - resursele electronice, componenta legislativă a cărora se referă, de asemenea, la dreptul de autor, tipul de acces on-line, off-line, on-campus, off-campus, costuri și modalități de disponibilizare.

În anul 2001, acum 15 ani în urmă, în Republica Moldova a fost creat Consorțiul eIFL Direct Moldova (Electronic Information for Libraries Direct din 16 biblioteci) pentru achiziții de resurse electronice, care prevedea o colaborare între biblioteci privind utilizarea în comun a resurselor prin dezvoltarea abonamentelor electronice. Din 2010 Consorțiul obține o nouă denumire - Resurse Electronice pentru Moldova. Acordurile încheiate, documentele care asigură accesul la diverse baze de date științifice au fost și sînt realizate grație unei politici documentare bine gândite de Consorțiu, care are un rol important în dezvoltarea științei moldovenești.

Astfel, datorită participării în acest Consorțiu, Biblioteca Științifică USARB are acces la 12 baze de date stabile și 3 flexibile. Concomitent și conținutul informațional al website-ului Bibliotecii Științifice devine accesibil unui număr tot mai mare de utilizatori, deoarece ei pot ajunge la bazele de date EBSCO doar prin IP USARB.

Pe pagina principală a site-ului <http://libruniv.usarb.md>, în anii 2002-2005 la rubrica *resurse web*, din 2006 *e-resurse-baze de date*, utilizatorii accesează direct ba-

zele de date asigurate prin Consorțiul REM, prin IP din rețeaua Internet BŞ USARB, cu accesul liber din interiorul instituției. Până în 2013 accesul se realiza pe baza unei parole de identificare.

Bazele de date ale Companiei EBSCO: *Academic Search Premier, Business Source Premier, ERIC (Education Resource Information Center), Green File, Library, Information Science & Technology Abstracts, Master File Premier, Newspaper Source, Regional Business News, AHFS Consumedication Information, Research Starters – Education, Research Startes Sociology, Research Startes Business*) **oferă posibilități unice utilizatorilor universitari bălțeni.**

Ca element de noutate, în 2014 au apărut alte trei baze de date. Acestea cuprind colecții de bază, ghiduri pentru efectuarea activității de cercetare proiectate special pentru elevii de liceu, studenți, masteranzi și doctoranzi. Ele conțin articole formate din 3000 de cuvinte, scrise de cercetători, oameni de știință și alți experți din domeniile economic și educație. Cele 12 resurse EBSCO Publishing cuprind colecții online de publicații periodice străine din domeniul științelor umane și sociale: literatură, lingvistică, filosofie, istorie, sociologie, economie, politică, drept, educație, psihologie sau geografie. 18 200 de publicații recenzate de la editori importanți din Europa, SUA, Asia, Africa oferă posibilități studenților, profesorilor, cercetătorilor, bibliotecarilor și altor tipuri de utilizatori accesul online la textul integral, ziare și buletine de știri full-text, de asemenea, la peste 2 500 de ediții de referință: ghiduri și broșuri din domeniile social și umanistic.

Resursele EBSCO Publishing sunt formate din seturi de baze de date strict disciplinare și multidisciplinare. Ele conțin Colecția Premier, considerată reprezentativă pentru abonamentele Consorțiilor și sînt oferite prin EIFL Direct. Conform spuselor lui John Barnes, Vice Prezident, Strategic Marketing and Business Development la *Gale Group* „Colecția Premier sînt produse ideale pentru biblioteci și consorții”.

Bazele de date Academic Search Premier, Business Source Premier, Master File Premier, înglobează 8 780 de publicații periodice cu 5 180 reviste cu full text recenzate în 410 titluri. În anul 2014 la baza de date Business Source Premier, la cele 1100 de reviste peer reviewed s-au adăugat 180 de reviste noi cu text complet. Este cea mai completă bază de date din lume, practic fără perioadă de embargo, cu un Impact Factor de la 7,6 la 1,1. [1].

Numai Academic Search Premier (EBSCO) conține 3 900 de reviste cu indexul de citare ISI (Institutul de Informație Științifică), 989 reviste științifice, științe ale naturii din Science Citation Index, 543 reviste științifice, științe umanitare din Social Sciences Citation Index, 284 reviste științifice, științe umanitare din Arts & Humanities. EBSCO Publishing are de trei ori mai multe reviste recenzate decît alte companii, avînd legături directe cu editurile.

Pentru toate bazele de date sînt alcătuite listele titlurilor (title lists), în care utilizatorii află date despre publicație (data publicării, anul introducerii în bază, anul curent al revistei, tipul/genul publicației FT (full text) sau AB (abstract), frecvența publicării (1,4 - lunar) informație despre existența embargo (anumite titluri se postează de edituri numai după ce a fost publicată în versiune print și acest process durează 6 luni, 12, 24 sau 36 de luni de embargo). În așa caz prețul revistei este mai mic decît cel introdus recent în baza de date. În toate bazele de date o parte din reviste au perioadă

de embargo. Dacă o revistă are embargo în EBSCO, înseamnă că aceasta o are și în alte companii.

Cîteva titluri de periodice accesate frecvent de utilizatorii universitari bălteni din Colecția Premier:

Harvard Law Review, Gale Law Journal, American Journal of International Law, University of Pennsylvania, Law Review, Social Psychological and Personality Science, Environment and Urbanization Asia, Counseling Outcome Research and Evaluation, Bioscope: South Asian Screen Studies, Journal of Primary Care & Community Health, Journal of Economic Literature, Journal of Economic Perspectives, Economic Policy, Economic Geography, Academy of Management Review, Administrative Science Quarterly, Academy of Management Journal, Journal of Marketing, American Sociological Review, Annual Review of Sociology, Sociology, Journal of Marriage and the Family, Politics and Society, Discourse and Society, Contemporary Literature, Language and Literature in XX Century etc.

De asemenea au fost accesate revistele ce țin de istoria educației: *Teaching History: A Journal of Methods, History and Social Science Teacher, Social Education, Theory and Research in Social Education, Heritage Education Quarterly* din baza de date ERIC-the Education Resources Information Center din SUA-Canada, bază care în 2014 a sărbătorit 50 de ani de la fondare și de acces la informația istoriei educației. Baza de date a Departamentului de Educație, SUA, conține abstracte din 980 reviste din domeniul educației; 530 reviste full text; 2 200 broșuri full-text.

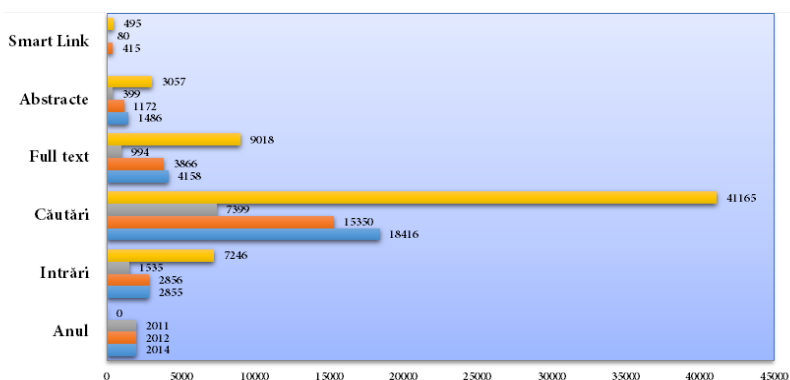
Din totalitatea revistelor colecției Premier utilizatorii au lecturat din peste 100 de titluri. Este un semn bun, fiindcă procesul de învățare și cercetare este influențat de conținuturile electronice ale publicațiilor internaționale de specialitate indexate de aceste baze de date. Este din ce în ce mai evident că opțiunea pentru publicațiile electronice prevalează în fața celor print, datorită timpului de livrare, dar mai ales datorită acestui mare avantaj de a fi ușor de regăsit, ușor de trimis prin poșta electronică, ușor de structurat în bibliografii.

Analiza utilizării resurselor EBSCO ne oferă posibilitate să vedem concret cum sînt utilizate ele de cadrele didactice, cercetători, licențiați, masteranzi, doctoranzi.

Statistica utilizării resurselor EBSCO în anii 2014, 2012, 2011 oferită de Companie EBSCO PUBLISHING.

În anul 2013 a fost sistat pe o perioadă îndelungată accesul din cauza neachitărilor din partea altor membri ai Consorțiului, fiind înregistrate doar 205 de accesări. Conform statisticilor Companiei printre bibliotecile membre ale Consorțiului REM Biblioteca Științifică USARB deține locul doi în anul 2014 în utilizarea bazelor de date.

Anul	Accesări	Căutări	Full text	Abstracte	Smart Link
2014	2855	18416	4158	1486	-
2012	2856	15350	3866	1172	415
2011	1535	7399	994	399	80
Total	7246	41165	9018	3057	495

Analiza de utilizare confirmă că în ultimii ani a crescut popularitatea acestor resurse în mediul academic bălțean, în special în rîndul profesorilor -cercetătorilor, masteranzilor, doctoranzilor. S-a mărit eficacitatea acțiunilor de promovare și ca rezultat a crescut numărul de căutări și accesări în 2012 - 2 856; 2014 - 2 855 față de anul 2011 - 1535. În 3 ani au fost efectuate 41 165 de căutări. A crescut cererea pentru full text, 4158 în 2014, total 9018 în trei ani, semn că utilizatorii au fost interesați în bună parte mai mult de acces la full text, decît la abstracte - 3057. Utilizarea de resurse EBSCO este considerată foarte valoroasă. Smart Link este o modalitate rapidă de acces la informația căutată și a fost utilizată de 495 ori. Începînd cu anul 2013 statistica EBSCO nu mai indică această cale de acces. O sursă principală de informații privind nivelul de utilizare a bazelor de date este sondajul „Web-ul Bibliotecii Universitare - Portal de vizibilitate și oportunități”, realizat în anul 2012. Evaluînd datele la itemul de regăsire a informației necesare în bazele de date naționale/internaționale: REM, EBSCO, ONU, UNDP, AUF, NATO, ICR, JDP, EUBookshop, BM, observăm următoarele rezultate:

Studentii: 64% accesează bazele de date, 6,2%- nu găsesc aceste baze de date , parțial găsesc - 25% .

Profesori: 47,1% găsesc, nu găsesc-21,4%, 15,7%-parțial.

Deci 64% de studenți și 47,1% profesori accesează sistematic bazele de date.

Analizînd statisticile anului 2014 vedem că cererea de resurse electronice EBSCO a fost în șapte luni mai bună decît în celelate patru luni ale anului:

Luna an. 2014	Ințrări	Cercetări	Full text	Abstract
Februarie	363	2408	690	331
Martie	237	1279	421	99
Mai	146	1239	222	62
Septembrie	282	2135	411	123
Octombrie	545	5931	1027	502
Noiembrie	171	1943	407	130
Decembrie	110	1511	271	96
Total	1854	16466	3449	1343

Cele 12 baze de date au fost promovate activ, drept urmare au crescut cererile pentru aceste baze de date. În fiecare an sînt realizate activități de promovare în cadrul ședințelor senatului, catedrelor, Zilelor de Informare, Lunarul Licențiatului / Master-nadului / Doctorandului, expoziții, prin site-ul BȘ USARB, de unde înștiințăm utilizatorul despre ofertele EBSCO Publishing, EIFL.net, Blogul EIFL OA-Moldova, urmărind scopul de a demonstra importanța, necesitatea și puterea Accesului Deschis ca o normă pentru studii și cercetare, Programe Speciale de evenimente consacrate OA, Bazele Culturii Informației, unde utilizatorul este instruit în vederea utilizării revistelor electronice în activitatea de cercetare și didactică, informarea permanentă și instruirea personalului în vederea deprinderilor de utilizare a resurselor electronice și navigare profesională în toate resursele disponibile. În 2014 Daniel Lungu, reprezentantul Scientific Knowledge Services a susținut un training de promovare a resurselor Companiei Scientific Knowledge Services, instruind cadrele didactice, bibliotecarii în vederea utilizării eficiente a paginilor web a editurilor Cambridge și **Taylor and Francis**, ofertele și resursele științifice online ale acestora. Conform Raportului Statistic REM, printre Bibliotecile Consorțiului, în 2012 BȘ USARB e pe poziția a 3-a, în 2014 ocupă poziția a 2-a în utilizarea bazelor de date a Companiei EBSCO.

Session Usage Report Site: All Detail Level: Site Period: January 2012 - December 2012

Site	Year	Count	Average Length	Searches	Total Full Text	PDF Full Text	HTML Full Text	Image/Video	Abstract	Smart Link To	Custom Link
ACADEMY OF ECONOMIC STUDIES OF MOLDOVA	2012	818	49	15387	3491	2174	449	16	1087	58	0
ACADEMY OF SCIENCES OF MOLDOVA	2012	1060	42	9115	891	735	116	18	1201	28	0
BALTI UNIV	2012	2864	38	15369	3888	1615	1379	516	1178	415	0
BP HASDEU MUNICIPAL PUBLIC LIBRARY	2012	764	65	9979	2127	978	1067	21	2104	50	0
CAHUL STATE UNIV	2012	122	44	2174	244	150	74	14	321	0	0
LIBRARY OF FREE INTL UNIV OF MOLDOVA	2012	145	37	980	504	424	77	0	308	1	0
MOLDOVA STATE UNIV	2012	1323	45	15623	4852	2694	1741	3	3034	71	0
STATE PEDAGOGICAL UNIV	2012	64	40	596	39	33	4	0	64	1	0
STATE UNIVERSITY OF MEDICINE AND PHARMACOLOGY - N. TESTEMITEANU	2012	625	47	7599	879	477	143	222	1154	163	0
TECHINCAL UNIV OF MOLDOVA	2012	100	38	1144	349	274	15	0	190	17	0
THE ACADEMY OF PUBLIC ADMINISTRATION ALONG THE PRESIDENT OF	2012	170	43	1909	166	99	43	10	221	4	0
Totals		8056		79875	17430	9653	5108	820	10862	808	0

2001				2014					
Nr. crt.	Denumirea instituției	EBSCO		Nr. crt.	Denumirea instituției	EBSCO*		Pachet bazele de date din EIFL**	Springer
		12 baze de date	Statistica EBSCO			12 baze de date	Statistica EBSCO		
1.	Biblioteca Centrală a USM	+	-	1.	Biblioteca Centrală a USM	+	1115	7	+
2.	Institutul Internațional de Management	+	-						
3.	Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo”	+	-	2.	Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo”	+	2855	9	+
4.	Biblioteca Științifică a ASEM	+	-	3.	Biblioteca Științifică a ASEM	+	1841	9	+
5.	DIB ULIM	+	-	4.	DIB ULIM	-	-	7	-
6.	Biblioteca Științifică a UTM	+	-	5.	Biblioteca Științifică a UTM	+	392	8	+
7.	BȘ a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”	+	-	6.	BȘ a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”	+	379	7	+
8.	Biblioteca Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”	+	-						
9.	Biblioteca Universității de Stat „B.P. Hasdeu” din Cahul	+	-	7.	Biblioteca Universității de Stat „B.P. Hasdeu” din Cahul	+	244	7	+
10.				8.	Biblioteca Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI	-	-	4	-
11.				9.	Biblioteca Universității Slavone a Republicii Moldova	-	-	5	-

Un avantaj al utilizării este interfața în limba română, prezența funcției de translator on-line pe site-ul companiei și existența posibilității de a trimite mesaje, texte prin e-mail. Remarcăm că compania conține cea mai mare arhivă de PDF full-text – imagine, permițând salvarea graficelor, tăblițelor, imaginilor din articole. În anul 2014 bibliotecarii au expediat 2 772 de e-mail-uri cu 1 447 de informații.

Analiza demonstrează că pe tărîmul promovării mai este mult de lucru pentru ca informația științifică din revistele academice recenzate să fie principala sursă de informare științifică și academică.

Din 2010 Biblioteca universitară bălțeană beneficiază de acces gratuit, de tip trial (anumită perioadă de testare), la bazele de date oferite de EIFL (Resurse Electronice pentru Biblioteci), pentru perioade specificate.

Pachetul baze de date EIFL-REM oferă acces la baze de date la adresă IP a instituției, navigînd spre adresa, www.eifl.net.

Tendința Consorțiului REM este dezvoltarea continuă a bazelor de date, găsirea de baze noi pentru cercetare și creșterea numărului celor care au acces neîngrădit și rapid la acestea.

2015 - 11 baze de date de pe platformele IOP Science, OECD-iLibrary, Cambridge Journals Online, BioONE, EDWARD ELGAR Publishing, IMF eLibrary, Nature Publishing Group Journals, **OUP ONLINE PRODUCTS, Pediatric Neurology Briefs**, Royal Society Journals and Archive, **Emerald**.

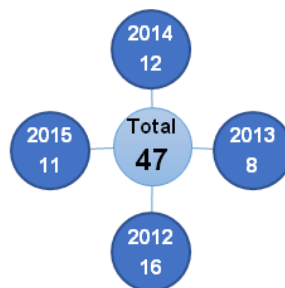
2014 - 12 baze de date de pe platformele BioOne, IMF eLibrary, NaturePublishing Group Journals, New England Journal of Medicine, Oxford English Dictionary Online, Oxford Reference Online, Pediatric Neurology Briefs, Royal Society, Journals, IOPscience, OECD-iLibrary, Oxford Textbook of Medicine, Cambridge University Press.

2013- 8 baze de date: BioOne, IMF eLibrary, IOPscience, OECD iLibrary, Ox-

ford English Dictionary ,Online Oxford Reference, Online Royal Society Journals, Credo online.

2012 - 16 baze de date: BioONE, **Integrum World Wide**, OCDE-iLibrary, IOP Science Publishing, Oxford English Dictionary, Oxford Reference, New England Journal of Medicine (NEJM), platforma **Gale: Biography in Context, Gale Business Insights: Global, Global Issues in Context**, , **GREENR (Global Reference on the Environment, Energy, and Natural Resources)**, **General OneFile, Student Resources in Context, World History in Context, Integrum**. [2].

Pachetul total EIFL în toți acești ani numără 47 baze de date din diverse domenii științifice și ingineresti, științe aplicate, afaceri și management, științe ale pământului, medicină și științe medicale, științe sociale, lucrări și statistici publicate de către Organizația pentru cooperare economică și dezvoltare (OCDE), tehnologie, medicina, științe umanistice și sociale, științe biologice, ecologice și de mediu, științe ale vieții, științe fizice și aplicate și, cel mai recent, medicina clinica, biologie, matematică, inginerie, medicină, fizică, audit, contabilitate, management.

Utilizatorii folosesc resursele, publicațiile electronice EIFL, fiecare din ele avînd scopul ei, structura, volumul accesării. 15 000 de revize științifice online din pachetul baze de date EIFL au fost accesate de cercetători, profesori, studenți de 2 950 de ori.

În 2014 Biblioteca Universitară a fost abonată, de asemenea, la revistele electronice ale editurii Cambridge University Press (platforma Science Direct), care au fost utilizate pe scară largă pe parcursul numai a 2 luni, dar care nu a depășit cererea pentru una dintre bazele de date stabilite de EBSCO. Pe perioada de acces gratuit la platforma Taylor and Francis au fost descarcate 597 de articole (*EBSCO 600*). Acest număr impresionant este dovada faptului că este o platformă pe care cercetătorii, doctoranzii, profesorii și chiar studenții o consideră un partener de nădejde în activitățile academice. [3]. „După ce perioada de acces gratuit s-a încheiat, numărul de încercări de a accesa conținutul de la Taylor and Francis a fost extrem de ridicat. În medie au fost 56 de accesări pe lună pentru a vedea conținutul full-text al revistelor din cadrul acestei platforme.” (Din raportul lui Daniel Lungu, reprezentantul Scientific Knowledge Services). Toate aceste dovedesc faptul ca Taylor and Francis oferă reviste ce sînt extrem de apreciate in cadrul Universitatii. Pe lîngă campania EBSCO, Biblioteca Științifică fiind membră a **Rețelei Naționale a Comunității științifico-educative (RENAM)** a utilizat platforma SpringerLink în anul 2014 (septembrie-decembrie). Astăzi baza de date este abonată de USARB pînă la 31 decembrie 2015. Springer Link este una din cele mai utilizate resurse electronice de documentare științifice și cuprinde reviste și cărți de specialitate editate de Springer-Verlag, Kluwer Academic Publishers, Urban and Vogel, Steinkopff și Birkhauser. Springer Link ofera peste 3 milioane de articole publicate preponderent in reviste din domeniile științelor reale, peste 4,5 milioane de rezumate ale articolelor disponibile din aceste domenii științifice (reviste, cărți, serii de cărți, enciclopedii, protocele). Revistele sînt împărțite in 12 colecții în funcție de

subiect.

Oportunitățile oferite de aceste baze de date în activitățile de cercetare pentru cadrele didactice și studenți, masteranzi, doctoranzi:

- Acces la reviste academice ale diverselor edituri și organizații științifice Royal Society of Chemistry (fondată în 1841), Elsevier (1823), Springer (1847), Institutul de Fizică (1874), Nature (1869)
- Căutarea în orice domeniu de cercetare din 60 de baze de date științifice ale companiei EBSCO Publishing și 47 de baze de date din eIFL.net
- Acces la informații despre oamenii de știință, despre parteneriat, precum și posibilități de know-how și ultimele noutăți în cercetare
- Deschiderea unor direcții noi de cercetare, modalități de citare, indexare

Schimbarea în activitatea științifică

Pentru autori:

- Cunoașterea autorului, tematica cercetării, țara
- Cît de valoroasă este lucrare, unde să se publice?
- Pentru studenți:
- Ce cercetare este actuală, unde, cu cine să colaboreze?
- Aprecirea calității și cantității descoperirilor altor cercetători, altor instituții.

Biblioteca universitară are misiunea de a oferi acces încontinuu la bazele de date EBSCO, servicii informaționale calitative la publicațiile electronice accesibile on-line, în paralel cu resursele informaționale tipărite pentru optimizarea procesului instructiv și de cercetare științifică.

Referințe bibliografice:

1. DIEDRICHS, Carol Pitts. E-journals: the OhioLINK experience. In: *Library Collections, Acquisitions, and Technical Services* [on-line]. 2001, vol. 25, no. 2, pp. 191–210 [citată 20.01.2014]. Disponibil: <http://www.digital-scholarship.org/sepb/archive/43/slibrary.htm>.
2. ECHEVERRÍA, Mercedes, Pilar BARREDO. *Online journals: their impact on document delivery* [on-line] [citată 10.01.2015]. Disponibil: https://repositorio.uam.es/bitstream/handle/10486/301/22310_OnlineJournals.pdf?sequence=1.
3. ПИСЛЯКОВ, В. В. *Анализ контента ведущих электронных ресурсов актуальной зарубежной периодики* : Препринт WP/2002/02 [on-line]. М. : ГУ ВШЭ, 2002, p. 32 [citată 20.01.2014]. Disponibil: http://library.hse.ru/science/papers/WP2_2002_02.pdf

ORA USARB - UN INSTRUMENT NECESAR PENTRU INSTRUIREA LA DISTANȚĂ

A NECESSARY TOOL FOR REMOTE TRAINING -
USARB OPEN RESEARCH ARCHIVE

MIHAELA STAVER

Abstract: *In this paper is presented the statistical aspects of the analysis of data from Institutional Open Research Archive. It is analyzed effective use of documents from the archives by users during the Project launching in October 2013 and the end of 2014 year, including Library collection and the four Faculties of the „Alecu Russo” Balti State University. There were underlined five top works the user’s preferences by number of hits.*

Keywords: *electronic information repositories, Open Access, publications, statistics, library, ORA USARB*

Informația înseamnă, în primul rînd, cunoaștere iar cunoașterea conferă **putere!**

Practic, astăzi, fără informație nu se mai poate face nimic. Ea este aceea care a revoluționat modul de gîndire, a adus modificări majore în însăși esența și existența societății, a modificat și structurat toate legăturile în societate și în timp.

Dar, pentru a salva, a prezerva și a disemina informația, ea trebuie stocată și conservată. Aceste informații adunate în diverse forme și stocate pe diferite medii sau suporturi constituie patrimoniul mondial universal al umanității.

Menirea universităților este de a crea condiții și a oferi cunoaștere, precum și de a genera cunoștințe noi prin cercetarea științifică. Nu numai resursele tipărite dar și cele digitale trebuie să fie păstrate și oferite pentru acces.

Conceptul de repozitoriu/arhivă electronică a fost definit de Lynch Clifford astfel: „ un IR al unei Universități este un set de servicii pe care Universitatea le oferă membrilor comunității, pentru managementul și diseminarea materialelor digitale create de instituție sau de membrii respectivei comunități.”

Cercetătorii sau simplii utilizatori în zilele de azi doresc să aibă acces la informație cît mai rapid și ușor, să aibă la îndemână oferte cît mai variate și posibilități multiple de a regăsi și accesa informația.

Accesul deschis permite ca varianta electronică a publicației științifice să poată fi citită pe Internet, fără nici o plată sau restricție. *Declarația de la Berlin privind Accesul Deschis la Cunoștințe în domeniul Științei și Științelor Umanitare*, octombrie 2003 menționează „Posibilitățile noi de răspîndire a cunoașterii nu numai prin forma clasică, dar totodată și în mod crescător prin paradigma Accesului Deschis, prin Internet trebuie susținute”. La aceste documente importante putem atribui și *Manifestul Internet IFLA*, semnat în mai 2002 care promovează libertatea accesului la informații fără frontiere. Au urmat două declarații IFLA: *Declarația IFLA privind Accesul Deschis*, 14 Octombrie 2008 și *Declarația IFLA privind accesul deschis – clarificarea poziției și strategiei IFLA*, 18 aprilie 2011.

Scopul general al Accesului Deschis este de a beneficia de conținutul informațional internațional și de a asigura crearea și distribuirea conținutului local. USARB este

interesată de promovarea unei noi paradigme a Accesului Deschis pentru a oferi mai multe beneficii pentru știință și societate. Transformarea conținutului educațional într-o formă electronică îl face disponibil oricui, oriunde și oricând. Resursele informaționale digitale constituie una din principalele componente ale instruirii la distanță. Învățământul la Distanță s-a dezvoltat ca răspuns la cerințele societății informaționale, la apariția tehnologiilor informaționale și a multimediei, la tendințele actuale de transformare pe care le parcurge mediul academic și al cunoașterii pe plan mondial. Publicațiile cercetătorilor vor avea o vizibilitate crescută, un impact și prestigiu mai mare în comunitatea științifică. Accesul Deschis va îmbunătăți diseminarea rezultatelor cercetării realizate în cadrul USARB, iar calitatea instruirii la distanță determină în mod esențial eficiența cursului electronic.

Arhiva electronică Instituțională ORA USARB de lucrări științifico - didactice a Bibliotecii Științifice USARB din Bălți este o implementare locală a platformei Dspace (www.dspace.org) și conține colecții cu depozitare de lungă durată a documentelor științifice, educaționale și de reglementare elaborate de cadre didactice și bibliotecarii USARB, precum și de alte persoane, care au publicat materiale și la alte edituri, dar au transmis USARB-ului dreptul de a le plasa pe internet. Arhiva electronică instituțională a fost inițiată în anul 2013 de către bibliotecarii universitari bălțeni. Adresa on-line a Arhivei ORA – USARB: <http://libruniv.usarb.md:8080/jspui/>

Structura arhivei include Colecția instituțională, Facultățile USARB, Istoria și managementul USARB, Colecția Bibliotecii Științifice. În interior materialele sînt clasate în subcolecții conform tipului documentului: articole, anale, anuare, conferințe, colocvii, dicționare, monografii, bibliografii, multimedia, publicații didactice, publicații periodice, publicații metodice, teze de doctorat. În Arhiva Electronică Instituțională se pot plasa următoarele documente:

- Monografii, anale, materialele conferințelor, documente metodice și didactice, informative, de reglementare sau de orice alt gen, la dorința autorului, cu recomandarea șefilor de catedre sau a subdiviziunii.
- Autoreferatele și tezele de doctorat susținute de către angajații USARB.
- Orice publicații ale angajaților USARB, apărute la alte edituri.
- Articole din revistele editate de universitarii bălțeni;
- Culegeri tematice, bibliografii, biobibliografii, monografii, materialele conferințelor, dicționare, resurse electronice/multimedia, publicații periodice, editate de bibliotecari.

Obiectivele arhivei electronice sînt:

- să asigure o modalitate și un loc pentru depozitarea centralizată pe termen lung a lucrărilor cu text integral în format electronic;
- să contribuie la promovarea imaginii USARB și la creșterea vizibilității USARB pe Internet prin prezentarea producției științifice proprii în rețeaua globală;
- să sporească numărul de citări a publicațiilor cercetărilor din cadrul USARB prin asigurarea accesului liber la ele pe Internet;
- să creeze un sistem viabil și accesibil de evidență și de control al numărului de publicații pe Facultăți, catedre și a angajaților în parte;

Căutările în Arhiva Electronică Instituțională ORA USARB se fac după:

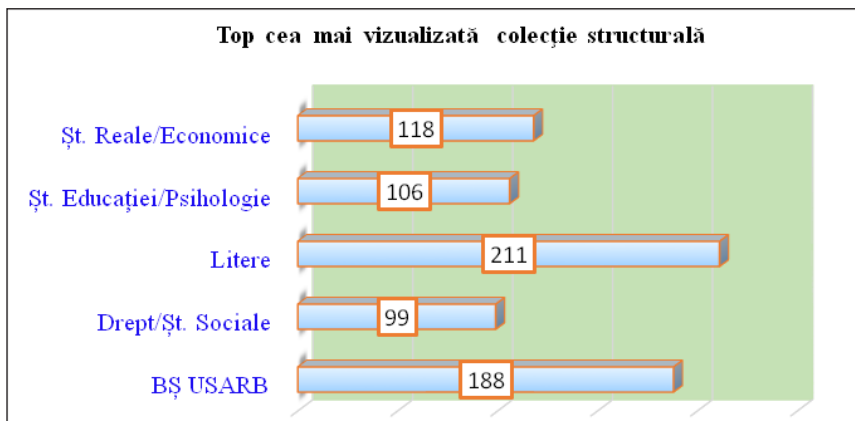
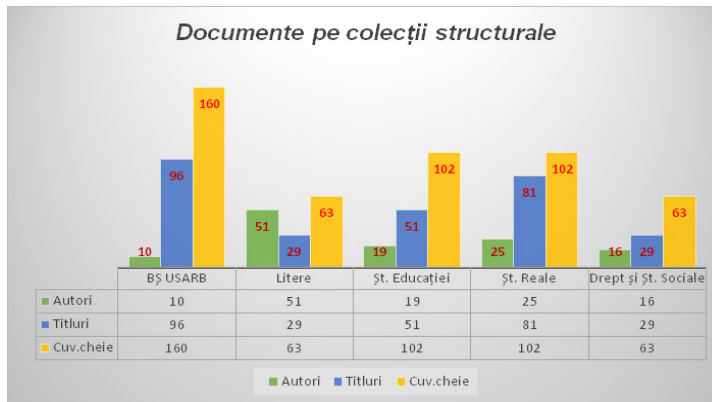
- ▶ Autor
- ▶ Titlu
- ▶ Anul de publicare
- ▶ Subiect (cuvinte cheie)

Impactul Arhivei Electronice Instituționale ORA USARB este vizibil.

Accesul Deschis îmbunătățește diseminarea rezultatelor cercetării realizate în cadrul USARB-ului. Toate acestea ne demonstrează datele statistice a arhivei electronice de la fondare pînă la finele anului 2014.

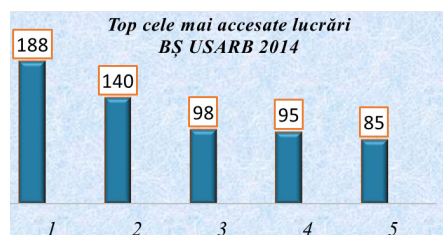
Arhiva Electronică Instituțională ORA USARB înglobează 327 titluri ale publicațiilor cadrelor didactice și bibliotecarilor USARB. În anul 2014 au fost înregistrate 227 titluri, 502 subiecte și 77 autori. Au fost descărcate 25139 fișiere PDF, vizualizări colecții – 55 690, vizualizări subcolecții – 31160.

Am considerat necesară efectuarea unui studiu pentru a vedea care este eficiența utilizării documentelor din arhivă, de către utilizatori în perioada de lansare a proiectului, octombrie 2013 - finele anului 2014. Studiul s-a efectuat din analiza datelor statistice ale Arhivei Electronice Instituționale ORA USARB pe această perioadă, incluzînd colecția Bibliotecii și cele patru Facultăți a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. S-au luat în considerație primele cinci lucrări care intră în preferințele utilizatorilor după numărul de accesări.

Prelucrând datele statistice, analizând fiecare lucrare accesată și calculând numărul de vizualizări, putem califica drept „bună”calitatea lucrărilor care au acumulat un număr mare de vizualizări. Și în topul celor mai vizualizate lucrări pe Colecția este lucrarea profesorului Mihail Rumleanski „*La Civilisation française*”, Facultatea de Litere. După care urmează:

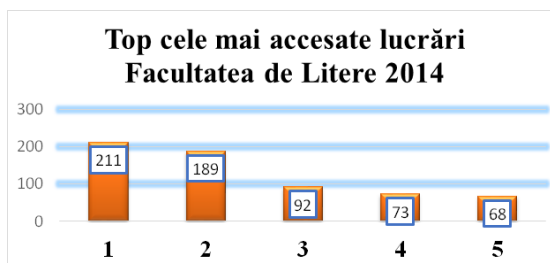
1	<ul style="list-style-type: none"> • Facultatea de Litere, 211 accesări pentru lucrarea: • <i>La Civilisation Française</i>, Mihail Rumleanski
2	<ul style="list-style-type: none"> • Biblioteca Științifică, 188 accesări pentru lucrarea: • <i>Carte cu autograf și dedicații : catalog</i>, Mihaluta Lina; Cristian Elena; red. -resp.: Elena Harconița
3	<ul style="list-style-type: none"> • Facultatea de Științe reale, economice și ale mediului, 118 accesări pentru lucrarea: • <i>Tehnologii informaționale și comunicaționale : Note de curs</i>, Cozniuc Octavian
4	<ul style="list-style-type: none"> • Facultatea de Științe ale educației, psihologie și arte, 106 accesări • <i>Curriculum la cursul universitar „Psihosexologie”. Specialitatea - Psihologie : anul universitar 2008-2009</i>, Garbuz Vasile

Colecția Biblioteca Științifică constituie cel mai mare segment de lucrări plasate în ORA USARB, conținând 96 titluri de lucrări, 10 autori, 160 subiecte. Grație conținutului variat de lucrări plasate, cititorul descoperă și continuă să descopere lucrări valoroase, expoziții tematice variate, bibliografii, biobibliografii etc. Cea mai accesată lucrare din topul celor cinci cele mai accesate lucrări este: „*Carte cu autograf și dedicații : catalog*”/ Lina Mihaluța, Elena Cristian, Natalia Costiucenco ; red.-resp.: Elena Harconița ; red bibliogr.: Lina Mihaluța ; ind.: Ana Nagherneac ; design/cop./tehnored.: Silvia Ciobanu -Bălți , 2010.

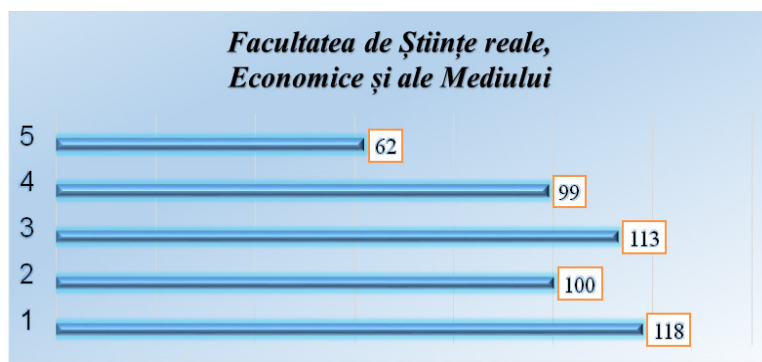
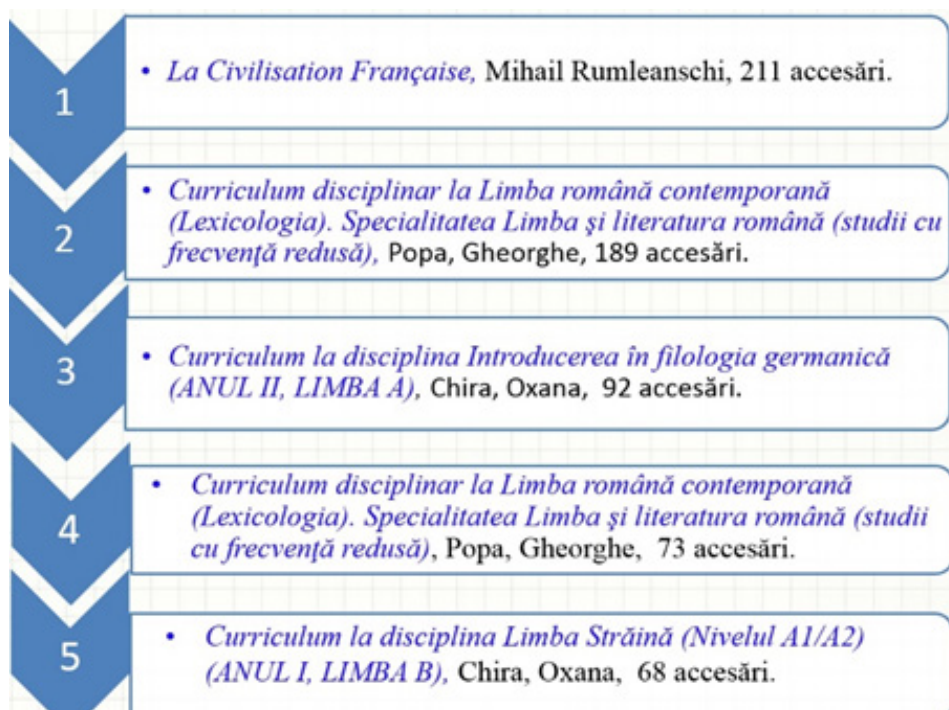
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

1	• <i>Carte cu autograf și dedicații : catalog</i> , Mihaluta Lina; Cristian Elena; red. -resp.: Elena Harconița, 188 accesări.
2	• <i>Bibliotecarii universitari bălțeni : dicționar</i> , Harconița Elena; Mihaluta Lina; Stratan Elena, 140 accesări.
3	• <i>Descrierea bibliografică analitică în sistemul automatizat TINLIB V 410 : ghid metodic (experiențe bălțene)</i> , Aculova Taisia, Culicov Natalia, 98 accesări.
4	• <i>Indexarea pe subiecte : Ghid metodic pentru bibliotecari</i> , Aculova Taisia, Culicov Natalia, 95 accesări
5	• <i>Catalogul lucrărilor editate de bibliotecarii universității bălțene</i> , Harconița, Elena; Mihaluta Lina; Stratan Elena, 85 accesări.

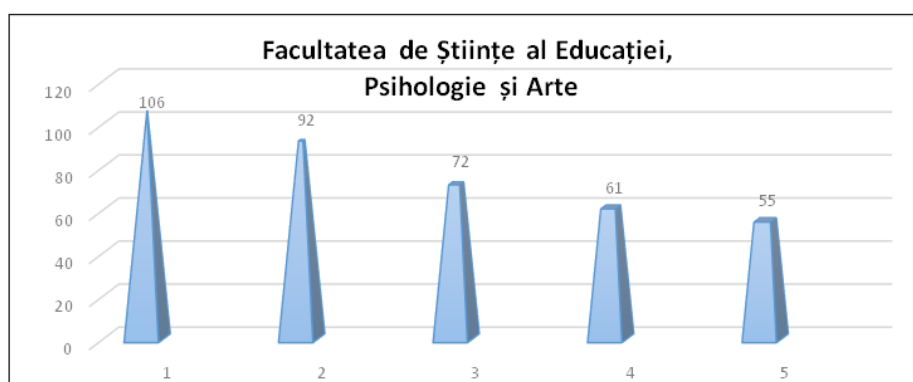
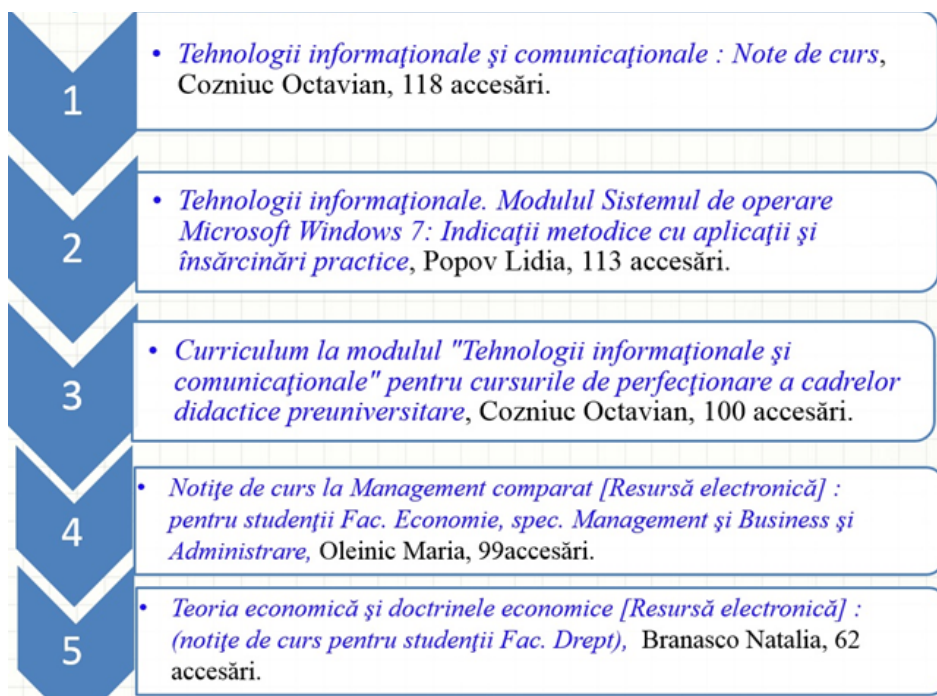
Cum am mai menționat și anterior lucrarea „*La Civilisation française*” revine în vârful topului și în Colecția Facultății de Litere. Putem afirma cu siguranță că această lucrare contribuie eficient la formarea culturii generale și utilizatorii continuă să descopere informația de care au nevoie.

FACULTATEA DE LITERE

Arhiva Electronică Instituțională deține o gamă variată de lucrări a acestei facultăți, de la domeniul economic pînă la tehnologii informaționale. Nu putem trece cu vederea cele două documente plasate în topul celor mai accesate lucrări a acestei Facultăți. Profesorului Octavian Cozniuc, care este prezent în clasament cu două lucrări se plasează pe treapta de sus după numărul de accesări, cu lucrarea ***Tehnologii informaționale și comunicaționale : Note de curs*** / Octavian Cozniuc ; rec.: Valeriu Guțan, Eugeniu Plohotniuc, Bălți, 2010

FACULTATEA DE ȘTIINȚE REALE, ECONOMICE
ȘI ALE MEDIULUI

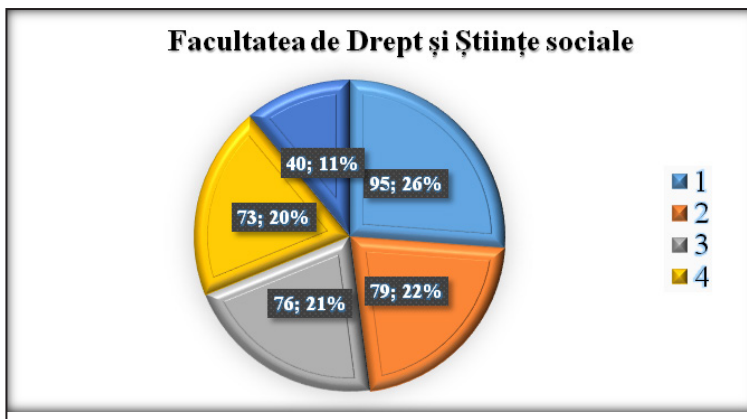
Lucrarea care a acumulat cele mai multe vizualizări este *Curriculumul la cursul universitar „Psihosexologie”*. *Specialitatea - Psihologie : anul universitar 2008-2009*, Garbuz Vasile, după care urmează cursul Doamnei Silvia Briceag *Psihologia cadrului didactic Anul universitar 2013-2014 : Curriculum*.

FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
PSIHOLOGIE ȘI ARTE

- 1 • *Curriculum la cursul universitar "Psihosexologie". Specialitatea - Psihologie : anul universitar 2008-2009*, Garbuz Vasile, 106 accesări.
- 2 • *Cursul universitar Psihologia cadrului didactic Anul universitar 2013-2014 : Curriculum*, Briceag Silvia, 92 accesări
- 3 • *Curriculum "Managementul serviciilor sociale pentru familie și copil" : Specialitatea Politicii și servicii sociale pentru familie și copil : Ciclul II - studii de masterat*, Petcu Galina, 72 accesări.
- 4 • *Curs de prelegeri la disciplina Managementul educației incluzive : Pentru studenții ciclului 2, studii superioare de master*, Pereteatcu Maria, 61 accesări.
- 5 • *Psihologia socială : [Curriculum] 2009-2010* Samson, Luminita; Dragan Liliana, 55 accesări.

FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE

- 1 • *Obligativitatea respectării principiului rolului activ și al executării operative a documentelor executorii de către executorul judecătoresc, din perspectiva deontologiei profesionale*, Capcelea Valeriu , 95 accesări.
- 2 • *Elaborarea și adoptarea legii cu privire la instituirea executorilor judecătorești privați - imperativ al timpului*, Capcelea Iulian, 79 accesări.
- 3 • *Locul și rolul deontologiei în societatea postmodernă*, Capcelea Valeriu, 76 accesări.
- 4 • *Tradiția - esența, locul și rolul ei în existența socială*, Capcelea, Valeriu - 73 accesări.
- 5 • *Evoluția paradigmatelor managementului ecologic*, Capcelea Arcadie, 40 accesări.

Analiza datelor statistice ne-a orientat spre următoarele concluzii:

- Arhivele Instituționale asigură o componentă esențială în sistemul de comunicare științific - didactică;
- Sporește vizibilitatea, accesul la rezultate și eficiența activității de cercetare și de elaborare a materialelor didactico-metodice;
- Confirmă importanța științifică, socială și economică a cercetărilor științifice și, astfel, statutul și importanța publică a universității
- Oferă accesul la un mijloc de comunicare științifică și educațională direct și rapid; Trebuie să admitem și faptul că, pe anumite dimensiuni, impactul este vizibil, iar Arhiva Instituțională duce la promovarea imaginii USARB și la creșterea vizibilității pe Internet prin prezentarea producției științifice proprii în rețeaua globală.

Publicațiile universitarilor bălțeni vor avea o vizibilitate crescută, un impact și prestigiu mai mare în comunitatea științifică, iar instruirea la Distanță este realizată în cea mai mare parte cu ajutorul tehnologiei informației și nu în ultimul rind a OREI – USARB, care este un instrument necesar pentru *Instruirea la Distanță*.

Referințe bibliografice:

1. AGNES, Erich. Relația dintre „biblioteca virtuală”, „universitatea virtuală ” și „e-learning”. In: *Biblioteca*. 2009, nr. 9-10. pp. 227-230.
2. HARCONIȚA, Elena. Repozitoriul USARB: conceptualizare și abordare practică. In: *Tradiție și inovare în cercetarea științifică, ed. a 4-a* : Materialele Colloquia Professorum din 18 oct. 2013. Bălți, 2014, pp. 163-168 ; <http://www.slideshare.net/libruniv/elena-harconita-repozitoriul-instituional-open-research-archive-ora-usarb-conceptualizare-i-abordare-practic>.
3. *REGULAMENT CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA REPOZITORIULUI INSTITUȚIONAL ORA – USARB*. Bălți, 2013.
4. CONSTANTINESCU-MATIȚA, Maria-Stela. *Despre arhivele moderne* [on-line] [citată 16.02.2015]. Disponibil: <http://www.bcuculuj.ro/bibliorev/arhiva/nr18/info5.html>.
5. CLIFFORD, A. Lynch. „Institutional Repositories: Essential Infrastructure for Scholarship in the Digital Age”. In: *ARL Bimonthly Report 226 (February 2003)*. [on-line] [citată 16.02.2015]. Disponibil: <http://www.cni.org/wp-content/uploads/2003/02/arl-br-226-Lynch-IRs-2003.pdf>.
6. CONCEPȚIA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI LA DISTANȚĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR [on-line] [citată 16.02.2015]. Disponibil: <http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=2054>

КАЧЕСТВЕННОЕ ПРЕДОСТАВЛЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ УСЛУГ В ЧИТАЛЬНЫХ ЗАЛАХ НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКИ USARB: ПО

РЕЗУЛЬТАТАМ АНКЕТИРОВАНИЯ

THE SURVEY RESULTS ON HIGH QUALITY INFORMATION SERVICES IN THE READING ROOMS OF THE UNIVERSITY LIBRARY

VALENTINA VACARCIUC
ALIONA PURICI

Abstract: *The article presents the results of a questionnaire survey conducted in the Scientific Library of Balti State University regarding the quality of the provision of information services to users.*

Keywords: quality of service, information services, information needs assessment of the views of users, questionnaire.

Обслуживание пользователей является ведущей функцией библиотек, именно обслуживание часто, изменяет и направляет работу всех подразделений и осуществляемые ими технологические процессы. Качественное обслуживание формирует образ библиотеки в глазах ее читателей и, в конечном итоге, предопределяет место библиотеки в учреждении, организации и обществе.

Поэтому, постоянное изучение рынка информационных услуг, требований современного читателя и умение быстро и своевременно выявить, проанализировать и спрогнозировать его информационные потребности на завтра, приобретают актуальное значение для каждой библиотеки.

Качество обслуживания в библиотеке зависит от правильно организованной деятельности всех библиотечных процессов: начиная от комплектования фонда и заканчивая, непосредственным предоставлением пользователю библиотечно-информационных услуг. Следовательно, для изучения качества обслуживания необходимо постоянное исследование всех этих процессов, а также услуг, предоставляемых библиотекой. Сотрудниками Научной Библиотеки Бельцкого Государственного Университета им. „Алеку Руссо” было проведено анкетирование среди пользователей, на тему «*Качественное предоставление информационных услуг в читальных залах Научной Библиотеки USARB*».

Оценка мнений пользователей относительно качества предоставления библиотечных услуг была проведена методом социологического анкетного опроса.

Исследование было нацелено на изучение эффективности использования ресурсов библиотеки (фонды, каталоги, компетентность персонала, услуги, комфортность условий) в соответствии: с потребностями пользователей, а также получение дополнительной информации для усовершенствования и повышения качества информационного обслуживания читателей.

Задачи анкетирования:

- рассмотреть тенденции развития читательских запросов;
- выявить основные требования и трудности, возникающие у пользовате-

- лей, посещающих читальные залы;
- определить наиболее значимые качества, которыми должен обладать библиотекарь с точки зрения читателя;
- раскрыть степень заинтересованности и готовности читателя к работе с информационными технологиями;
- выявить изменение читательских запросов, мнение пользователей об уровне услуг и качестве обслуживания;
- узнать их конкретные предложения по улучшению жизнедеятельности библиотеки.

Гипотеза исследования заключается в том, что повышение качества информационного обслуживания, совершенствование, непрерывное улучшение и модернизация услуг Научной Библиотеки USARB осуществляется на основе эффективной обратной связи с пользователями.

Для проведения исследования была разработана анкета, которая содержала 12 вопросов, закрытого и полужакрытого типа. Анкетирование проводилось в феврале 2015 года. Анкеты были распределены во всех читальных залах.

Объектом исследования стали пользователи библиотеки, общее количество которых составило 50 человек: студенты – 43(86%), магистранты – 2(4%), преподаватели – 2(4%), учащиеся педагогического колледжа им. „Ion Creangă” – 3(6%).

Анализ данных по факультетам: Филологический факультет – 22(44%), Факультет реальных наук, экономики и окружающей среды – 11(22%), Факультет образования и искусств – 7(14%), Факультет права и социальных наук – 7(14%).

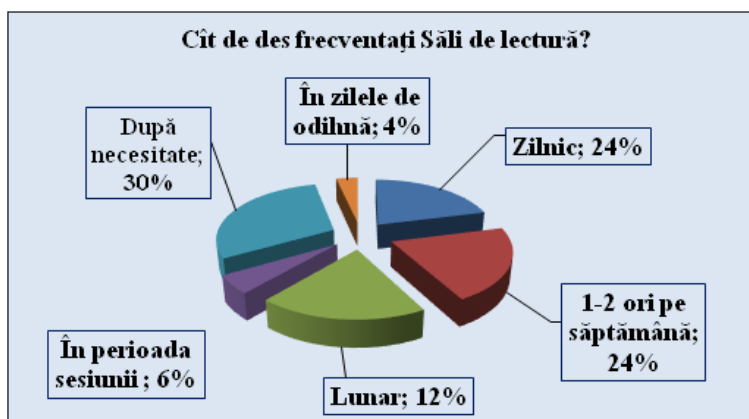
По годам обучения данные распределились следующим образом: III курс – 18 (36%), IV курс – 12 (24%), I курс – 9 (18%), II курс – 7 (14%).

По форме обучения: дневное отделение 92% и заочное 4%.

Презентация и интерпретация результатов.

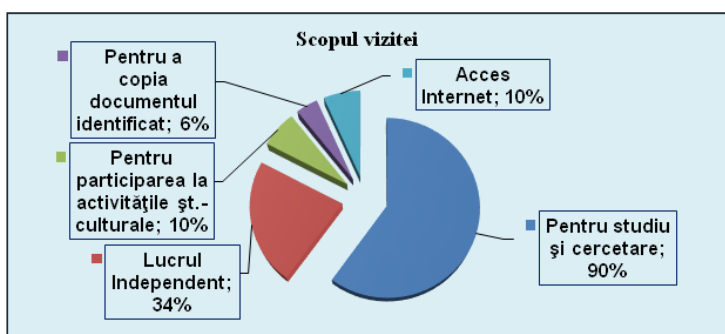
1. На вопрос, «Как часто посещаете читальные залы?», динамика посещений распределилась следующим образом:

По необходимости – 30%; Ежедневно – 24%; 1-2 раза в неделю – 24%; Ежемесячно – 12%; В период сессии – 6%; По выходным дням – 4%.

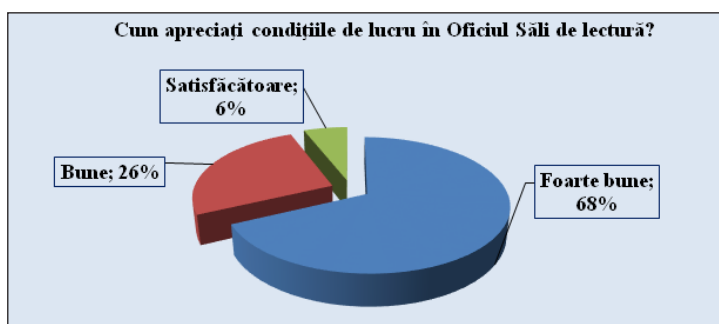

Отметим, что довольно большая часть респондентов часто пользуется услугами читальных залов, что демонстрирует необходимость услуг Библиотеки.

2. Основными функциональными характеристиками в мотивации посещения пользователем библиотеки являются: *посещение для обучения и исследований* – 90%; *для самостоятельной работы* – 34%; *воспользоваться Интернетом* – 10%; *участие в научно – культурных мероприятиях* – 10%; *для ксерокопии документов* – 6%.

3. Что касается оценки условий в читальных залах, мнения расположились следующим образом: *очень хорошо* – 68%; *хорошо* – 26% и *удовлетворительно* – 6%.

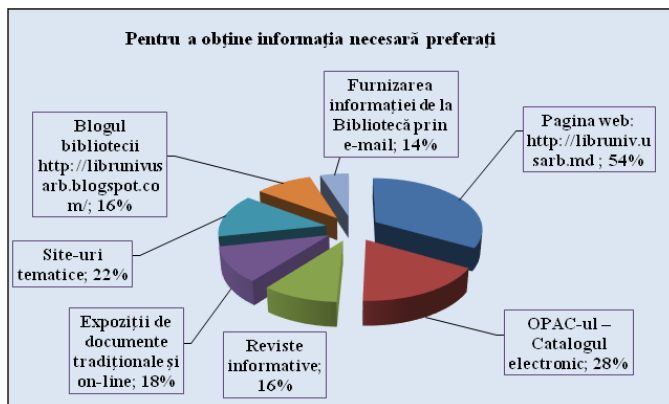

Результаты говорят о том, что пользователи довольны условиями, предоставленными библиотекой.

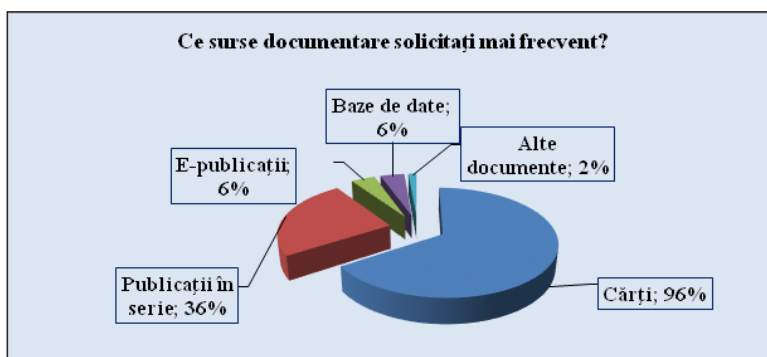
4. Для получения необходимой информации большинство респондентов выделяют (предпочитают): *сайт Библиотеки* <http://libruniv.usarb.md> – 54%; *OPAC – электронный каталог* – 28%; *тематические сайты* – 22%; *выставки документов традиционные и on-line* – 18%; *информативные обзоры* – 16%; *блог библиотеки* – 16%; *электронную доставку информации на e-mail* – 14%.

Исходя из данных ответов, можем сделать вывод, что сайт Библиотеки предоставляет интерес для респондентов и является одним из главных источников информирования и документирования, поскольку именно здесь можно воспользоваться основным информационным ресурсом библиотеки – электронным каталогом. Для того чтобы отслеживать новинки, публикуется Бюл-

летень новых поступлений, можно «посетить» тематические виртуальные выставки, либо отобразить необходимую информацию на тематических сайтах.

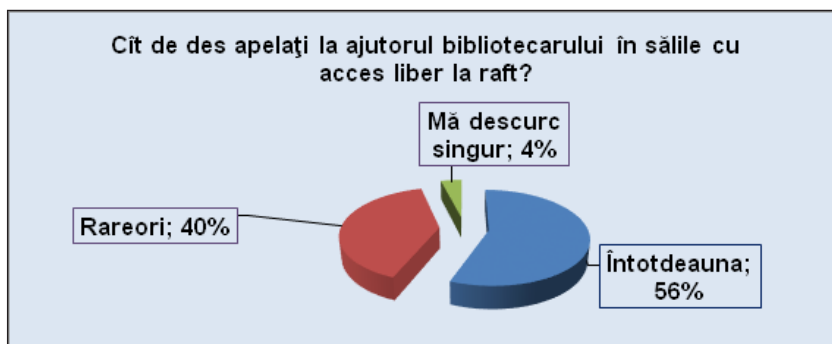
5. Среди основных источников информации пользователи выделили: книги – 96%; периодические издания – 36%; Базы данных – 6%; E-публикации – 6%; другие документы – 2%.

Несмотря на то, что Интернет накопил огромные информационные ресурсы и появились электронные книги, претендующие на роль, если не замены, то альтернативы печатных источников, из ответов респондентов можем утверждать, что традиционные носители информации являются главными источниками информирования.

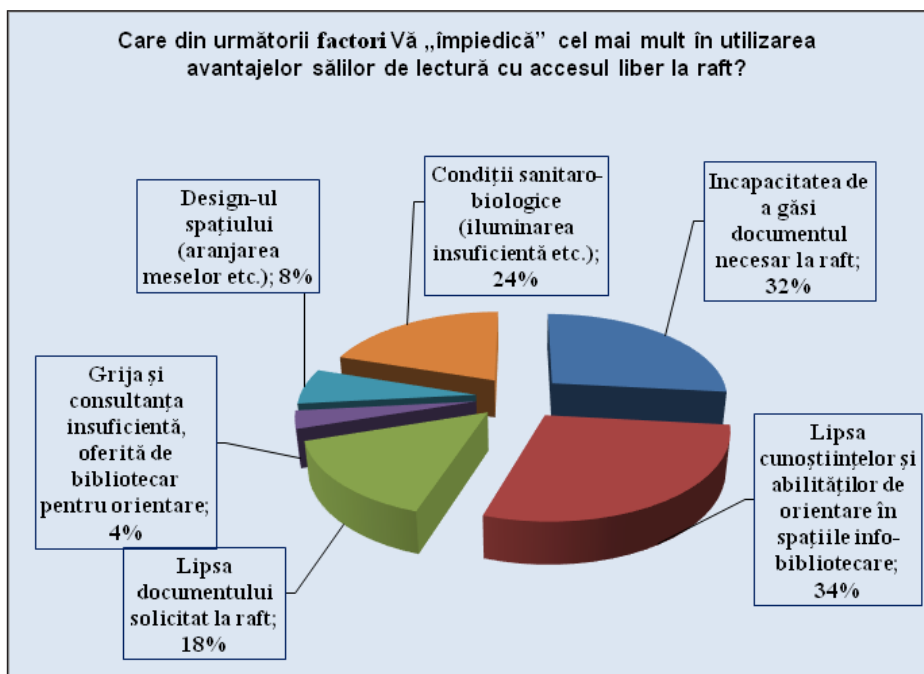
6. На вопрос, «Как часто вы обращаетесь к библиотекарю за помощью в читальных залах с открытым доступом?», ответы расположились в следующем порядке: всегда – 56%; редко – 40%; справляюсь сам – 4%.

Как видим, что большая часть пользователей нуждается в присутствии библиотекаря в процессе поиска необходимой информации. Это демонстрирует тот факт, что с появлением новых технологий отбора информации, способности, которыми владеет библиотекарь при информационном обслуживании остаются более востребованными для пользователей.

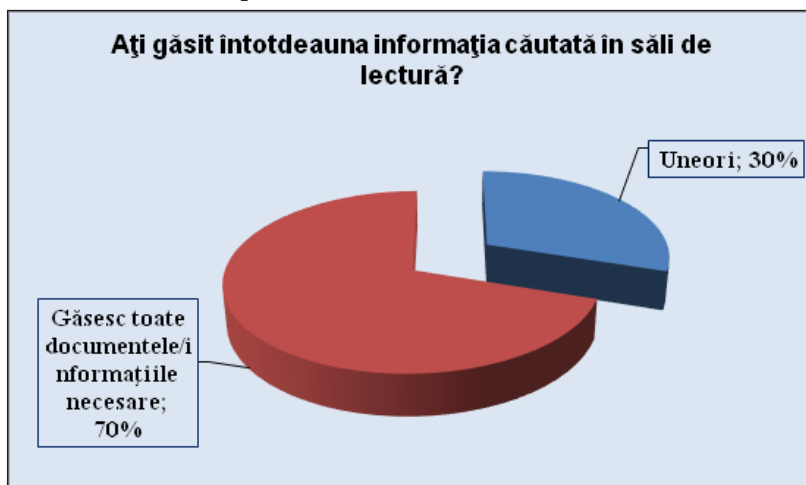
7. В следующем вопросе были выделены факторы, которые создают препятствия пользователям при посещении читальных залов с открытым доступом. *Отсутствие знаний и навыков ориентирования в информационном потоке – 34%; неспособность найти необходимый документ на полке – 32%; санитарно-биологические условия (освещение) – 24%; отсутствие нужного документа на полке – 18%; дизайн помещения – 18%; недостаточное внимание библиотекаря в информационном ориентировании и консультировании – 4%.*

Проанализировав результаты, можем утверждать, что не все пользователи обладают информационной компетентностью ориентирования в информационном потоке. Но для поддержания имиджа библиотеки и эффективности предоставленных услуг, библиотекари должны постоянно совершенствовать свою работу, чтобы соответствовать требованиям пользователей.

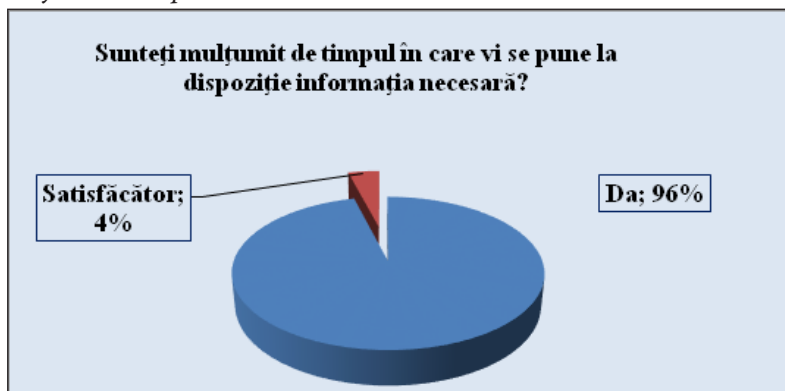

8. На вопрос всегда ли находите, необходимую информацию в читальных залах, были даны следующие ответы: нахожу все необходимые документы – 70%; иногда – 30%.

Результаты показывают, что Библиотека удовлетворяет информационные потребности пользователей и эффективно строит свою деятельность, выполняя при этом одну из главных миссий – поддержка образования и научных исследований высшего образования.

9. Что касается вопроса, «Довольны ли вы временем, за которое предоставляют, вам необходимую информацию?» респонденты ответили: да – 96%; удовлетворительно – 4%.

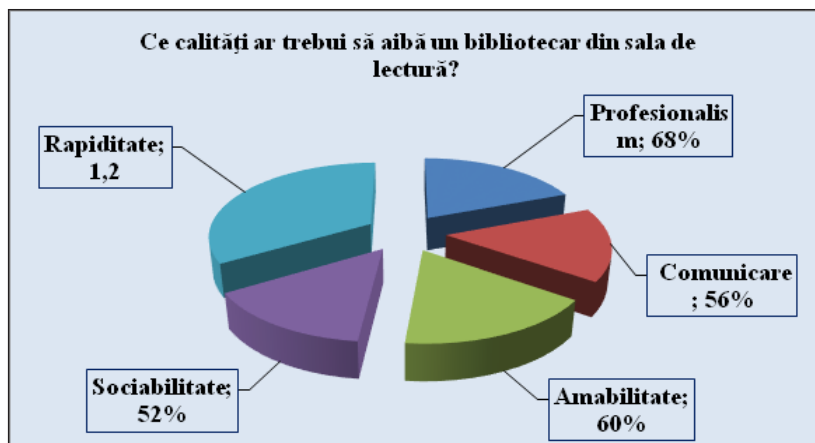
Анализируя полученные результаты, можем сделать вывод, что время, за которое предоставляется информация, соответствует ожиданиям пользователей.

10. Оценивания профессиональные качества библиотекарей респонденты выделили: профессионализм – 68%; доброжелательность – 60%; общительность – 56%; коммуникабельность – 52%; оперативность – 34%.

Сотрудники библиотеки, по мнению респондентов, обладают профессиональными компетенциями, чтобы эффективно и качественно предоставлять информационные услуги. Универсальные фонды, новейшая технология значат очень

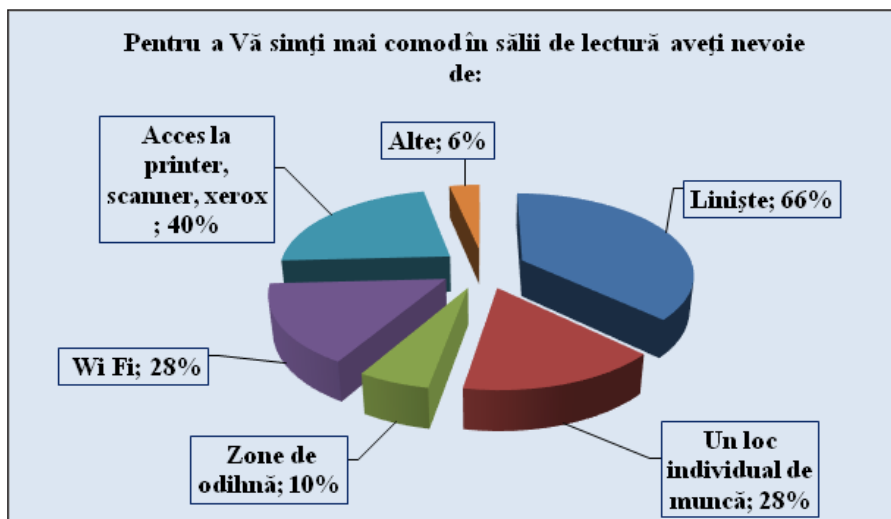
мало, если библиотекари при обслуживании читателей не принимают во внимание психологию поведения. Современному читателю крайне необходим комфорт во взаимоотношениях с библиотекарем, его профессиональные качества.

11. Для комфортных условий в читальных залах респонденты предпочитают: тишину – 66%; наличие принтера, сканера, ксерокса – 40%; Wi-Fi – 28%; индивидуальное рабочее место – 28%; зону отдыха – 10%.

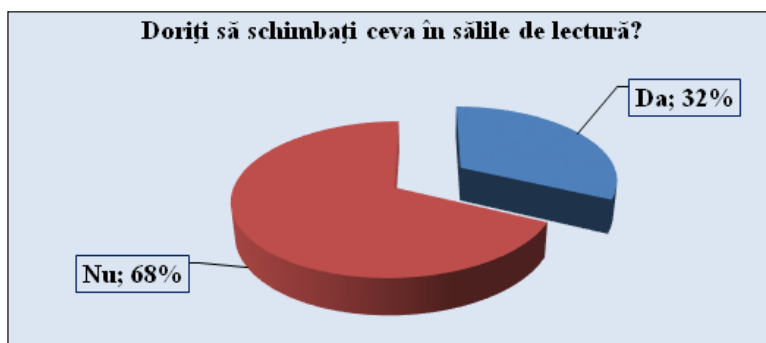

Анализируя данные ответы и сопоставляя их с ответами на вопрос п. 7, можем сделать вывод, что для привлечения пользователя в библиотеку необходимы комфортные условия с наличием современных информационных технологий.

12. На вопрос «Желаете ли вы изменить, что-либо в читальных залах, и что именно?» были даны следующие ответы: да – 32%; нет – 68%.

Данные указывают на то, что большинство анкетированных довольны работой читальных залов и тем спектром информационных услуг, которые предоставляются им. Но требуют внимания и пользователи желающие внести изменения.

Предложения респондентов:

Анализируя предложения респондентов на ряд вопросов (11, 12), можем отметить, что большая часть из них касаются улучшения комфортных условий таких как:

- освещение (7 пользв.)
- мебель (6)
- отопление (2)
- дизайн помещений (2)
- обособленные индивидуальные места для работы (2)
- окна (1)
- наличие принтера, сканера, ксерокса на каждом этаже (1)

По результатам проведенного анкетирования можно сделать следующие выводы:

- Проведенное исследование показало высокую социальную эффективность деятельности Научной Библиотеки Бэлцкогo Государственного Университета им «А. Руссо», и первойшей задачей Библиотеки является обеспечение равного и свободного доступа к информации, идеям, мнениям. По этим категориям и оценивается работа Библиотеки.
- Обобщив мнения читателей в контексте заявленного названия исследования «*Качественное предоставление информационных услуг в читальных залах Научной Библиотеки USARB*», следует отметить, что деятельность Научной Библиотеки соответствует требованиям и информационным потребностям пользователей. С развитием информационно-коммуникативных технологий и ориентацией к обществу знаний пользователю нужна полная, достоверная и оперативная информация.
- Результаты опроса показали, что приоритетными услугами для основной группы пользователей (студенты) являются услуги, сопровождающие учебно-исследовательский процесс. И наличие качественных услуг активизирует посещаемость пользователей Библиотеки.
- Для подготовки к занятиям, студенты активно используют не только книжный фонд читальных залов, но и материалы на электронных носителях. Потому для них важно наличие в библиотеке достаточного количества электронных источников и быстрого доступа в Интернет.

- Результаты исследования показали, что не все респонденты владеют навыками информационной культуры, поэтому повышение информационной культуры пользователей в рамках курса «Основы информационной культуры» и это является одной из главных задач библиотекарей.
- Результаты выявили важность для читателей наличие современных услуг таких как: электронная доставка информации, блог библиотеки, виртуальные выставки в свою очередь влияющих на качество библиотечного обслуживания. Все это говорит о тенденциях обновления классической деятельности библиотек и приобретения ими нового современного социального статуса.
- В своем большинстве пользователь очень доброжелательный и с пониманием переносит неудобства, которые существуют в библиотеке, часто по независящим от нее обстоятельствам. Особенно это связано с недостаточно развитой материально-технической базой.
- Немаловажное значение для респондентов имеют и комфортные условия для работы (удобная мебель, хорошее освещение, оптимальная температура, зона отдыха, индивидуальное рабочее место).
- Интенсивное внедрение новых информационных и коммуникационных технологий в библиотечную практику предъявляют новые требования к сотрудникам библиотеки, вынуждая их по новому взглянуть на свою профессию и традиционные библиотечные функции, профессионализм библиотечного работника – это основная составляющая качества библиотечно-информационного обслуживания. Современное оборудование повысит оперативность. Постоянное самообразование является важным фактором профессионального роста библиотекарей, что соответственно отражается и на качестве обслуживания читателей, и на имидже библиотеки в целом.
- Являясь структурным подразделением ВУЗа Научная Библиотека USARB, должна соответствовать инновационным процессам, происходящим в нем и адаптироваться к имеющимся запросам современного пользователя, их имидж, образ, который формируется качеством обслуживания и формирует надежность репутации Библиотеки, развитие обслуживания на более высоком уровне качества.

Список использованных источников:

1. DEDIU, Liviu-Iulian. *Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane*. București : ANBPR, 2012. 274 p. ISBN 978-606-92717-0-4.
2. АШЕРВУД, Б. Исследования эффективности работы библиотек. В: *Научные и технические библиотеки*. 2000, nr. 4, pp. 93-96. ISSN 0130-9765.
3. БУТАКОВА, Е. С. Что интересует студентов. В: *Библиотека*. 2005, nr. 4, pp. 32-34. ISSN 0869-4915.
4. МАТРОСОВА, В. А. А что думает о нас читатель. В: *Библиотека*. 2005, nr. 2, pp. 21-24. ISSN 0869-4915.
5. ПАРХОМЕНКО, Н. День читательской критики. В: *Библиотека*. 2002, nr. 10, pp. 29-30. ISSN 0869-4915.

PROGRAM APLICATIV DEDICAT PENTRU GESTIONAREA FONDULUI DE SCHIMB

APPLICATIVE PROGRAM DEDICATED TO THE MANAGEMENT OF STOCK EXCHANGE

ADELLA CUCU
TATIANA PRIAN

Abstract: *In this paper is presented the using of application program dedicated to the management of stock exchange in Scientific Library USARB.*

Keywords: *exchange stock, collection, publications, reports, library partners*

Fondul Bibliotecii Științifice e constituit la moment din circa 1 022 712 exemplare documente în 294 570 titluri ce acoperă diverse domenii. De asemenea, Biblioteca dispune și de un Fond de schimb de publicații (18 604 exemplare), constituit din publicații noi editate pe teritoriul RM și în alte țări. Acestea sînt lucrări cu caracter didactic și științific elaborate de cadrele didactice și bibliotecari USARB, documente superflue deținute în colecțiile bibliotecii (cărți, reviste, CD, DVD) în limbile română, rusă, engleză, franceză și a. Evidența Fondului de schimb este efectuată de bibliotecarii din Serviciul Organizarea și Conservarea Colecțiilor și Serviciul Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare. Indexare.

Tendința permanentă și condiția necesară pentru funcționarea eficientă a schimbului de publicații este organizarea corectă a fondului de schimb, cercetarea lui din perspectiva selecției, calității, cantității și a valorii informaționale a publicațiilor.

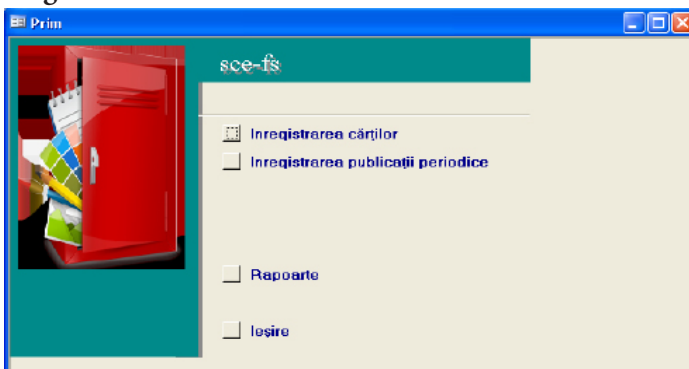
Biblioteca întreține relații de schimb cu parteneri pe plan național și internațional din biblioteci universitare și naționale, academii, instituții de cercetări etc. În anul 2014 prin schimbul de publicații Biblioteca a primit 158 exemplare documente în valoare de 13 706,32 lei: din Republica Moldova - 21 ex. în valoare de 1 544,88 lei; din România - 137 ex. în valoare de 12 161,44 lei. Totodată au fost transmise partenerilor 22 exemplare în 2 303,21 lei majoritatea fiind publicațiile USARB, precum și lucrări editate de bibliotecari. Fondul de schimb în anul 2014 s-a completat cu 345 exemplare documente în 46 titluri, valoarea 40 476.42 lei.

Schimbul de publicații se axează pe următoarele activități importante: *trimiteri de publicații, primiri de publicații*, cu formele sale specifice de evidență.

Pentru a facilita gestionarea și utilizarea *Fondului de Schimb* a fost creată și adaptată baza de date automatizată a acestui fond de către *Centrul de Informatizare și activități în rețea* al bibliotecii, care este conectată la tabelele sistemului TinRead prin intermediul ODBC driver-ului. Furnizînd datele de intrare-ieșire, folosind tabelele locale de evidență, schimbul de publicații este dependentă direct de calculator (Fig. 1).

Bine conceput și structurat în funcție de operațiunile specifice schimbului de publicații programul *Fondului de Schimb* ne oferă multiple conexiuni bine stabilite. Ca rezultat a acestor conexiuni și a înregistrărilor primirii și trimiterii de publicații, putem obține: evidenta statistică pe categorii și perioade de timp necesare, extragere a borderourilor (a listelor cu publicații primite/trimise), a proceselor verbale de eliminare și anumite statistici.

Fig.1 Program Fond de schimb

Conform instrucțiunii tehnologie privind *Gestionarea Fondului de Schimb* înregistrarea tuturor documentele ce fac parte din F.S. se efectuează în **MODULUI CATALOGARE** - Evidenta Publicațiilor Registru de mișcare a fondului (Cărți / Seriale) – completînd cîmpurile:

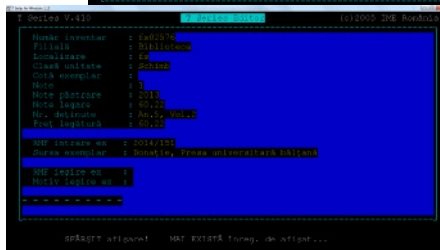
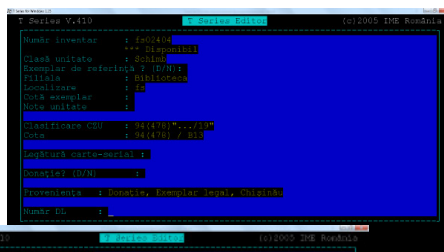
Pentru carte:

Număr inventar, Clasă unitate, Filială, Localizare, Preț exemplar, RMF intrare ex., proveniență.

Pentru publicații în serie:

Număr inventar, Filială, Localizare, Clasă unitate, Note păstrare, Nr. Deținute, Preț legătură, Preț exemplar, RMF intrare ex., Sursă ex..

În baza de date din TINLIB sînt prelucrate numai înregistrările care se referă la fondul de schimb – avînd în cîmpul numărului inventar abrevierea fs.

Pentru cărți căutarea se poate efectua după trei cîmpuri: **nr. inventar, autor și Titlu** (Fig.3), pentru periodice - doar după **nr. inventar și titlu** (Fig.4).

În tabelele locale pentru evidența **Intrări și Ieșiri** a documentelor în Fondul de Schimb atașate fiecărei înregistrări se înscriu:

Intrări: data, RMF intrare / nr. stocului, cantitatea de exemplare și proveniența documentului/sursa (Fig. 3).

Ieșiri (eliminarea documentelor din F.S.): data ieșirii, nr. actului de ieșire, numărul documentelor (ex.), destinatar.

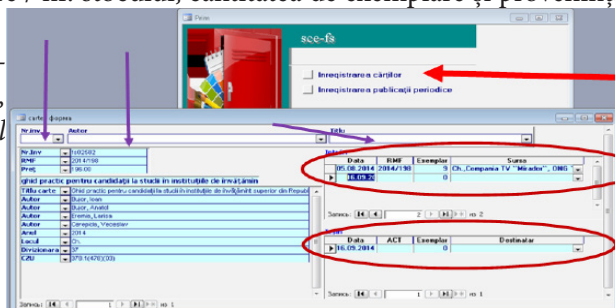
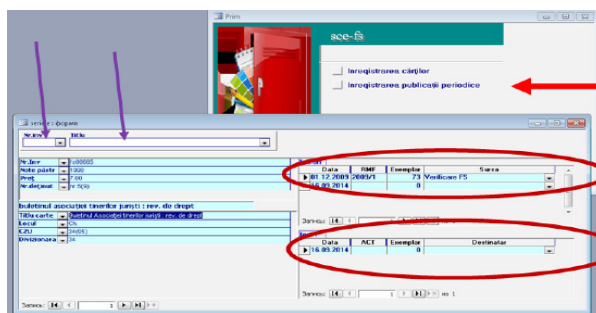

Fig. 3

Fig. 4

Primirea documentelor însoțitoare și evidența datelor statistice ale FS are loc prin generatorul de rapoarte a bazei de date Fond Schimb, grupat în trei categorii:

Cărți

- achiziți
- transfer
- existent

Seriale

- achiziți
- transfer
- existent

Generale

- parteneri destinatari
- titluri noi
- surse de proveniență

Fig.5

Tabelele din Rapoarte permit vizualizarea documentelor achiziționate în FS sau ieșite din FS într-o perioadă anumită de timp (ex. de la 01.01.2014 pînă la 30.12.2014). (Fig.6)

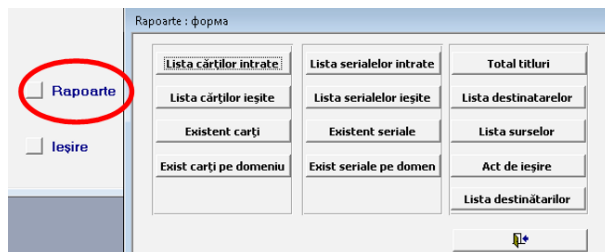
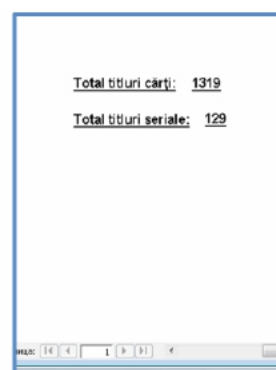
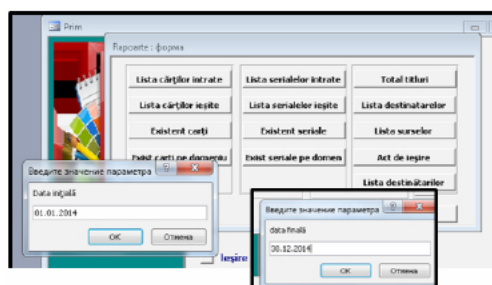

Fig.6

Rapoartele *Existent cărți* și *Existent seriale* conțin listele titlurilor și exemplarelor existente în FS. Datele prelucrate din TINLIB permit, totodată, afișarea existentului în FS pe domenii. Pentru a afla cantitatea de titluri separat pentru cărți și seriale, tastăm *Total titluri* din meniul Rapoarte.

Tabelele din *Rapoartele Existent cărți* și *Existent seriale* pe domenii sînt structurate în cîteva rubrici, care ne oferă nu numai vizualizarea listei de documente dintr-un domeniu, ci și informații despre fiecare titlu existent : anul, prețul, nr. inventar al

documentului, precum și numărul de documente intrate / ieșite și existent. (Fig. 7)

Fig. 7.

Domeniu: 00		Anul	Preț	Nr.inv	Intrate	Ieșite	Diferența
1918 la români.Documentele unirii : Unirea Transilvaniei cu România.1 decembrie 1918 Vol.10		1989	2,25	fs00750	1	0	1

Domeniu: 53		Anul	Nr.	Preț	Nr.inv	Intrate	Ieșite	Diferența
Fizică și tehnică : procese, modele, experimente : rev. șt. a profilului de cercetare "Proprietățile fizice ale substanțelor în diverse stări"		2006	nr.1	32,00	fs02187	27	0	27
Fizică și tehnică : procese, modele, experimente : rev. șt. a profilului de cercetare "Proprietățile fizice ale substanțelor în diverse stări"		2006	nr.2	37,22	fs02214	13	0	13
Fizică și tehnică : procese, modele, experimente : rev. șt. a profilului de cercetare "Proprietățile fizice ale substanțelor în diverse stări"		2007	nr.1	38,67	fs02247	33	0	33
Fizică și tehnică : procese, modele, experimente : rev. șt. a profilului de cercetare "Proprietățile fizice ale substanțelor în diverse stări"		2008	nr.1	38,46	fs02293	30	12	18
Fizică și tehnică : procese, modele, experimente : rev. șt. a profilului de cercetare "Proprietățile fizice ale substanțelor în diverse stări"		2008	nr.2	41,70	fs02413	45	1	44
Fizică și tehnică : procese, modele, experimente : rev. șt. a profilului de cercetare "Proprietățile fizice ale substanțelor în diverse stări"		2009	nr.1	39,40	fs02432	8	1	7
Fizică și tehnică : procese, modele, experimente : rev. șt. a profilului de cercetare "Proprietățile fizice ale substanțelor în diverse stări"		2011	nr.1	0,00	fs02476	25	0	25
Fizică și tehnică : procese, modele, experimente : rev. șt. a profilului de cercetare "Proprietățile fizice ale substanțelor în diverse stări"		2011	nr.2	38,25	fs02526	24	0	24

Supă cum a fost menționat, în FS au intrat 345 exemplare primite prin donații de la persoane particulare, biblioteci și instituții din țară și au fost expediate 22 exemplare partenerilor de schimb ale bibliotecii.

Din Rapoarte putem afla: Lista surselor de completare a FS, Lista cărților intrate (unde este specificat: RMF, nr. de exemplare intrate, prețul unui exemplar, cât și valoarea totală) (Fig.8); Lista partenerilor la care Biblioteca a trimis cărți / seriale din FS al Bibliotecii; Lista cărților ieșite din FS (Fig. 9); etc.

Fig.8. Lista surselor de completare a FS în 2014 și a cărților intrate

Lista surselor	
În perioada de la 01.01.2014 până la 12.12.2014	
1	Baciu Gh., autor
2	BȘ-USARB, gratis
3	BȘU "A Russo"
4	București, As. Obștească "Syllabus", donație
5	București, As. Obștească "Syllabus", donație
6	Calamanciu, Gh., autor, Univ "A Russo"
7	Ch, Bibl. Șt. "A Lupan" ASM, donație
8	Ch, Bibl. Șt. "A Lupan" ASM, donație
9	Ch, EcozonReca (ONG), donație
10	Ch, Fundația Liechtenstein pentru dezvoltare în RM
11	Ch, Compania TV "Mirador", ONG "Vidoin"
12	Iași, Institutul de Cercetări Economice "Gh.Zane"
13	Moraru, Anatol, autor, Univ. "A Russo"
14	Popa Iulius, Univ "A Russo"
15	Presă universitară băneșeană
16	Prișcin, Valentina, Univ "A Russo"
17	Univ. "A Russo" Fac. de Științe ale Educ. și Arte

Lista cărților intrate în fondul de schimb						
În perioada de la 01.01.2014 până la 12.12.2014						
Nr.	Invenția	Titlu	RMF	E.c.	Preț	Valoare
1	102252	Facultatea de Științe ale naturii și agrozoologie. Un deceniu de muncă și cercetare	2014/08	1	150,00	150,00
2	102253	Cercetări bibliotecare economice în anul 2014 - cercetători bibliotecari. Materiale conf. și șt.	2014/08	1	100,00	100,00
3	102254	Historia și evoluția învățării. O abordare interdisciplinară. Materiale Conf.	2014/03	1	100,00	100,00
4	102254	Biblioteca universitară contemporană: spații reale și virtuale. Materiale Colocuiu Pini	2014/03	1	70,00	70,00
5	102253	Ferme și livadași. Poeme de dragoste	2014/6	23	75,00	1725,00
6	102254	Geografia resurselor economice mondiale. Supra de curs pentru studenții specialiștilor	2015/01	5	44,21	221,05
7	102250	Dezvoltarea sustenabilă. Curs de masterat. Vol.1. Teoriile fundamentale ale dezvoltării	2014/03	0	27,82	0,00
8	102260	Testul pentru copii. Fieșe, cronologii	2014/09	2	192,00	384,00
9	102261	Discuții, prezentări. Roman (în vol.)	2014/09	2	192,00	384,00
10	102262	Faza Titlous - 50 de ani de la naștere. Colocuiu bibliotecarilor. Colocuiu, et. a. Ia.	2014/04	11	120,00	1320,00
11	102263	Titlous Titlous	2014/09	1	192,00	192,00
12	102264	Confidența unui tiner - paroli scurte	2014/09	3	192,00	576,00
13	102265	Facultatea de Științe Reale (Universitatea de Științe "Aurea Russo" din Brașov)	2014/07	55	150,00	8250,00
14	102266	Managementul ecologic în domeniul mediului. Publicație în colaborare cu Centrul de Cercetări	2014/02	3	100,00	300,00
15	102267	Managementul ecologic în domeniul mediului. Cursul Republicii Moldova	2014/02	3	110,00	330,00
16	102268	Orizontul actual în cercetarea didactică. Materiale Colocuiu și ale doctoranților de	2014/03	2	80,00	160,00
17	102269	Identificarea. Materiale Colocuiu și Studențesc, 15 mai 2013, et. a. Ia. Vol. 1	2014/07	3	0,00	0,00
18	102269	Identificarea. Materiale Colocuiu și Studențesc, 15 mai 2013, et. a. Ia. Vol. 2	2014/07	3	0,00	0,00
19	102270	Ion Jinga și universitatea noastră. Materiale conf. și șt. în limba română seriosă și în	2014/12	8	95,00	760,00
20	102271	Educația artistică în contextul mediului social-cultural și școl. al XXI-lea. Materiale co	2014/12	2	95,00	190,00
21	102280	Republica Moldova. Hered culturală și științifică. Scara 1. 400-500	2014/16	10	40,00	400,00
22	102281	Curs de psihologie aplicată în domeniul educației. Cursul în dezvoltarea profesională și în	2014/14	2	192,00	384,00
23	102282	Știința practică pentru cercetători în studiul în învățarea de învățare superior din Republica	2014/10	8	192,00	1536,00
24	102284	Manualul aspru și alți mioriști. Poemuri, eseuri, eseuri, eseuri, eseuri	2014/09	5	120,00	600,00
25	102285	Colocuiu bibliotecarilor "Faza Titlous" - Colocuiu bibliotecarilor. Faza Titlous	2014/02	9	150,00	1350,00
26	102286	Contribuții Științifice la dezvoltarea și colaborarea în domeniul științelor umaniste și	2014/02	1	80,00	80,00
27	102286	Contribuții Științifice la dezvoltarea și colaborarea în domeniul științelor umaniste și	2014/02	22	80,54	1771,88
28	102287	Tratate și inovare în cercetarea științifică. Ediția a 3-a. Materiale Colocuiu Pini	2014/07	20	100,00	2000,00
29	102288	Tratate și inovare în cercetarea științifică. Ediția a 3-a. Materiale Colocuiu Pini	2014/05	22	139,80	3075,60
30	102289	Contribuții Științifice la dezvoltarea și colaborarea în domeniul științelor umaniste și	2014/02	25	300,00	7500,00
31	102294	Opera - în 8 vol. Vol. 5	2014/03	5	200,00	1000,00
32	102295	Opera - în 8 vol. Vol. 6	2014/03	5	200,00	1000,00

Fig. 9. Lista partenerilor destinatari și lista cărților expediate în anul 2014

Parteneri destinatari

în perioada de la 01.01.2014 până la 12.30.2014

- 1 Ch., Biblioteca AȘ "A. Lupan"
- 2 Ch., Biblioteca Institut. SEM
- 3 Ch., Biblioteca Șt a USMF "N. Testimiu"
- 4 Ch., Biblioteca UEFSport
- 5 Ch., Biblioteca UPS "I. Creangă"
- 6 Ch., CNC
- 7 Ch., DIB ULIM

Lista cărților ieșite din fondul de schimb
în perioada de la 01.01.2014 până la 12.12.2014

Nr.	Eveniment	Titlu	Anul	Ex.	Page	Valoare
1	102352	Farmacia și farmacia. Probleme de diagnostic	2014	1	75	20,00
2	102353	Fișa de raportare prin proces de evaluare sociologică și socio-economică. Cîșma de studii	2014	1	50	40,00
3	102354	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
4	102355	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
5	102356	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
6	102357	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
7	102358	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
8	102359	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
9	102360	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
10	102361	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
11	102362	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
12	102363	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
13	102364	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
14	102365	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
15	102366	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
16	102367	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
17	102368	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
18	102369	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
19	102370	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
20	102371	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
21	102372	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
22	102373	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
23	102374	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
24	102375	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
25	102376	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
26	102377	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
27	102378	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
28	102379	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
29	102380	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
30	102381	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
31	102382	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
32	102383	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
33	102384	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
34	102385	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
35	102386	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
36	102387	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
37	102388	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
38	102389	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
39	102390	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
40	102391	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
41	102392	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
42	102393	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
43	102394	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
44	102395	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
45	102396	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
46	102397	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
47	102398	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
48	102399	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
49	102400	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
50	102401	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
51	102402	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
52	102403	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
53	102404	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
54	102405	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
55	102406	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
56	102407	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
57	102408	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
58	102409	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
59	102410	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
60	102411	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
61	102412	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
62	102413	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
63	102414	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
64	102415	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
65	102416	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
66	102417	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
67	102418	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
68	102419	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
69	102420	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
70	102421	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
71	102422	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
72	102423	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
73	102424	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
74	102425	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
75	102426	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
76	102427	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
77	102428	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
78	102429	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
79	102430	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
80	102431	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
81	102432	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
82	102433	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
83	102434	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
84	102435	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
85	102436	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
86	102437	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
87	102438	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
88	102439	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
89	102440	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
90	102441	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
91	102442	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
92	102443	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
93	102444	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
94	102445	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
95	102446	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
96	102447	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
97	102448	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
98	102449	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
99	102450	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00
100	102451	Formarea oportunității a resurselor umane. Etapa de evaluare a rezultatelor. Manual de lucru	2014	1	52	30,00

Total exemplare: 28
Valoarea totală: 2395,05

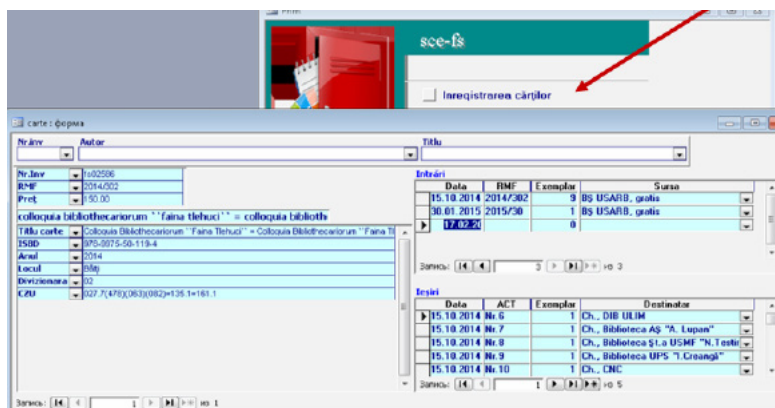
Pentru fiecare stoc de carte expedit se tipărește Actul de transmitere, indicînd numărul actului prin conectarea generatorului de rapoarte a BD Fond Schimb. (Fig. 10). Informația despre exemplarele expediate se trece în tabela locală Decontări indicînd: data, nr. actului cantitatea și destinatarul.

Fig. 10

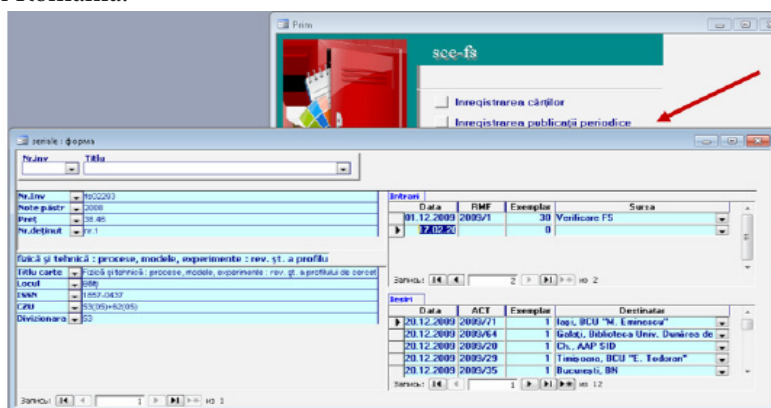
The screenshot shows a software interface with a menu on the left and a main window on the right. The menu includes options like 'Lista cărților intrate', 'Lista seriilor intrate', 'Total titluri', etc. A dialog box is open over the 'Exist.' option, showing a table with a date '2014/11' circled in red. The main window displays a form titled 'Act de transmitere' from the 'Universitatea de Științe Medicale din Iași' library, with fields for recipient name, date, and quantity.

Din meniurile *Înregistrarea cărților / Înregistrarea publicațiilor periodice* putem afla cîte exemplare de un titlu au intrat în FS, cîte exemplare au ieșit conform actului și căror parteneri li s-a expedit.

De ex.: Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuți” = Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuți”, Ed. a 2-a, 27 febr. 2014 / red. resp.: Elena Harconița ; colegiul de red.: Lina Mihaluță, Elena Stratan ; rez. în lb. engl.: V. Topalo ; design/cop./machtetare: Silvia Ciobanu. -Bălți : Bibl. Șt. , 2014.- 157 p. : fig., tab., diagr., fot.- ISBN 978-9975-50-119-4.

Revista *Fizică și tehnică* : procese, modele, experimente : rev. șt. a profilului de cercetare „Proprietățile fizice ale substanțelor în diverse stări”/Univ. de Stat „A. Russo”. – Bălți, este o revistă expedită cu regularitate nu numai partenerilor din RM dar și din România.

Schimbul de publicații este un important segment în dezvoltarea colecțiilor, care nu numai că face cunoscut produsul intelectual al instituției, dar și aduce valori din alte instituții, care pot să ajungă în Bibliotecă doar pe această cale. Gestionarea eficientă a acestui fond a necesitat crearea unui program de evidență mai detaliată cu posibilități de extragere a unor statistici complexe, folosite ulterior în tot felul de rapoarte.

Referințe bibliografice:

1. AFATIN, Igor. Aplicarea tehnologiilor moderne în dezvoltarea colecțiilor bibliotecii. In: *Confluente Bibliologice*. 2010, nr 1-4, pp.69-73. ISSN 1857-0232
2. *Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2014*. Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt., Centrul Managerial. Bălți, 2015. 231 p.
3. HARCONIȚA, Elena. *Biblioteca Științifică* : Cadru de reglementare. Ed. a 2-a, rev. și compl. Bălți, 2010. 175 p.

GALERIE-FOTO / PHOTO-GALLERY

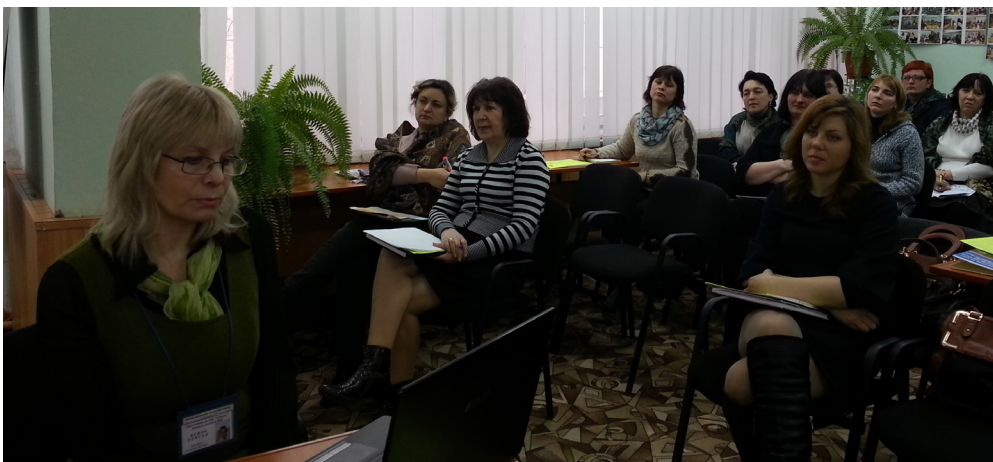

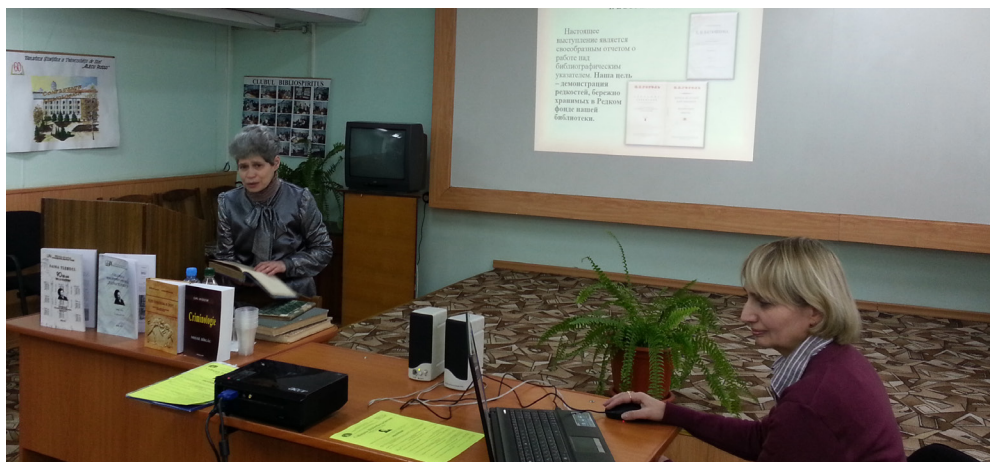
Colloquia Bibliothecariorum

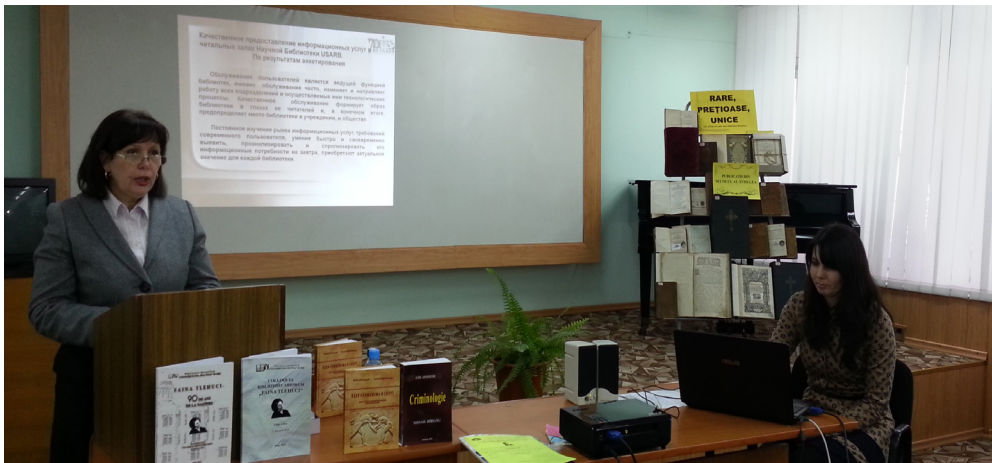

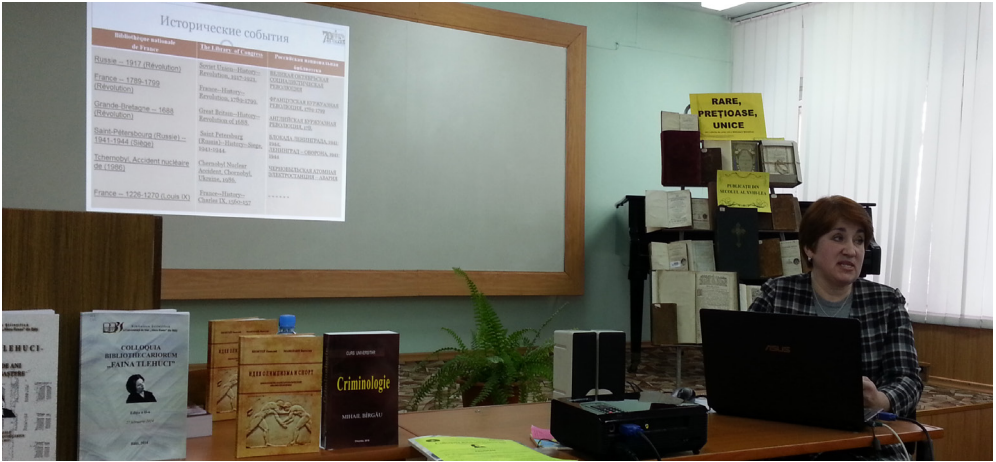

Colloquia Bibliothecariorum

Colloquia Bibliothecariorum

AUTORII / AUTHORS

ABABI LILIA – bibliotecar principal, serviciul Comunicarea Colecțiilor, oficiul Documente în Limbi Străine, e-mail: ababililia@gmail.com

CIOBANU SILVIA - șef serviciu Marketing. Activitatea editorială, specialist în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, e-mail: sciobanu64@gmail.com

CRISTIAN ELENA – șef serviciu Organizarea și Conservarea Colecțiilor, e-mail: elena.cristian12@gmail.com

DASCĂL OLGA - bibliotecar, grad de calificare I, serviciul Informare și Cercetare bibliografică, e-mail: dascal.olga@gmail.com

CUCU ADELA - șef serviciu Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare. Indexare, specialist în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, e-mail: cucuadaella@gmail.com

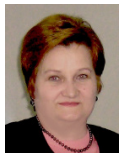
FOTESCU MARIA – bibliotecar, serviciul Informare și Cercetare bibliografică, e-mail: mfotescu@list.ru

GÂRLEA CĂTĂLINA - coordonator, Sala Polivalentă de Lectură nr. 2, DIB ULIM

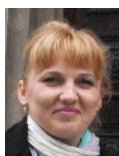
GANEA VARVARA - bibliotecar principal Serviciul Dezvoltarea Colecțiilor, Catalogare/Indexare, e-mail: varvaraganea@gmail.com

HARCONIȚA ELENA - Directoarea Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, specialist în domeniul biblioteconomiei și științelor informării. Președinta al Filialei BIN a ABRM Bălți, e-mail: elena.harconita@mail.ru

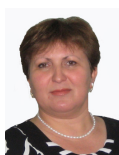
HĂBĂȘESCU ANGELA - bibliotecar principal, serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectură nr. 3, e-mail: angelahabasescu@gmail.com

LÎSÎ ALA - bibliotecar principal, serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de împrumut nr. 1, e-mail: ala.lisii97biblioteca@gmail.com

MELNIC LILIA – bibliotecar, serviciul Comunicarea Colecțiilor, oficiul Documente în limbi străine, e-mail: melnics@inbox.ru

MIHALUȚA LINA – director-adjunct, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, grad de calificare superior, e-mail: aculina12@mail.ru

MOȚOC RADU – inginer, secretarul Asociației Pro Basaradia și Bucovina, Filiala Galați, România, e-mail: motoc.radu@yahoo.com

NĂGHERNEAC ANA – șef serviciu Informare și Cercetare bibliografică, e-mail: anita_ray@freemail.ru

POGREBNEAC TATIANA - bibliotecar, serviciu Informare și Cercetare bibliografică, e-mail: tatianapogrebneac@gmail.com

PRIANA TATIANA - bibliotecar principal, Centrul Informatizare și Activități în rețea, e-mail: priana.tatiana@gmail.com

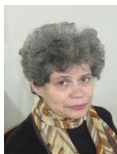
PURICI ALIONA - bibliotecar, grad de calificare II, serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectură nr. 1, e-mail: Purici.aliona@mail.ru

SCURTU ELENA – bibliotecar serviciu Informare și Cercetare bibliografică, specialist în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, e-mail: elenagrama@list.ru

STAYER MIHAELA – bibliotecar principal Serviciul Cercetare. Asistență de specialitate, e-mail: staver.mihaela@gmail.com

ȘULIMAN MARINA – bibliotecar, serviciul Dezvoltarea Colecțiilor. Catalogare. Indexare, grad de calificare II, e-mail: raysablumina@gmail.com

TOPALO VALENTINA - șef CD a ONU, șef CIEUI, specialist în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, e-mail: valeandrew@gmail.com

ȚURCAN ELENA - șef oficiu, grad de calificare superior, serviciul Comunicarea Colecțiilor, oficiu Documente muzicale, e-mail: elturcan@gmail.com

VACARCIUC VALENTINA – bibliotecar, grad de calificare doi, serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectură nr. 3, e-mail: valentina.vacarciuc62@gmail.com

ZADAINOVA SNEJANA - bibliotecar, serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectură nr. 1, e-mail: znajanazadainova@gmail.com

